

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE

**Fakulta biomedicínského inženýrství
Katedra zdravotnických oborů a ochrany obyvatelstva**

**Specifika poskytování humanitární pomoci v rámci rozsáhlých povodní
v České republice v rozmezí let 2009 – 2013**

**Specifics of humanitarian aid in the context of extensive floods in the
Czech Republic between the years 2009 – 2013**

Diplomová práce

Studijní program: Ochrana obyvatelstva
Studijní obor: Civilní nouzové plánování

Vedoucí práce: Ing. Jiří Halaška, Ph.D.

Bc. Lucie Voráčová

Kladno, květen 2017

Z a d á n í d i p l o m o v é p r á c e

Student: **Lucie Voráčová**
Studijní obor: Civilní nouzové plánování
Téma: **Specifika poskytování humanitární pomoci v rámci rozsáhlých povodní v České republice v rozmezí let 2009 - 2013**
Téma anglicky: Specifics of humanitarian aid in the context of extensive floods in the Czech Republic between the years 2009 - 2013

Zásady pro vypracování:

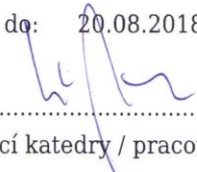
Předmětem práce bude analýza povodní v rozmezí let 2009 - 2013 a jejich komparace z hlediska rozsahu ohrožení a poskytování humanitární pomoci (HP) a další nezbytné pomoci v oblastech zasažených povodní. Teoretická část bude věnována problematice HP poskytované při povodních a opatřením přijímaných v této oblasti dříve a nyní a tendence v poskytování HP v České republice během posledních let. V praktické části bude hlavním cílem zpracování analýzy rizik pro poskytování humanitární pomoci. Dalším výstupem práce bude komparace různých forem a metod poskytování HP ze strany státních i nestátních organizací a doporučení pro větší efektivitu této činnosti.

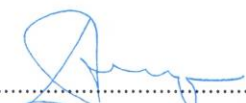
Seznam odborné literatury:

- [1] KOVÁŘ, Milan, Ochrana před povodněmi: řešení přirozených a zvláštních povodní, ed. 1., Praha: Triton, 2004, ISBN 80-7254-499-3
- [2] SENE, Kevin, Flood warning, forecasting and emergency response, ed. 1., Berlin: Springer, 2008, ISBN 978-3-540-77852-3
- [3] SMETANA, Marek, Humanitární pomoc při zvládnutí rozsáhlých mimořádných událostí, ed. 1., Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2013, ISBN 978-80-7385-138-5
- [4] KORECKI, Zbyšek, CABICAROVÁ, Monika, ROŽŇÁK, Petr a DARKWAH, Samuel Antwi, Distribuce humanitární pomoci a udržitelnost subjektů v humanitární operaci, ed. 1., Ostrava: Key Publishing s.r.o., 2015, ISBN 978-80-7418-244-0

Vedoucí: Ing. Jiří Halaška, Ph.D.
Konzultant: Ing. Martin Staněk

Zadání platné do: 20.08.2018

.....
vedoucí katedry / pracoviště

.....
děkan

V Kladně dne 12.12.2016

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci s názvem Specifika poskytování humanitární pomoci v rámci rozsáhlých povodní v České republice v rozmezí let 2009 – 2013 vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů, které uvádím v seznamu bibliografických odkazů.

Nemám závažný důvod proti užití tohoto školního díla ve smyslu § 60 zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon).

V Kladně dne 19.05.2017

.....
podpis

Poděkování

Tímto bych ráda poděkovala panu Ing. Jiří Halaškovi, Ph.D. za podněty a připomínky ke zpracování diplomové práce a panu Ing. Martinu Staňkovi za konzultace k psaní diplomové práce. Děkuji rodičům za umožnění studia a podpory nejen u psaní této práce, ale i během celého studia.

Abstrakt

Diplomová práce se zabývá problematikou poskytování humanitární pomoci při rozsáhlých povodních, které se vyskytly na území České republiky v letech 2009 – 2013. Stanovený právní rámec definuje humanitární pomoc a vymezuje podmínky pro poskytování humanitární pomoci. Kromě orgánů státní správy poskytují humanitární pomoc i nestátní neziskové organizace, které mají v České republice dlouholetou tradici. Mezi největší a nejznámější humanitární organizace působící v České republice patří Český červený kříž, ADRA Česká republika, Člověk v tísni, Diakonie Českobratrské církve evangelické a Charita Česká republika.

Povodně se na území České republiky vyskytují poměrně často, a proto vznikají opatření, která zabraňují větším následkům. Opatření mohou být prováděna před povodněmi, při povodních, ale i po povodni, až voda opadne. V této souvislosti jsou analyzovány a porovnány povodně z června 2009, května 2010, srpna 2010 a června 2013, kdy je brán v potaz jejich rozsah, ekonomické škody a oběti na životech. Následuje porovnání poskytovaných forem humanitární pomoci při těchto povodních.

Zhodnocení efektivnosti a analýza rizik poskytování humanitární pomoci je provedeno pomocí SWOT analýzy a Jednoduché bodové polo-kvantitativní metody „PNH“. Na základě zkoumání bylo zjištěno, že systém poskytování humanitární pomoci funguje bez větších obtíží a má možnost se nadále zlepšovat.

Klíčová slova

Humanitární pomoc; humanitární organizace; povodně; SWOT analýza; Jednoduchá bodová polo-kvantitativní metoda „PNH“; Česká republika.

Abstract

The thesis focuses on matters of providing humanitarian aid during extensive floods that occurred in the Czech Republic between years 2009 and 2013. The law defines the humanitarian aid and determines the conditions for providing it. Apart from public authorities, the humanitarian aid is provided by non-governmental organizations which have a long tradition in the Czech Republic. The largest and most well-known humanitarian organizations acting in the Czech Republic are: International Committee of the Red Cross, ADRA Czech Republic, People in Need, Diaconia of the Evangelical Church of the Czech Brethren and Caritas Czech Republic.

Floods occur quite often in the Czech Republic, thus actions have been taken to prevent further consequences. The actions can be taken before, during and after the flood, when the water is gone. Furthermore, the floods in June 2009, May 2010, August 2010 and June 2013 are analyzed and compared based on their scale, caused damage and casualties. Next, there is a comparison of provided humanitarian aid during these floods.

An evaluation and analysis of humanitarian aid effectiveness and risk is executed using SWOT and PHN methods. It has been discovered based on this research, that the system providing humanitarian aid has no major flaws and has a capability to improve.

Keywords

Humanitarian aid; humanitarian organizations; floods; SWOT analysis; „PNH“ metod; Czech Republic.

Obsah

Úvod	10
1 Humanitární pomoc	11
1.1 Legislativní základy	12
1.2 Formy humanitární pomoci.....	14
1.3 Působnost v oblasti humanitární pomoci	18
2 Humanitární organizace působící v ČESKÉ REPUBLICE.....	23
2.1 Český červený kříž a jeho poslání, specifika a aktivity	25
2.2 ADRA ČR a její poslání, specifika a aktivity	27
2.3 Člověk v tísni a jeho poslání, specifika a aktivity	28
2.4 Diakonie Českobratrské církve evangelické a její poslání, specifika a aktivity 29	
2.5 Charita ČR a její poslání, specifika a aktivity	30
2.6 Dílčí shrnutí	30
3 Povodně na území České republiky.....	33
3.1 Povodňová opatření jako systém předcházení ohrožení.....	33
3.2 Varování obyvatelstva při hrozícím nebezpečím	35
3.3 Evakuace obyvatelstva zasaženého povodní.....	36
3.4 Činnost osob po povodních.....	37
4 Cíl a metodika práce	38
4.1 Cíl práce.....	38
4.2 Metodika práce	38
5 Obecná komparace povodní z let 2009–2013.....	40
5.1 Povodně červen–červenec 2009.....	40
5.2 Povodně květen–červen a srpen 2010	42
5.2.1 Povodně květen–červen 2010.....	42

5.2.2	Povodně srpen 2010.....	44
5.3	Povodně květen–červen 2013	46
5.4	Dílčí shrnutí	49
6	Komparace forem a metod poskytování humanitární pomoci	51
6.1	Humanitární pomoc při povodních v roce 2009	51
6.1.1	Orgány státní správy.....	51
6.1.2	Nestátní neziskové organizace, nadace a další subjekty	54
6.1.3	Zhodnocení forem a metod humanitární pomoci při povodních v červnu v roce 2009	58
6.2	Humanitární pomoc při povodních v květnu v roce 2010.....	60
6.2.1	Orgány státní správy.....	60
6.2.2	Nestátní neziskové organizace, nadace a další subjekty	62
6.2.3	Zhodnocení forem a metod humanitární pomoci při povodních v květnu v roce 2010	65
6.3	Humanitární pomoc při povodních v srpnu v roce 2010.....	67
6.3.1	Orgány státní správy.....	67
6.3.2	Nestátní neziskové organizace, nadace a další subjekty	71
6.3.3	Zhodnocení forem a metod humanitární pomoci při povodních v srpnu v roce 2010.....	74
6.4	Humanitární pomoc při povodních v červnu 2013	77
6.4.1	Orgány státní správy.....	77
6.4.2	Nestátní neziskové organizace, nadace a další subjekty	80
6.4.3	Zhodnocení forem a metod humanitární pomoci při povodních v červnu v roce 2013	84
7	Analýza rizik poskytování humanitární pomoci	86
7.1	Analýza rizik pomocí SWOT analýzy.....	86
7.1.1	Zhodnocení SWOT analýzy.....	89

7.2	Jednoduchá bodová polo-kvantitativní metoda „PNH“	91
7.2.1	Vyhodnocení míry rizika.....	92
8	Diskuze	95
	Závěr	100
	Seznam použitých zkratk	101
	Seznam použité literatury	102
	Seznam použitých obrázků	117
	Seznam použitých tabulek	118
	Seznam Příloh	119
	Příloha 1: STČ – 12/IZS Plán poskytování psychosociální pomoci (List NNO).....	120
	Příloha 2: NNO působící při MU.....	121
	Příloha 3: Nasazené útvary a zařízení Armády ČR při povodních v roce 2009	123
	Příloha 4: Výčet prostředků poskytnutých SSHR při povodích v roce 2013.....	124

ÚVOD

Nejen v České republice, ale i jinde ve světě, se můžeme setkat s katastrofami různého druhu. Může jít o živelní pohromy způsobené přírodou, jako jsou povodně či zemětřesení, nebo pohromy antropogenního původu, jako jsou války nebo terorismus. Pokud jde o mimořádné události velkého rozsahu, které zasáhnou velký počet lidí, je nutné těmto lidem poskytnout pomoc na překonání prvotní krize. Taková pomoc se nazývá humanitární pomoc a je poskytována ze strany státu i nestátních neziskových organizací, což bude popsáno v teoretické části práce.

Povodně jsou nejčastěji se vyskytující mimořádnou událostí v České republice. Pokaždé se projeví jejich ničivá síla, i když se postupem let stále zdokonalují povodňová opatření a daří se snižovat možné následky působení povodní. V praktické části diplomové práce budou porovnány povodně z června 2009, května 2010, srpna 2010 a června 2013 z hlediska jejich rozsahu, způsobených ekonomických škod či obětích na životech. V návaznosti na tyto povodně budou v další kapitole porovnány formy poskytované humanitární pomoci při jednotlivých povodních od státních subjektů či nestátních neziskových organizací. Následně bude provedena analýza rizik poskytování humanitární pomoci provedením SWOT analýzy a Jednoduché bodové polo-kvantitativní metody „PNH“.

Téma diplomové práce jsem si vybrala jednak z důvodu, že se mě mimořádně velké povodně v roce 1997 týkaly, i když mě přímo neohrožovaly. Druhým důvodem bylo, že jsem jako dobrovolník několikrát pomáhala humanitárním organizaci ADRA Česká republika při velikonočních sbírkách a organizaci Charita Česká republika při tradičních tříkrálových sbírkách. Třetím a neméně důležitým důvodem byl fakt, že dle mého názoru je další rozvoj humanitární pomoci v České republice na dobré cestě a tato oblast se neustále mění a vyvíjí.

1 HUMANITÁRNÍ POMOC

Humanitární pomoc (dále jen „HP“) můžeme **charakterizovat** jako „činnost vládních i nevládních orgánů a organizací, dobročinných spolků a jednotlivců konaná ve prospěch obyvatelstva určitého regionu, postiženého krizovou situací“. [1]

HP se poskytuje v důsledku humanitárních krizí způsobené např. přírodními katastrofami nebo válečnými konflikty ať už na území České republiky (dále jen „ČR“) nebo i do zahraničí. HP pracuje jako odezva v případě nerovnováhy v základních potřebách pro život lidí a je poskytována jen na dobu, kdy je potřebná pomoc pro fungování v zasažené oblasti. **Primárními cíli** HP jsou: [2]

- záchrana lidských životů,
- zajištění základních lidských potřeb a
- poskytování základních hygienických potřeb a zdravotnické péče.

V roce 2003 byla přijata *Deklarace dobrého humanitárního dárcovství*. Postupně se připojilo více jak 40 států a v roce 2006 se k ní připojila i ČR. Na základě zmíněného dokumentu je HP vedena v souladu s následujícími **zásadami**: [3]

- Zásada lidskosti (prioritní je snaha o záchranu lidských životů a odstranění utrpení).
- Zásada nestrannosti (princip poskytování pomoci bez diskriminace, ale podle naléhavosti potřeb).
- Zásada neutrality (poskytovat pomoc bez preferencí k jednotlivým stranám konfliktu).
- Zásada nezávislosti (nezávislost humanitárních cílů na vojenských, politických, ekonomických nebo jiných cílech daného území, kde je prováděna humanitární činnost).

V případě vzniku mimořádné události (dále jen „MU“) je nutné okamžitě zahájit úkony pro včasné poskytnutí HP. Ve většině případů je pomoc potřebná již v ranné fázi nebo v průběhu nastalé situace, proto je důležité neprodleně dopravit nezbytnou pomoc na potřebná místa. V takhle brzké etapě ale může představovat problém nedostatek informací o skutečných potřebách postižené oblasti. Distribucí HP na zasažené území se věnuje **humanitární logistika**, která je dle většiny humanitárních organizací popisována jako: „proces o plánování, implementaci a řízení efektivní, nákladově efektivního toku a skladování zboží a materiálu, jakož i související informace z místa původu do místa spotřeby za účelem splnění požadavků konečného příjemce k naplnění základních potřeb přežití“. [4]

1.1 Legislativní základy

Poskytování HP v ČR je zakotveno **zákonem č. 151/2010 Sb., o zahraniční rozvojové spolupráci a humanitární pomoci poskytované do zahraničí**. Je zde definován cíl HP, jakožto snaha „zamezit ztrátám na životech a zmírnit lidské utrpení způsobené přírodní či lidmi způsobenou katastrofou nebo ozbrojeným konfliktem. Dále jde též o pomoc zemím a regionům zasaženým dlouhodobou, komplexní humanitární krizí“. [5]

Na základě **zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému** se HP rozumí: „opatření prováděná za účelem pomoci obyvatelstvu postiženému mimořádnou událostí, v jejichž rámci se využívají lidské a materiální zdroje“. [6]

Na podkladě **zákona č. 111/2006 Sb. o pomoci v hmotné nouzi** je možné lidem v hmotné nouzi, ve které se ocitnou např. po povodni, vyplatit jednorázovou *mimořádnou okamžitou pomoc*, která může být až ve výši patnáctinásobku životního minima osoby. Tato finanční pomoc je vyplacena prostřednictvím Ministerstva práce a sociálních věcí a místně příslušného úřadu práce. [7]

Zákon č. 198/2002 Sb. o dobrovolnické službě, ve znění pozdějších předpisů objasňuje předmět dobrovolnické činnosti jako: „pomoc nezaměstnaným, osobám sociálně slabým, zdravotně postiženým, seniorům, příslušníkům národnostních menšin,

imigrantům, osobám po výkonu trestu odnětí svobody, osobám drogově závislým, osobám trpícím domácím násilím, jakož i pomoc při péči o děti, mládež a rodiny v jejich volném čase; pomoc při přírodních, ekologických nebo humanitárních katastrofách, při ochraně a zlepšování životního prostředí, při péči o zachování kulturního dědictví, při pořádání kulturních nebo sbírkových charitativních akcí nebo pomoc při uskutečňování rozvojových programů a v rámci operací, projektů a programů mezinárodních organizací a institucí, včetně mezinárodních nevládních organizací“. Dále mimo jiné uvádí i využívání dobrovolnické služby nebo čerpání dotací. [8]

Usnesení vlády č. 684 ze dne 9. července 2003 vymezuje: *„způsob nakládání s majetkem státu, získaným z humanitární pomoci při řešení mimořádných událostí, při předávání fyzickým osobám, právnickým osobám, nevládním organizacím a správním úřadům“.* [9]

Nařízení vlády č. 463/2000 Sb., o stanovení pravidel zapojování do mezinárodních záchranných operací, poskytování a přijímání humanitární pomoci a náhrad výdajů vynakládaných právníckými osobami a podnikajícími fyzickými osobami na ochranu obyvatelstva upravuje pravidla pro poskytování HP. Ta může být poskytována nebo přijímána pouze k uspokojení základních životních potřeb obyvatelstva a také k obnově území zasaženého MU. HP může být poskytnuta formou finančních nebo věcných prostředků, služeb nebo prací a to bezplatně. [10]

Vyhláška Ministerstva vnitra č. 380/2002 Sb. k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva, ve znění pozdějších předpisů určuje spolupráci mezi orgány státní správy a zdravotnickými a humanitárními organizacemi nebo i skladování a organizování v zařízení HP. [11]

Vyhláška Ministerstva vnitra č. 328/2001 Sb. o podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému (dále jen „IZS“), **ve znění pozdějších předpisů** uvádí, že: *„koordinace složek IZS spočívá mimo jiné i v poskytnutí nezbytné humanitární pomoci postiženým osobám“* a že *„Plán nouzového přežití obyvatelstva obsahuje organizování humanitární pomoci“.* [12]

V souladu s výše uvedeným zákonem č. 239/2000 Sb. o IZS a vyhláškou č. 328/2000 Sb. o podrobnostech zabezpečení IZS jsou uzavírány mezi Ministerstvem vnitra–Generálním ředitelstvím Hasičského záchranného sboru (dále jen „HZS“) ČR nebo HZS kraje a ostatní složkou IZS, kterými jsou právě i NNO, písemné **dohody o poskytnutí plánované pomoci na vyžádání**. Tyto dohody stanovují možný rozsah poskytnuté pomoci, ať už jde o osobní nebo věcnou pomoc. [12]

1.2 Formy humanitární pomoci

Ne každá HP je stejného charakteru, záleží na čase poskytování, ale i na druhu HP. Z **časového hlediska** je možné pomoc rozdělit do 3 fází: [13]

- Okamžitá pomoc
- Fáze časně rehabilitace (nebo také střednědobá)
- Fáze obnovy a rozvoje (nebo také dlouhodobá)

Tabulka 1: Rozdělení HP z časového hlediska [13, vlastní zpracování]

	Okamžitá pomoc	Fáze časně rehabilitace	Fáze obnovy a rozvoje
Časové rozpětí	První dny až týdny	2 týdny – 3 měsíce	Do 2 let
Druh pomoci	<ul style="list-style-type: none"> • záchrana životů, • prvotní podpora přeživších, • dodání vody, potravin a základního materiálu, • nouzové přístřeší 	<ul style="list-style-type: none"> • péče o lidi vysídlené v důsledku katastrofy, • rychlá obnova základní infrastruktury, • odklizení trosk 	<ul style="list-style-type: none"> • Komplexní obnovy přístřeší, infrastruktury a zdrojů obživy,
Následné úkony		<ul style="list-style-type: none"> • vyhodnocování škod a potřeb obnovy • pořádání sbírek 	<ul style="list-style-type: none"> • obnovy směrem k vyšší úrovni rozvoje, • prevence

Z **hlediska druhu** poskytované pomoci je možné rozdělit HP na následující kategorie: [14]

- materiální,
- manuální,
- finanční,
- poradenská,
- záchranářská,
- psychosociální,
- náboženská a
- kombinovaná.

Materiální pomoc je bezplatně poskytována na podkladě konkrétních žádostí ze zasažené oblasti. Může být poskytována ze skladů humanitárních zásob HZS ČR, ze zásob pro HP Správy státních hmotných rezerv (dále jen „SSHR“) nebo ze skladových zásob jednotlivých nestátních neziskových organizací (dále jen „NNO“). Jedná se především o vodu a potraviny, hygienické potřeby, výstrojný materiál, ubytovací materiál, nářadí i elektrické spotřebiče (např. vysoušeče). [14]

Za **manuální pomoc** je brána jakákoliv fyzická práce, která pomáhá odstraňovat následky a škody vzniklé nepříznivým působením MU. Tento druh pomoci je většinou poskytován z řad dobrovolníků, kteří jsou vysláni prostřednictvím NNO na zasažená místa, ale i příslušníky HZS ČR, Armády ČR a v hlavní řadě samotnými zasaženými občany. [15]

Formou veřejných sbírek je od veřejnosti vybírána **finanční pomoc**. V očích veřejnosti se může dobré jméno NNO jevit jako důvěryhodnější, a tudíž na veřejné sbírky přispěje pravděpodobněji, než by tomu bylo u sbírek státních. [14, 15]

V rámci **poradenské pomoci** se specialisté a odborníci soustřeďují na poskytování potřebných informací postiženým lidem, aby se v co největší možné míře zamezilo ztrátám na životech, újmě na zdraví nebo majetku. Může se jednat o zdravotní,

technologická nebo právní doporučená opatření po povodních nebo po sesuvech půdy.
[14]

Záchranářskou pomoc poskytují speciálně vyčleněné odřady složené podle konkrétní situace v místě MU. Členy těchto odřadů jsou většinou příslušníci HZS, ale i Policie ČR nebo kynologických brigád. [14]

Souhrn postupů při poskytování **psychosociální pomoci** je sepsán v plánu konkrétních činností¹ HZS Středočeského kraje. Organizování této pomoci musí být včasné, efektivní a dostupné lidem postiženým MU, aby byla zajištěna spojitost od akutní fáze po střednědobou, popř. i dlouhodobou. V roce 2012 byl zpracován dokument *Typová činnost složek IZS při poskytování psychosociální pomoci*, který se zabývá poskytováním psychosociální péče osobám zasaženým MU. Uvedený dokument psychosociální pomoc definuje jako: „*naplňování zjištěných potřeb zasažených osob v oblasti tělesné, duševní, duchovní a sociální*“. Část dokumentu věnovaná NNO je přiložena v Příloze 1. [16, 17, 18]

Náboženská pomoc je pomoc poskytována prostřednictvím duchovního, resp. kněžského přímo na místě MU, ve sdružujících místech (evakuační střediska, nemocnice, prostory stravování atd.) nebo i přes telefonní linku. Náboženská pomoc úzce souvisí s psychosociální pomocí. Pro každého jedince, který je náhle zasažen MU, je nastalá situace velmi složitá, a proto by se tyto dvě složky neměly opomíjet. [19]

V naprosté většině případů poskytování HP se zapojuje a prolíná několik z výše uvedených druhů pomoci, ne-li všechny. **Kombinovaná pomoc** má za následek efektivnější, komplexnější a cílenější pomoc lidem, kteří se s katastrofou zpravidla setkají nepřipraveni.

¹ Plán psychosociální krizové pomoci lidem zasaženým mimořádnou událostí

Jinou formou pomoci mohou být opatření pro **nouzové přežití** osob, které se aktivuje do dvou dnů od vzniku MU. HZS krajů mají pro tyto účely k dispozici kontejnery nouzového přežití, které jsou určeny k poskytnutí rychlé, účinné a neodkladné pomoci obyvatelstvu zasaženému MU. [20]

V *Plánu nouzového přežití obyvatelstva*, který je součástí havarijního plánu kraje, jsou uvedena následující opatření nouzového přežití: [21]

- nouzové ubytování,
- nouzové zásobování pitnou vodou,
- nouzové zásobování potravinami,
- nouzové dodávky energií,
- organizování HP,
- nouzové základní služby obyvatelstvu a
- rozdělení odpovědnosti za provedení opatření pro nouzové přežití obyvatelstva.

Ministerstvo vnitra-Generální ředitelství HZS ČR má také k dispozici zásoby pro nouzové přežití spadající pod sklady Základny logistiky v Olomouci. Ty se nacházejí v obcích: [20]

- Drahanovice (Olomoucký kraj),
- Hluboká nad Vltavou (Jihočeský kraj),
- Kamenice (Středočeský kraj),
- Skuteč (Pardubický kraj) a
- Vlastislav (Ústecký kraj).

Díky rovnoměrné dislokaci po celé ČR mohou být prostředky pohotově použity a dopraveny na potřebné místo.

1.3 Působnost v oblasti humanitární pomoci

Ministerstvo zahraničních věcí ČR se věnuje poskytování HP do států, které jsou mimo Evropskou unii a Evropský hospodářský prostor. Rozhoduje o formě a výši pomoci a pokud ministr zahraničních věcí určí jednorázovou HP vyšší než 5 mil. Kč, pak o ní rozhoduje vláda ČR. Dále v součinnosti s Ministerstvem vnitra ČR rozhoduje o poskytování záchranné nebo materiální pomoci do zahraničí. [5, 13]

Ministerstvo vnitra ČR (dále jen „MV“) plní především úkoly v oblasti přípravy na MU, IZS a ochrany obyvatelstva a zabezpečuje centrální koordinaci záchranných a likvidačních prací zasahujících složek. Taková situace může nastat v případě, že MU přesahuje hranice kraje nebo státu a velitel zásahu vyhlásil nejvyšší stupeň poplachu nebo o to on, hejtman nebo starosta obce s rozšířenou působností (dále jen „ORP“) požádá. [6]

Ministerstvo zdravotnictví ČR dle zákona² za účelem poskytování HP do zahraničí a pro mezinárodní záchranné operace odpovídá v okruhu své působnosti za: „výběr a metodické řízení přípravy zdravotnických pracovníků a za výběr prostředků“. [6]

Zásoby pro HP vytvářeny **SSHR** jsou součástí systému nouzového hospodářství. Zákon³ uvádí, že „systém nouzového hospodářství zabezpečuje, aby nezbytné dodávky pro:

- *uspokojení základních životních potřeb,*
- *podporu činnosti záchranných sborů, havarijních služeb, zdravotnické záchranné služby a Policie České republiky,*
- *podporu výkonu státní správy*

² Zákon č. 239/2000 Sb. o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů

³ Zákon č. 241/2000 Sb. o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů

probíhaly způsobem obvyklým pro období mimo krizové stavy". Předseda SSHR rozhoduje o vydání zásob pro HP na podkladě žádosti hejtmána nebo starosty ORP, který poté zajišťuje přidělení HP konkrétním osobám. Nejvíce používanými druhy státních hmotných rezerv jsou např. prostředky pro náhradní zásobování pitnou vodou, elektrocentrály a vysoušeče, náhradní přemostění, vyprošťovací a pásová technika, pohonné hmoty a zásoby pro HP. Spolu s prostředky ale není poskytována jejich obsluha, kterou si je povinen zajistit uživatel. [22, 23, 24]

V současné situaci je zastáváno pravidlo, že je efektivnější mít zabezpečenou nezbytnou dodávku než mít nakoupené pohotovostní zásoby. Hlavní výhodou zabezpečení nezbytných dodávek je, že jsou dostupné u fyzických podnikajících osob nebo právnických osob na území kraje, a tudíž v případě potřeby jsou lépe dostupné a rychleji se tak dostanou do místa, kde jsou zrovna potřebné. Nemusí být tedy skladovány ve skladech Státních hmotných rezerv a odpadá tímto povinnost na kontrolu trvanlivosti, dodržování skladovacích podmínek apod. Tyto úkoly jsou převedeny na fyzickou podnikající osobu nebo právnickou osobu, která je dodavatelem nezbytné dodávky. Ta musí mít vždy zajištěn dostatečný počet věcných zdrojů, které sjednala s krajským úřadem (dále jen „KÚ“). Jako pohotovostní zásoby se skladují prostředky, které nelze okamžitě vyrobit nebo jsou vytypovány jako nezbytné a bylo by obtížné je zajišťovat jako nezbytnou dodávku. Jedná se především o stroje těžké techniky, vysoušeče aj.

Novelou zákona⁴ se změnila skutečnost, že se hospodářská opatření pro krizové stavy dala dříve použít výhradně jen pro řešení krizové situace po vyhlášení krizového stavu. Jedná se určitě o správný krok, jelikož MU nastávají pravidelně, ale k vyhlášení krizového stavu vzhledem k rozsahu v některých případech nedojde. Proto může být systém v případě potřeby lépe a častěji využíván složkami IZS, které poskytují pomoc lidem zasaženým MU. [25]

⁴ Zákon č. 97/1993 Sb. o působnosti Správy státních hmotných rezerv

Na podkladě zákona⁵ **HZS ČR** „chrání životy a zdraví obyvatel, životní prostředí, zvířata a majetek před požáry a jinými mimořádnými událostmi a krizovými situacemi“. HZS krajů mají zřízeny sklady HP, kde jsou v případě potřeby dostupné materiály jednak pro zasahující jednotky (elektrocentrály, nářadí, protipovodňové pytle, cisterny na vodu aj.), ale i pro zasažené lidi (materiál pro ubytování, výstroj a zásoby potravin). V případě potřeby jsou do postižených míst vysílány síly a prostředky Záchranných útvarů HZS ČR. [20, 26]

Armáda ČR je dle zákona² ostatní složkou IZS a spolupracuje na základě vyžádání. Pro tuto činnost má vyčleněné síly a prostředky. Mezi ně mimo jiné patří i síly a prostředky určené pro nouzové ubytování, skládající se ze čtyř humanitárních základů a stavebního týmu, a pro evakuaci a humanitární pomoc, složené ze dvou odřadů k evakuaci osob při povodních a dvou odřadů k převozu HP a nouzového zásobování. Příslušníci ozbrojených sil jsou vzdělávání k plnění k bojových, ale i záchranných a humanitárních úkolů. [27]

V případě poskytování HP pouze na **území kraje** koordinuje zapojené subjekty HZS kraje v součinnosti se zástupcem **KÚ** a zástupci jednotlivých NNO. Společně se podílejí na monitorování požadavků a následné předávání informací k vyhodnocení aktuálních potřeb, organizování sběru HP jako i přepravu, skladování i výdej jednotlivým fyzickým osobám. Aktuální informace o nastalé situaci zveřejňuje KÚ na svých internetových stránkách. Pokud by se jednalo o mezikrajské poskytování HP, koordinaci by probírala ze strany MV–Generálního ředitelství HZS ČR. [28]

Na základě pokynu HZS kraje aktivuje pracovník krizového řízení ORP, který koordinuje sběr věcné pomoci, sběrné místo HP v rámci **správního obvodu ORP**, která není zasažena MU. Na sběrném místě se zabezpečuje evidence a skladování materiálních prostředků HP. Obecní úřad ORP zajišťuje příjem těchto materiálů, pokud je provozovatelem místa sběru jiný subjekt než úřad ORP, musí úřad pracovat

⁵ Zákon č. 320/2016 Sb. o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů

v součinnosti s provozovatelem. Při přípravě místa sběru je nutné kontaktovat majitele objektu, zajistit provozuschopnost objektu a minimálně dvoučlennou poučenou obsluhu, určí se provozní doba sběrného místa a zabezpečí se informovanost obyvatel o zřízení sběrného místa. Aktuální informace pro veřejnost o situaci zveřejňuje obecní úřad ORP na svých internetových stránkách [28]

Pro činnost soustavného sledování potřeb HP v jednotlivých zasažených **obcích** jsou zřízeny terénní týmy složené ze dvou pracovníků. Ti po příjezdu do obce kontaktují **starostu obce** a domluví se na určení kontaktní osoby za obec, se kterou poté zjišťují konkrétní potřeby obce ať už jde o HP občanům nebo o škody na obecním majetku. Zástupce obce poskytne terénnímu týmu zázemí pro svou činnost v obci. Na základě rozhodnutí starosty obce a terénního týmu se v obci zřídí výdejní místo věcných prostředků HP. Výdej zabezpečuje terénní tým v součinnosti se zaměstnanci obce, popř. s příslušným Sbohem dobrovolných hasičů (dále jen „SDH“) obce. Obecní úřad poté odpovídá za poskytnutí HP jednotlivým fyzickým osobám. Starosta obce je dále oprávněn na podkladě zákona⁶ vyzvat k poskytnutí věcné nebo osobní pomoci právnické nebo fyzické osoby. [6, 28]

Nemalou pomoc při povodních poskytují jednotky **SDH obcí**. U členů se předpokládá odhodlanost a osobní statečnost k řešení MU a mohou se podílet na spolupráci celého spektra pomoci při MU od varování, evakuace přes ukrytí osob před účinky MU až po organizaci nouzového přežití osob. V přijímacích střediscích se pak věnují stavbě stanových měst nebo logistického zázemí a vydávání HP. [6, 29]

Významnou úlohu při poskytování HP při MU sehrávají **humanitární organizace**. Mezi jejich činnosti patří poskytování materiální, finanční, psychosociální, manuální pomoci, poskytování první pomoci, zapůjčení techniky nebo provoz evakuačních center.

⁶ Zákon č. 239/2000 Sb. o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů

Problematikou NNO, jejich posláním a činnostmi se bude zabývat následující kapitola.
[17]

V prvotní fázi je ale zapotřebí, aby si **občané** dokázali pomoci sami. Není možné, aby jen čekali na pomoc ostatních, ale musí se sami aktivně zapojit do řešení MU. Výchovou a vzděláváním občanů k sebeochraně a přijetí svého podílu spoluodpovědnosti v systému bezpečnosti by se v budoucnu měly zabývat NNO a zájmová sdružení koordinovaných orgány státní správy. [30]

2 HUMANITÁRNÍ ORGANIZACE PŮSOBÍCÍ V ČESKÉ REPUBLICE

V následující kapitole bude popsána činnost klíčových NNO, které působí na území ČR, ale mnohdy se věnují i zahraniční pomoci. Jedná se o organizace Český červený kříž, ADRA ČR, Člověk v tísni, Diakonie Českobratrské církve evangelické a Charita ČR. Celkem na území státu působí desítky dalších NNO, které spolupracují při MU. Tyto organizace jsou vyjmenovány v Příloze 2. Některé organizace mají poskytování HP jako svou hlavní činnost, některé se jí věnují pouze okrajově v návaznosti na aktuální dění. Ale společným cílem všech organizací bez rozdílu je snižovat následky MU a samotné předcházení jim. [15]

NNO nemá jednotnou **definici**, avšak dala by se popsat podle pěti nejdůležitějších prvků, které NNO při své činnosti splňují a dodržují. Jedná se zejména o: [31]

- Institucionalizovanost (mít organizační uspořádání celé organizace bez ohledu na velikost nebo zda jsou právně registrovány).
- Soukromé (oddělení od veřejné správy, která nezasahuje do řízení NNO, ale může ji finančně podporovat, popř. státní úředníci mohou patřit do vedení NNO).
- Neziskové (generovaný zisk musí být dále použit pro další účely shodující se s posláním NNO).
- Samosprávné a nezávislé (nejsou ovládány zvenčí a mají vlastní postupy pro kontrolu svých činností).
- Dobrovolné (při svých činnostech využívají všech možných dobrovolnických prostředků – neplacená práce pro NNO, dary aj.).

Jednotnou **definici** nemá ani samotný pojem **dobrovolnictví**, které je pro práci u NNO klíčové. *Dobrovolnická služba* je definována v uvedeném zákoně⁷ v Kapitole 1.1. U *dobrovolnické pomoci* se jedná o cílenou pomoc v různých formách, ale i přes to zachovává znaky dobrovolnické služby. *Dobrovolnická činnost* má širší význam dobrovolnické pomoci a není uvedena v žádném zákoně, má však znaky dobrovolnické služby. V základě každého popisu dobrovolnictví ale existují elementy, které se při charakterizování dobrovolnictví shodují. Jde o: [15, 32]

- nepovinnou práci,
- bez nároku na odměnu a
- vykonávanou ve prospěch ostatních.

Dobrovolníky vždy řídí vedoucí osoba dané NNO, se kterou má uzavřenou smlouvu. Podle *Pravidel dobrovolnické pomoci při mimořádných událostech* je možné činnosti dobrovolnictví rozdělit do oblastí: [32]

- monitorování (terénní práce, kdy dobrovolníci od zasažených osob zjišťují jejich aktuální potřeby),
- koordinační centrum (shromažďování informací a následné informování zasažených osob, ale i zasahujících složek),
- materiální pomoc (skladování, evidence, třídění a zapůjčování či poskytování materiální pomoci),
- manuální pomoc (odstraňování následků MU),
- psychosociální pomoc (podpora psychického stavu zasažených osob ke zvládnutí nastalé situace),
- finanční pomoc (přímá finanční pomoc na opravu zasažených obydlí).

Stále více se setkáváme se zapojováním pomoci od NNO při MU. Velkou zásluhu na tomto vzestupu má zapojení NNO do katalogového souboru typové činnosti složek

⁷ Zákon č. 198/2002 Sb. o dobrovolnické službě, ve znění pozdějších předpisů

IZS při společném zásahu⁸. V uvedeném dokumentu jsou popsány zejména úkoly a činnost NNO, jejich nabídka činností, uvádí principy společné koordinace NNO nebo sjednocený postup při spolupráci se složkami IZS a orgány místní samosprávy. [17]

2.1 Český červený kříž a jeho poslání, specifika a aktivity

Obrázek 1: znak červeného kříže (vlevo) a loga [34]

Český červený kříž (dále jen „ČČK“) vznikl v roce 1993 v návaznosti na Československý červený kříž. V tom samém roce se stal i členem Mezinárodní federace Červeného kříže a řídí se Základními principy Červeného kříže a Červeného půlměsíce. Posláním pracovníků je především předcházet a zmírňovat utrpení, chránit život, zdraví a úctu k lidské bytosti, usilovat o naplňování základních principů Červeného kříže a podporovat vzájemné porozumění a mír mezi národy. Společnost dle zákona⁹ plní úkoly v oblasti civilní obrany a ochrany obyvatelstva, poskytuje pomoc v případech MU a katastrof, šíří znalost Ženevských úmluv, působí v oblasti zdravotnické, záchranné, sociální, zdravotně-výchovné a jako uznaná pomocná složka organizace vojenské zdravotní služby. Při své činnosti dodržují principy hnutí, které jsou humanita, nestrannost, neutralita, nezávislost, dobrovolnost, jednota a světovost. Působí v 517 Místních skupinách ČČK v 69 samostatných Oblastních spolcích po celé ČR. Každý jednotlivý oblastní spolek má zodpovědnost za akceschopnost a připravenost

⁸ STČ 12/IZS Poskytování psychosociální pomoci

⁹ Zákon č. 136/1992 Sb. o ochraně znaku a názvu Červeného kříže a o Československém červeném kříži

členů a dále je podporuje ve vzdělávání a získávání nových zkušeností pro svou činnost. [15, 33, 34]

Podmínky pro kolektivní členství ČČK jsou upraveny Stanovami ČČK a o jejich přijímání nebo zřizování rozhoduje Výkonná rada ČČK. V této době mezi ně patří např. Vodní záchranná služby, Horská služba, Svaz záchranných brigád kynologů ČR, Česká speleologická společnost a Skalní záchranná služba chráněné krajinné oblasti Broumovsko. [34]

Humanitární jednotku ČČK tvoří v základní sestavě minimálně 21 členů v čele s velitelem, který koordinuje činnost humanitární jednotky a zabezpečuje návaznost na další složky IZS. Další členové jsou podle odbornosti a zaměření rozděleni do následujících sekcí: [20, 33, 34]

- Zdravotnická – 5 osob (poskytování první pomoci raněným, ošetrovatelská péče o osoby odsunuté z místa MU).
- Ubytovací – 4 osoby (zajištění nouzového ubytování pro osoby odsunuté z místa MU).
- Stravovací – 4 osoby (zajištění nouzového stravování pro osoby odsunuté z místa MU).
- Psychosociální – 4 osoby (vedení evidence osob odsunutých z místa MU, poskytování psychologické a sociální pomoci, poskytnutí hygienických a potřeb a ošacení, vyhledávání a slučování rozdělených rodin, vyhledávání pohřešovaných).
- Technická – 3 osoby (zabezpečení vhodného technické zázemí a vybavení pro humanitární jednotku).

Ke konci roku 2016 měl ČČK více jak 17 000 členů a dobrovolníků a 640 zaměstnanců na celém území státu. [34]

2.2 ADRA ČR a její poslání, specifika a aktivity

Obrázek 2: Logo ADRA [36]

ADRA (Adventistická agentura pro obnovu a rozvoj) je mezinárodní humanitární organizace působící ve více než 130 státech světa. Vznikla v Církvi adventistů sedmého dne pro pomoc lidem v tísní. V ČR působí od roku 1992 v 11 dobrovolnických centrech, ze kterých koordinují pomoc pro seniory, děti nebo zdravotně postižené, ale uskutečňují i pomoc při MU a pomoc při rozvojovém vzdělávání. Nadace se zabývá poskytováním dobrovolnické, materiální, finanční a psychosociální pomoci v tuzemsku i do zahraničí lidem v nouzi, kteří se ocitli v těžké životní situaci. [15, 35]

V rámci organizace plní významnou roli **Komunitní intervenční psychosociální tým**, který je tvořen pečlivě proškolenými dobrovolníky k poskytování psychosociální podpory lidem zasaženým MU. Prostřednictvím rozhovoru a předáváním potřebných informací mohou pomoci těmto lidem, aby se lépe zorientovali v nastalé situaci nebo jim pomáhají při realizaci dalších kroků. Cílem těchto týmů je aktivní pomoc a navrácení životní rovnováhy zasaženým lidem. Akceschopnost týmu je udržována pravidelným vzděláváním každých 4–6 týdnů, na kterých mimo jiné získávají praktické znalosti a dovednosti a udržují týmovou spolupráci. [35]

Pro potřebu skladování mají k dispozici sklady ve třech městech s následujícím vybavením: [15]

- ADRA Praha – Jinonice: pomoc všeho druhu,
- ADRA Frýdek-Místek: materiální pomoc (čisté obnošené oděvy) a
- ADRA Hradec Králové: materiální pomoc (čisté obnošené oděvy, nábytek).

V roce 2015 měla ADRA přes 1 800 pravidelných dobrovolníků a 1 255 zaměstnanců, kteří věnovali téměř 70 000 hodin svého času na pomoc druhým. [36]

2.3 Člověk v tísní a jeho poslání, specifika a aktivity

Obrázek 3: Loga označení Člověk v tísní (české, anglické, anglicko-ruské) [37]

Organizace vznikla v roce 1992 z iniciace zahraničních válečných novinářů, kteří chtěli poskytovat pomoc v zahraničí. Při své činnosti vycházejí z myšlenek rovnosti, solidarity, humanismu a svobody se zaměřením na oblasti podpory lidských práv, sociální integrace, HP a rozvojová spolupráce, vzdělání a osvěta. Společnost Člověk v tísní je nyní brána jako profesionální humanitární organizace, která se zaměřuje na pomoc lidem v krizových oblastech nejen v ČR, ale i v zahraničí. V takových oblastech dbá i na dodržování základních lidských práv. Své pobočky má ve více jak 20 státech celého světa, v ČR má sídlo 9 poboček, převážně na západním území státu. [15, 37]

Člověk v tísní je součástí mezinárodní Alliance 2015. Jedná se o strategickou síť sedmi evropských nevládních organizací, jejichž činností je pomoc v oblasti HP a rozvojových projektů. V cílových zemích pak taková spolupráce přináší rychlejší a účinnější výsledky při práci. [37]

V roce 2015 měla organizace 270 stálých zaměstnanců a přibližně 320 dobrovolníků, kteří za rok spolupracovali s více než 6 200 lidmi. [37]

2.4 Diakonie Českobratrské církve evangelické a její poslání, specifika a aktivity

Obrázek 4: Logo Diakonie Českobratrské církve evangelické [38]

Činnost Diakonie Českobratrské církve evangelické (dále jen „Diakonie ČCE“) navazuje na Českou Diakonii z počátku 20. století a na území ČR působí od roku 1989. Jak už z názvu vyplývá, zřizovatelem organizace je Českobratrská církev evangelická, která do její činnosti přenáší křesťanské způsoby jako je především pomoc potřebným. V ČR provozuje více než 130 zařízení (střediska, školy, servisní organizace), ve kterých v první řadě poskytují sociální, pedagogickou, zdravotní a pastorační péči lidem, kteří se dostali do tíživé životní situace. Dále se věnují HP v ČR při povodních a zahraničí rozvojové pomoci. [15, 38]

Diakonie ČCE je členem federace Eurodiaconia. Ta sdružuje organizace, instituce a církve, které poskytují sociální, zdravotní a vzdělávací služby a vycházejí z křesťanských hodnot. Zastoupení má ve více než 20 státech Evropy a mezi jejich cíl patří hlavně posílit v Evropě spravedlnost, solidaritu a rovnost. [38, 39]

Ke konci roku 2015 měla Diakonie ČCE více než 1700 pracovníků a asi 1 000 dobrovolníků na celém území státu. [38]

2.5 Charita ČR a její poslání, specifika a aktivity

Obrázek 5: Logo Charita ČR [40]

Působnost Charity ČR v českých zemích se datuje až do roku 1919 a nyní jde o největšího nestátního poskytovatele sociálních a zdravotních služeb. Pro svou činnost právě provozuje širokou síť sociálních a zdravotních služeb pro děti, rodiny, seniory, ale i pro lidi v tíživé sociální situaci nebo se zdravotním postižením. Dále se věnuje poskytování HP u nás i v zahraničí nebo rozvojové pomoci v zahraničí. Při svých aktivitách vychází z křesťanských principů a je součástí římskokatolické církve. [15, 20, 40]

V roce 1995 se Charita ČR připojila ke sdružení katolických charit *Caritas Europa* a *Caritas Internationals* a získala tak partnery po celém světě. Obecně jejich posláním je sloužit, chránit a doprovázet chudé po celém světě. [40]

Charita ČR se může za rok 2015 pyšnit téměř 60 000 dobrovolníky a celkem 7 464 zaměstnanci, kteří věnovali téměř 390 000 hodin svého času na pomoc potřebným. 52 000 dobrovolníků se zúčastnilo letošní tradiční Tříkrálové sbírky, při které se vybralo téměř 90 mil. Kč, což bylo zatím nejvíce za 15 let pořádání této sbírky. [40]

2.6 Dílčí shrnutí

Dobrovolnictví a s ním spojené NNO mají na našem území dlouhou tradici a může se očekávat, že bude nadále i pokračovat. Aby mohla být práce NNO i v budoucnu takové kvality, musí se dbát na dodržování profesionality pracovníků, snaha veřejnosti i veřejné

správy přispívat na provoz jejich činnosti, a hlavně aby byl stále zájem ze strany jednotlivých osob poskytovat nezištnou pomoc jiným, kteří se ocitli v těžké situaci. [15]

Činnost dobrovolníků je mimo jiné podporována i ze strany MV, odbor bezpečnostní politiky a prevence kriminality, které od září 2016 do srpna 2020 realizuje projekt *Koncepce rozvoje dobrovolnictví v České republice s akcentem na zajištění regionální a oborové dostupnosti dobrovolnictví v podobě dobrovolnických center*. Rozpočet projektu je stanoven na 24 024 000,- Kč a jeho účelem je zaměření na: „*profesionalizaci podpory a koordinovaného využívání dobrovolníků především v oblasti sociální integrace, a to u těch organizací, které dobrovolníky nabírají, připravují a vysílají dále pro klienty cizí anebo své*“. Cílem je vytvoření dostupnějších a kvalitnějších služeb v odvětví sociální integrace, větší zapojení a posílení uznání dobrovolníků a dobrovolnických organizací ve společnosti. [41]

Rozsah činností jednotlivých NNO uvedených v Tabulce 2 jsou vymezeny v STČ – 12/IZS a mohou být poskytovány i při MU malého rozsahu, s výjimkou finanční pomoci, která zpravidla bývá organizována formou veřejné sbírky pro MU velkého rozsahu. Ta se provádí na základě aktuálních informací ze zasažených oblastí. [10, 17]

Tabulka 2: Druhy poskytované pomoci při MU [17, vlastní zpracování]

Druh činnosti	ČČK¹⁰	ADRA ČR	Člověk v tísni	Diakonie ČCE	Charita ČR
Monitoring rozsahu škod a sociálních potřeb	√	√	√	√	√
Materiální pomoc	√	√	√	√	√
Zapůjčení techniky		√	√	√	√
Poskytnutí první pomoci	√				

¹⁰ Včetně kolektivních členů ČČK

Dobrovolnická pomoc (odstraňování následků MU)	√	√	√	√	√
Psychosociální pomoc	√	√		√	√
Provoz evakuačních center	√				√
Finanční pomoc	√	√	√	√	√

Při MU velkého rozsahu se mohou reálně poskytované činnosti mírně lišit, např. při rozsáhlých povodních v roce 2009 se na poskytování první pomoci zasaženým lidem podílela i ADRA ČR.

Porovnání počtů zaměstnanců a dobrovolníků vyjmenovaných NNO je znázorněno v Tabulce 3, ze které je zřejmé, že nejen celkově s počtem téměř 67 464 pracovníků, ale i v počtu samotných zaměstnanců a dobrovolníků je největší organizací Charita ČR. Organizací s nejmenším počtem zaměstnanců i dobrovolníků ze sledovaných NNO je Člověk v tísni s 590 pracovníky.

Tabulka 3: Srovnání počtu zaměstnanců a dobrovolníků jednotlivých NNO [34, 36, 37, 38, 40, vlastní zpracování]

	ČČK	ADRA ČR	Člověk v tísni	Diakonie ČCE	Charita ČR
Sledované období	2015	2016	2015	2015	2015
Počet zaměstnanců	640	1 255	270	1 700	7 464
Počet dobrovolníků	17 000	1 800	320	1 000	60 000
Celkový počet pracovníků	17 640	3 055	590	2 700	67 464

3 POVODNĚ NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY

V ČR se s menšími či většími povodněmi setkáváme poměrně často, a i nadále je potřebné s nimi počítat a neustále se připravovat. Největší srážky připadají na jaro a léto (květen–červen). Jedná se o situace, kdy: [42]

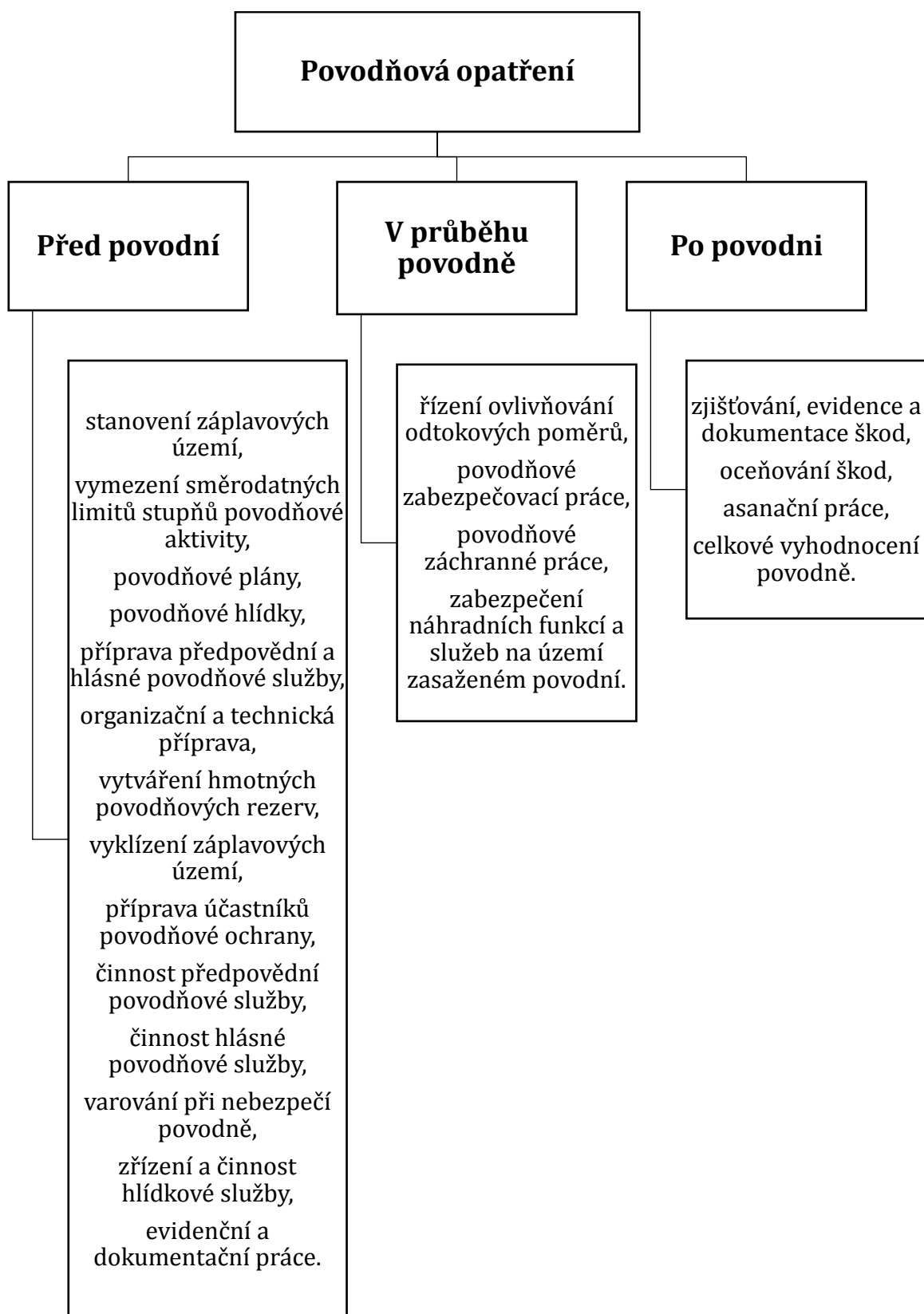
- po předešlé zimě je zemina stále zmrzlá a velké množství srážek a roztátého sněhu se tudíž nemůže vsakovat do půdy,
- jde o tzv. „bleskové povodně“, kdy během velmi krátké doby spadne velké množství srážek, ale i rychle ustanou. Takové povodně zasahují menší území a vyskytují se i na menších tocích,
- dlouhodobě trvající déšť na území regionu způsobí na středních a větších tocích povodeň.

3.1 Povodňová opatření jako systém předcházení ohrožení

Ochranou před povodněmi se rozumí soubor opatření, pomocí kterých se snaží předcházet a zamezit vzniku škod ať už na životech a zdraví lidí, ale i na majetku a životním prostředí. Nejdůležitější opatření jsou preventivní, které se provádějí mimo povodeň. I v této oblasti platí pravidlo, že příprava na MU stojí méně času a finančních prostředků než její případná následná likvidace. [42, 43, 44]

Na Obrázku 6 jsou vyjmenována povodňová opatření dle vodního zákona¹¹, která lze rozdělit na opatření před povodní, opatření v průběhu povodně a opatření po odeznění povodně. [45, 46, 47]

¹¹ Zákon č. 254/2001 Sb. o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon)

Obrázek 6: Výčet povodňových opatření v různých fázích povodně. [45, 46, 47, vlastní zpracování]

Řízení ochrany před povodněmi zabezpečují **povodňové orgány**, které jsou rozdílné v době povodně a v době mimo povodeň. V době povodní se povodňovými orgány stávají povodňové komise (dále jen „PK“). PK jsou zřizovány jako výkonné složky orgánů státní správy a samosprávy k vykonávání mimořádných činností v době povodní. Jejich rozdělení je zobrazeno v Tabulce 4. Při své činnosti se řídí povodňovými plány a ve své územní působnosti zodpovídají za řádnou organizaci povodňové ochrany a dohlížejí na činnost jiných subjektů, kteří se na ochraně před povodněmi podílejí. [44]

Tabulka 4: Rozdělení povodňových orgánů [44, 47, vlastní zpracování]

	Obec		ORP		Kraj	Stát
	Obec	Praha	ORP	Praha		
Mimo povodeň	Orgány obce	Orgán městské části	Obecní úřad ORP	Orgán městské části ¹²	KÚ	Ministerstvo životního prostředí
Při povodni	PK obce	PK městské části	PK ORP	PK městské části ⁹	PK kraje	Ústřední PK

3.2 Varování obyvatelstva při hrozícím nebezpečím

Jedním z opatření, kterým se dá předcházet újmám na životech či zdraví osob, je jednotný systém varování a vyrozumění. Ten je tvořen vyrozumívacími centry, telekomunikačními sítěmi a koncovými prvky a odpovědnost za správné fungování má MV–Generální ředitelství HZS ČR. HZS krajů ve svých havarijních plánech zpracovávají plán konkrétních činností¹³ pro provádění varování obyvatelstva. Ten např. udává jakým způsobem má být obyvatelstvo varováno o možném vzniku nebezpečí, význam

¹² Stanovené Statutem hl. města Prahy

¹³ Plán varování obyvatelstva

varovného signálu a zabezpečení náhradního způsobu varování nebo způsob předávání tísňových informací. [11, 48]

Varování lze obecně **charakterizovat** jako: „*souhrn organizačních, technických a provozních opatření zabezpečující včasné předání varovné informace o reálně hrozící nebo již vzniklé mimořádné události*“, které je směřováno k obyvatelstvu. Aby varování splnilo svůj účel, musí být provedeno včas, musí působit důvěryhodně, být stručné a srozumitelné a musí se v pravidelných intervalech opakovat, aby se dosáhlo varování veškerého obyvatelstva. Taková varovná informace může mít formu verbální, akustickou nebo optickou. [48]

Primárním prostředkem pro varování jsou koncové prvky jednotného systému varování a vyrozumění. Jde o technická zařízení, která mohou vysílat varovný signál, např. sirény nebo místní obecní rozhlas. Jedná se o přibližně 5 800 koncových prvků na celém území ČR. Varovná informace má předem stanovený signál Všeobecná výstraha, která po dobu 140 s vydává kolísavý tón. Je možné ji opakovat 3x po sobě a po zaznění tónu následuje verbální informace o druhu a rozsahu ohrožení. Dále varování může probíhat prostřednictvím rádiového rozhlasu, televize, rozhlasovými vozy aj. [11, 48]

3.3 Evakuace obyvatelstva zasaženého povodní

V případě, že nelze povodeň odvrátit jinými dostupnými způsoby, je nutné zahájit evakuaci, tzn. že je nutné v co nejkratším možném čase odsunout zájmová aktiva (osoby, hospodářská zvířata, věci kulturní hodnoty, majetek, důležité stroje a materiály nebo nebezpečné látky) z míst ohrožení. Při přemístění osob do evakuačních středisek se aplikují opatření pro nouzové přežití osob, která jsou uvedeny v kapitole 1.2 a svou činnost zahajují i NNO. [11]

Evakuace je prováděna v případě, že pro MU je vyhlášen třetí nebo zvláštní stupeň poplachu. Evakuace ze záplavového území ohroženého povodní se plánuje pomocí dostupných podkladů správců povodí a vodních toků, analýzou povodňového ohrožení

a hydrologickými výpočty. Evakuace se provádí z prostor ohroženými záplavami dle povodňového nebo havarijního plánu a zahajuje ji územně příslušný povodňový orgán na podkladě vyhodnocení aktuální povodňové situace. [11, 48]

3.4 Činnost osob po povodních

Po odeznění nebezpečí povodní a navrácení se do obydlí zasaženého vodou by jedinec měl využít všech možných dostupných pomoci uvedených v kapitole 1.2, aby se co nejrychleji mohl vrátit do normálního života. V obcích většinou vznikají výdejní místa HP, kde si v případě stavu nouze může osoba zažádat o pitnou vodu, potraviny, náhradní oblečení, hygienické potřeby, prostředky pro likvidaci škod nebo finanční pomoc. Je také potřeba si odborníky nechat zkontrolovat stav obydlí a jeho případné poškození, kontaminované potraviny a zdroje pitné vody a kontaktovat pojišťovnu kvůli náhradě škod. [11, 28]

4 CÍL A METODIKA PRÁCE

4.1 Cíl práce

Na základě získaných informací bude vytvořen jednotný přehled o poskytování HP v souvislosti s rozsáhlými povodněmi na území ČR v rozmezí let 2009–2013.

Výsledkem práce bude komparace povodní v letech 2009 až 2013, komparace forem a metod poskytování HP při těchto povodních, analýza poskytování HP a zhodnocení její efektivity. Analýza rizik bude provedena pomocí SWOT analýzy a Jednoduché bodové polo-kvantitativní metody „PNH“. V případě zjištění nedostatků budou vypracovány návrhy na jejich odstranění. V závěru budou formulována doporučení pro vyšší efektivitu poskytování HP při povodních.

4.2 Metodika práce

V teoretické části této práce byla provedena **literární rešerše** informací týkajících se poskytování HP v ČR, působení humanitárních organizací na území ČR a srovnání poskytovaných forem HP a údaje o povodních z let 2009–2013. Jako zdroj byly použity právní předpisy vztahující se k dané problematice, vyhodnocující zprávy Českého hydrometeorologického ústavu (dále jen „ČHMÚ“), metodické příručky, a především výroční zprávy a oficiální internetové stránky zainteresovaných organizací zasahujících u konkrétních povodní.

V první části praktické práce bude provedena **analýza a komparace zájmových povodní z let 2009–2013** z hlediska rozsahu zasaženého území, ekonomických škod a obětí na životech. Jedná se o povodně z června 2009, května 2010, srpna 2010 a června 2013.

Druhou a nejobsáhlejší část v praktické části tvoří **analýza a komparace forem a metod poskytování HP při rozsáhlých povodních v letech 2009–2013**. Každá MU bude rozebrána z pohledu poskytování HP od orgánů státní správy, NNO a dalších

subjektů, které se podílely na poskytování HP v zasažených oblastech. Následovat bude zhodnocení a srovnání poskytnutých forem a metod HP při jednotlivých povodních.

V závěru praktické části budou pro účely **analýzy rizik** použity dvě metody, a to SWOT analýza a Jednoduchá bodová polo-quantitativní metoda „PNH“.

SWOT analýza je univerzální analytickou metodou, která je zaměřena na posouzení vnitřních a vnějších faktorů, které by mohly ovlivnit úspěšnost systému nebo objektu. Pomocí této metody budou určeny silné (S) a slabé (W) stránky procesu poskytování HP v ČR, ale budou zhodnoceny i možné příležitosti (O) a hrozby (T). Cílem této metody je nadále udržovat silné stránky procesu, odhalovat a pokud možno odstranit slabé stránky, vyhledávat nové příležitosti pro zlepšení a zároveň brát ohled na možné hrozby. [49]

Jednoduchá bodová polo-quantitativní metoda „PNH“ je metoda, pomocí které se vyhodnocují zjištěná rizika s ohledem na pravděpodobnost vzniku (P), pravděpodobnost následků a jejich závažnost (N) a názor hodnotitele (H) a postupně se hodnotí jednotlivé kroky metody. Tato metoda je možná použít v případech, kdy není potřeba použití složitějších metod. [50]

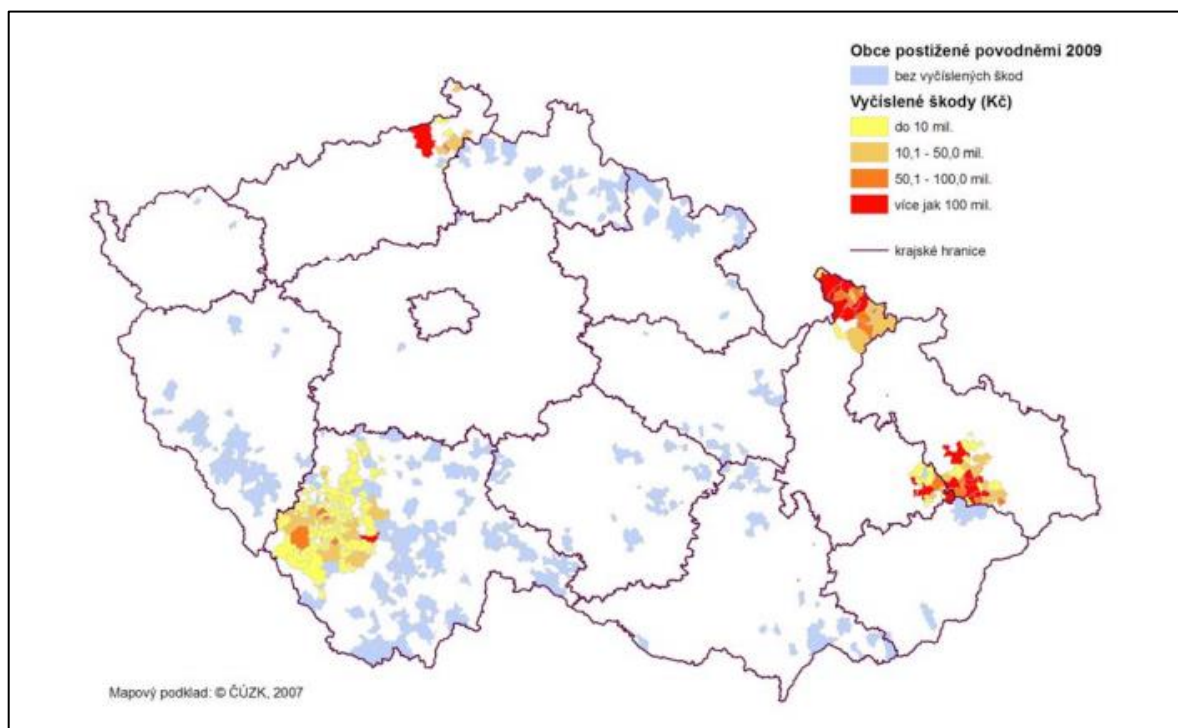
5 OBECNÁ KOMPARACE POVODNÍ Z LET 2009–2013

V období let 2009–2013 došlo na území ČR k několika rozsáhlým povodním. Následující kapitola se bude zabývat těmito povodněmi:

- Červen–červenec 2009,
- Květen a srpen 2010 a
- Květen–červen 2013.

5.1 Povodně červen–červenec 2009

V roce 2009 došlo v období 21. června – 5. července k povodním ve všech krajích ČR kromě hl. města Prahy. Obrázek 7 zobrazuje zasažené oblasti, zejména Olomoucký, Moravskoslezský, Ústecký a Jihočeský kraj. [51]

Obrázek 7: 2009: Obce postižené povodněmi a vyčíslení škody na jejich území [51]

V Tabulce 5 jsou znázorněny kraje i obce, které byly v rámci povodní nějakou měrou zasaženy. V Olomouckém, Moravskoslezském, Jihočeském a Ústeckém přitom bylo nutné vyhlásit stav nebezpečí. Z tabulky je zřejmé, že co se týče rozlohy, byl nejvíce zasažen kraj Jihočeský s více jak 200 zasaženými obcemi, ale s velmi nízkými ekonomickými ztrátami. Největší škody vznikly na území Olomouckého a Moravskoslezského kraje, kde byla i situace nejhorší. Krizový stav ale nebyl vyhlášen v obcích spadajících pod ORP Hranice (Olomoucký kraj), ale i přesto dostalo 15 obcí z této oblasti prostředky na obnovu území od Ministerstva financí. Evakuováno bylo celkem 3 229 osob, z toho bezprostředně zachráněno bylo 369 osob a 722 bylo evakuováno za účasti hasičů. [51, 52]

Tabulka 5: 2009: Souhrn následků [53, vlastní zpracování]

Kraj	Počet obcí	Vzniklé škody [mld. Kč]	Počet obětí
Olomoucký	40	3,67	3
Moravskoslezský	26	3,15	9
Jihočeský	205	0,79	1
Ústecký	13	0,57	1
Ostatní	167	0,24	1
Celkem	451	8,42	15

Povodně významně prověřily schopnost krizových a povodňových orgánů a jejich připravenost na ochranu obyvatelstva před povodněmi. Při řešení měli pracovníci k dispozici velké množství podkladů ve formě předpovědí, výstrah a informačních zpráv. Předpovědní povodňová služba ČHMÚ závisí na spolehlivé předpovědi srážek. Je možné předpovědět pravděpodobnost silných srážek, je ale problém s přesnou lokalizací a kvantifikací. Při povodních v létě 2009 se tato slabina projevila a ze strany

příjemců vydaných výstrah byla vznešena kritika. S přesností je možné srážky určit až v momentě, kdy jsou srážky detekovány pozemní srážkovou sítí. V této chvíli je pro informování povodňových orgánů pozdě, poněvadž nezbývá už čas na jakákoliv protipovodňová opatření. [51, 53]

5.2 Povodně květen–červen a srpen 2010

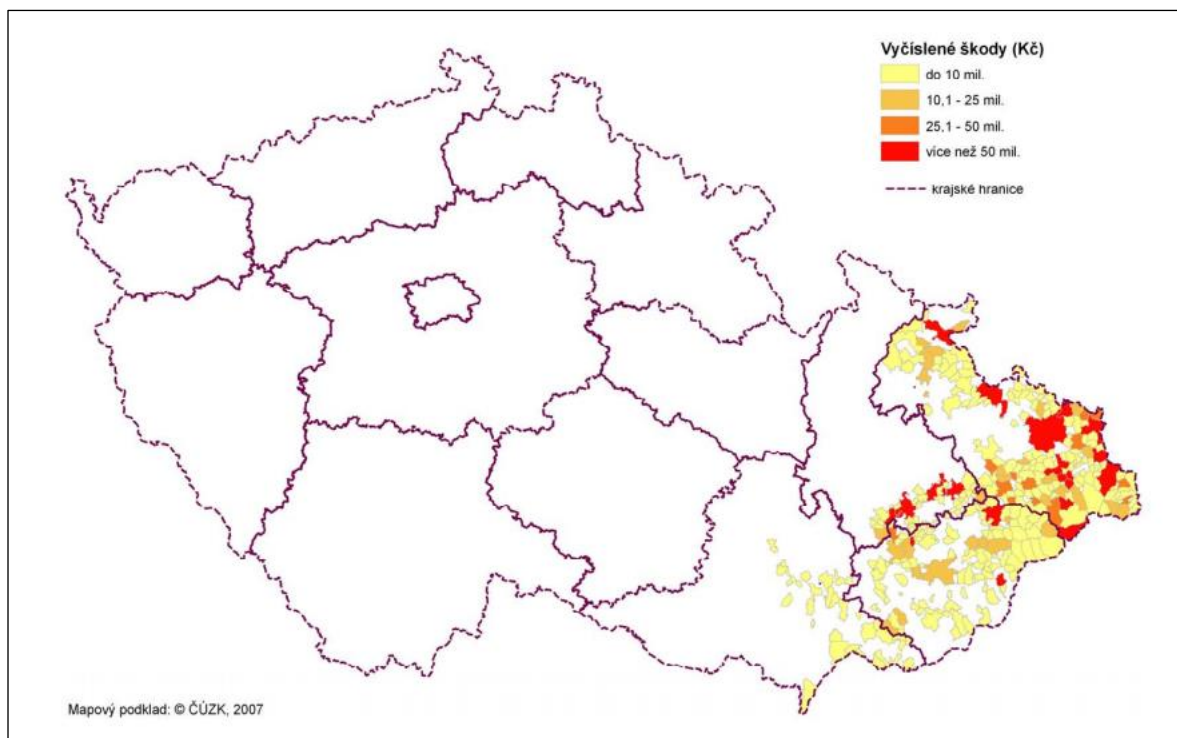
V roce 2010 se vyskytly na našem území dvě významné povodňové události. Těm jako vždy předcházela bohatá srážková činnost. To zapříčinilo, že půda a většina řek byla již značně nasycena a nadcházející vydatné srážky vyvolávaly okamžitou odtokovou reakci. [54]

5.2.1 Povodně květen–červen 2010

První povodňová vlna roku 2010 zasáhla v období *15. – 20. května* na severní Moravě oblast Beskyd (pravostranné přítoky řeky Odry) a povodí a přítoky Bečvy. [54]

O pár dní později v období *30. května – 3. června* došlo k druhé povodňové vlně, která opět zasáhla východní území ČR. Srážky tentokrát nedosahovaly takové intenzity, jako v předchozí vlně, ale kvůli nasycení půdy předchozími dešti došlo na dolním toku Moravy k opětovnému překročení 20letých průtoků. [54, 55]

Během těchto povodní byl vyhlášen stav nebezpečí v Olomouckém, Moravskoslezském, Zlínském a Jihomoravském kraji zobrazených na Obrázku 8.

Obrázek 8: Květen – červen 2010: Obce postižené povodněmi a vyčíslení škody na jejich území [55]

Tabulka 6 znázorňuje kraje a obce, na jejichž území bylo nutné vyhlášení stavu nebezpečí. Celkem události postihly 351 obcí. Nejvíce postižen byl Moravskoslezský kraj jak z hlediska počtu zasažených obcí, tak i výše škod, která činila téměř polovinu celkových škod. Nejvíce postiženou obcí se škodou 415 mil. ale byly Troubky (okres Přerov), což činilo téměř polovinu škod v Olomouckém kraji. Evakuováno za přítomnosti hasičů bylo 1 204 osob a bezprostředně zachráněno 354 osob. [54]

Tabulka 6: Květen – červen 2010: Souhrn následků [54, vlastní zpracování]

Kraj	Počet obcí	Vzniklé škody [mld. Kč]	Počet obětí
Moravskoslezský	164	2,5	1
Zlínský	111	1,28	
Olomoucký	40	1,02	2

Jihomoravský	36	0,32	
Celkem	351	5,12	3

První povodně roku 2010 byly často srovnávány s povodněmi v roce 1997, kdy se i tehdy obyvatelé potýkali s dvěma srážkovými vlnami. Na většině toků ale kulminační průtoky dosahovaly pouze 70–90 % maxim oproti roku 1997. Proto lze tato letní povodeň na Moravě v roce 2010 hodnotit jako druhou nejvýznamnější za posledních 100 let. [55]

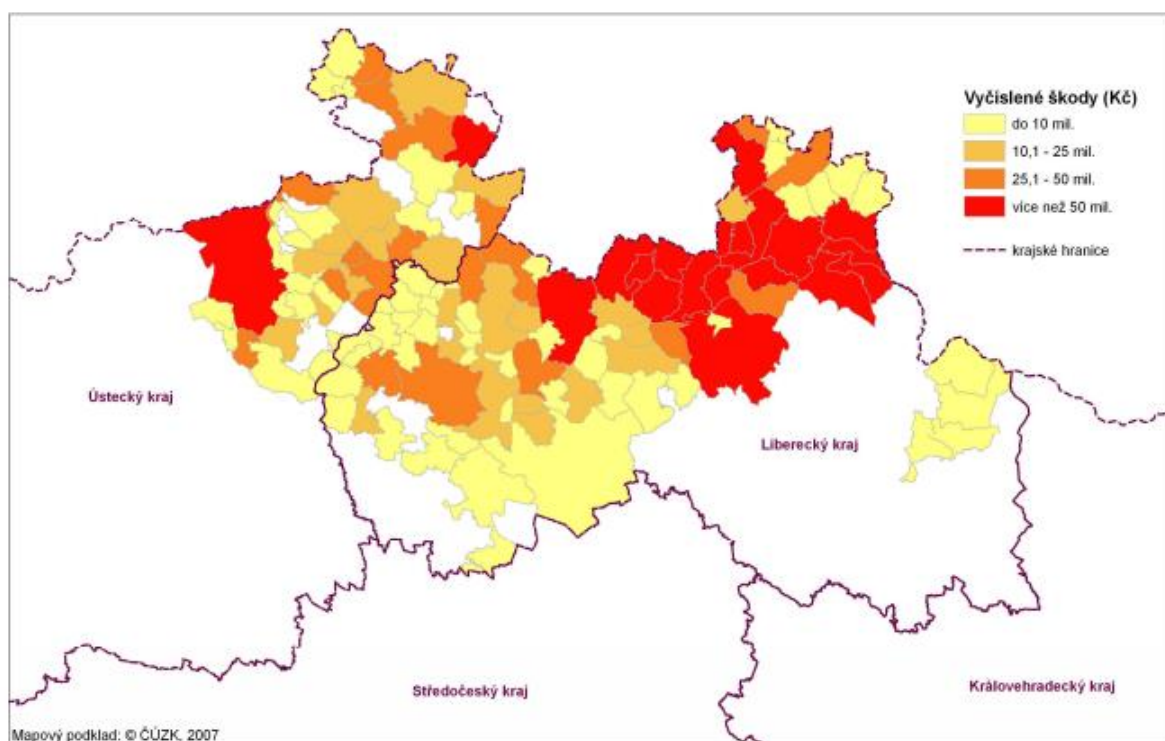
Během povodní byly zjištěny i nedostatky, které tkvěly např. v absenci zpracovaného povodňového plánu nebo závažné nedostatky již zpracovaných plánů, nefungující hlásná služba na úrovni obce, neplnění povinnosti o zpracování dokumentace Zprávy o povodni a jiné. [55]

5.2.2 Povodně srpen 2010

Stejná situace, jako se stala v květnu, se opakovala i v létě (dvě srážkové vlny, nasycení vodních toků předchozími srážkami). Jiné bylo ale postižené místo – jednalo se výhradně o severní Čechy. První srážková vlna zasáhla území v noci ze 6. na 7. srpna i během dne 7. srpna na území Liberecka a Děčínska. Přívalovým deštěm byly postiženy zejména menší toky v oblasti, u některých se jednalo o extrémní povodně. [54, 56]

Druhá vlna silných srážek udeřila 13. srpna a pokračovala až do 16. srpna. Tato vlna ale měla obvyklý scénář a ve výsledku nezpůsobila rozvodnění toků do takové míry jako první vlna. [54]

Stav nebezpečí byl tentokrát vyhlášen jen pro dva kraje a to Ústecký (okolí obce Děčín) a celý Liberecký kraj. Na Obrázku 9 je zobrazeno poškození krajů a vyčíslení škod na jejich území. [56]

Obrázek 9: Srpen 2010: Obce postižené povodněmi a vyčíslení škody na jejich území [56]

Tabulka 7 vystihuje celkový počet zasažených obcí v jednotlivých krajích i s výší finančních škod způsobených povodněmi. Ze všech obcí byl nejvíce postižen Frýdlant s částkou převyšující 1 mld. V Ústeckém kraji byla zase nejvíce postižena obec Děčín, kde celkové škody byly 120 mil, což je ale až 8. v pořadí škod ze všech obcí. Evakuováno za účasti hasičů bylo 1 074 osob a bezprostředně zachráněno 521 osob. [54]

Tabulka 7: Srpen 2010: Souhrn následků [54, vlastní zpracování]

Kraj	Počet obcí	Vzniklé škody [mld. Kč]	Počet obětí
Liberecký	79	8,21	5
Ústecký	41	1,92	
Celkem	120	10,13	5

Vlivem zvýšeného množství srážek, nasycení půdy vodou a četnými erozemi došlo celkem k 15. zaznamenaným svahovým nestabilitám. Ty poznamenaly hlavně jen nejsvrchnější vrstvy. [56]

Při těchto povodních vydala Výstražná služba ČHMÚ první výstrahu na základě pravděpodobnosti výskytu srážek pro kraj Jihomoravský, Jihočeský a kraj Vysočinu. Pro zasažený Ústecký a Liberecký kraj jen upozornění na vydatný déšť s nízkým stupněm nebezpečí. O den později ale byly oba kraje upozorněny na velmi vydatné srážky s vysokým stupněm nebezpečí. Prokázalo se, že je velmi důležitá včasná informovanost, i když je tu možnost jistých nepřesností v předpovědi. Dále se během povodně ukázalo, že z profilu hlásné povodňové služby nejsou dostatečně předávány informace, které má na starosti obec. Nebyly řádně zpracovány povodňové plány obcí a prováděna preventivní opatření pro organizování činnosti při povodni a zcela absentovaly plány pro stavby ohrožené povodněmi. [56]

5.3 Povodně květen–červen 2013

Jedny z nejrozsáhlejších novodobých povodní se na území ČR vyskytly v květnu až červnu 2013. Jednalo se o celkem tři vlny povodní začínající *29. května a končící 26. června* a zasaženy byly v různé míře všechny kraje v Čechách, později i území Vysočiny a jižní část Moravy. [57, 58]

Na celém území ČR se v květnu i červnu vyskytovalo nadprůměrné množství srážek, a to zejména v západní oblasti Čech. Extrémní srážky měly za následek přesycení půdy, která už dále nebyla schopna absorbovat další srážky. Nezvyklým jevem se zde staly rychlé a vysoké nárůsty u menších přítoků Vltavy a Sázavy. To mělo za následek mimo jiné i velmi rychlý nástup povodně v hl. městě Praha, kde se stejně jako v roce 2002 dostala voda i do pražské zoologické zahrady. [57, 58]

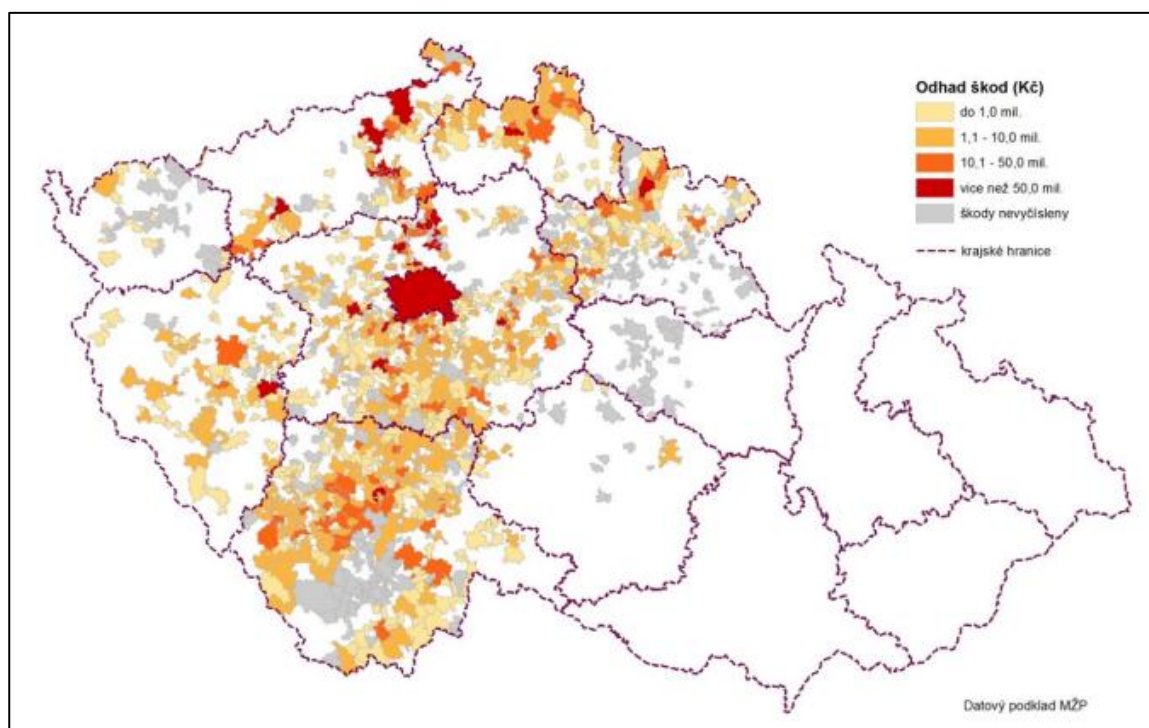
První vlna povodní se vyskytla *29. května – 7. června* a zasáhla výhradně Čechy, nejprve jejich severní část (Krkonoše) a západní část (řeka Berounka) a poté jižní část.

Ve středních Čechách vznikla vážná situace, kdy vlivem záplav z povodí Mrliny a Výrovky došlo k protržení hráze Komárovského rybníka na Štítarském potoce. [57]

K druhé vlně povodní došlo v období od 8. – 15. června. Díky extrémnímu nasycení půdy z první vlny stačilo na mnohých místech i jen malé množství srážek, aby vzniklo rozvodnění toků a výrazný povrchový odtok. Lokální intenzivní srážky tentokrát kromě Čech udeřily i na Moravě a ve Slezsku. [57]

Třetí a poslední vlna nastala 23. června a 26. června skončila. Jako den nejvíce bohatý na srážky byl vyhodnocen 24. červen a během této vlny byla vážně zasažena oblast jižní Moravy, Vysočiny a střední a východní Čechy. [57]

Stav nebezpečí byl nejprve vyhlášen na území hl. města Prahy a pro část Jihočeského kraje. Poté kvůli rozsahu vláda vyhlásila nouzový stav pro oblast 7 krajů. Kromě hl. města Prahy se jednalo o kraj Středočeský, Jihočeský, Ústecký, Plzeňský, Liberecký a Královehradecký, které jsou i podle Obrázku 10 nejvíce zasažené. [57, 58]

Obrázek 10: Květen – červen 2013: Obce postižené povodněmi a vyčíslení škody na jejich území [58]

Tabulka 8 uvádí rozsah vyčíslených škod jednotlivých krajů. Nejvíce škod bylo ve Středočeském kraji, který je i zároveň největší co se rozlohy týče. Při těchto povodních bylo i nejvíce úmrtí a to celkem 16, přičemž minimálně 5 úmrtí nastalo kvůli nezodpovědným vodákům. Evakuováno bylo celkem 26 438 osob, z toho bylo evakuováno za účasti hasičů 8 003 osob a za účasti policistů 12 513 osob, některé evakuace byly řízeny i za účasti samosprávných obcí. Bezprostředně zachráněno bylo 618 osob. [58, 59]

Tabulka 8: Květen – červen 2013: Souhrn následků [59, vlastní zpracování]

Kraj	Počet obcí	Vzniklé škody [mld. Kč]	Počet obětí
Středočeský	381	4,09	7
Hl. město Praha	1	3,84	
Ústecký	74	3,52	1
Jihočeský	269	2,01	2
Královehradecký	108	0,87	3
Liberecký	71	0,57	
Plzeňský	96	0,28	3
Pardubický	373	0,16	
Karlovarský		0,02	
Vysočina		0,02	
Celkem	1 373	15,39	16

Povodně v roce 2013 byly kvůli svému rozsahu často srovnávány s povodněmi v srpnu 2002, ale celkové následky byly téměř pětkrát menší než v roce 2002, kdy celkový odhad povodňových škod činil 73,14 mld. Kč. [57, 58]

Při těchto povodních byla vidět potřeba výstavby vodních nádrží a správný provoz na nich. Díky prázdnému ochrannému prostoru bylo možné zachytit významné množství vody. Ovšem u malých vodních nádržích, jako např. rybníky, bylo zjištěno zanedbání údržby jejich majiteli. To ve výsledku mělo za následek havárii na 14 vodních dílech, z nichž 7 způsobilo zvláštní povodeň. [58]

5.4 Dílčí shrnutí

Pokud jde jako v uvedených případech o letní povodně, je důležitým bodem do budoucna, aby se zefektivnila a zpřesnila možnost určit nástup druhé (případně třetí) povodňové vlny. Ta skrývá nebezpečí, že zasáhne území povodí i vodních nádrží, které jsou již nasyceny srážkami z předchozí vlny. [60]

Shrnutí a porovnání rozsahu a následků uvedených povodní je zobrazeno v Tabulce 9. Z tabulky je zřejmé, že největší dopad ve všech kritériích měly povodně v roce 2013.

Tabulka 9: Porovnání rozsahu a následků povodní z let 2009–2013 [51, 55, 56, 58, vlastní zpracování]

Dopady povodní	2009	Květen 2010	Srpen 2010	2013
Doba trvání [dny]	15	20	11	29
Počet obětí	15	5	5	16
Počet řízeně evakuovaných	722	1 204	1 074	20 516
Počet bezprostředně zachráněných	369	354	512	618

Finanční škody [mld. Kč]	8,42	5,12	10,14	15,39
Zasažené obce	451	351	120	1 373
Zasažené kraje¹⁴	4	4	2	7
Počet zasahujících hasičů¹⁵	8 125	6 346	2 977	19 435

¹⁴ S nutností vyhlášení stavu nebezpečí či nouzového stavu na daném území

¹⁵ Příslušníků HZS ČR i SDH

6 KOMPARACE FOREM A METOD POSKYTOVÁNÍ HUMANITÁRNÍ POMOCI

Pomoci s následky povodní může kdokoliv – jednatel, soukromé společnosti, NNO nebo stát. Při rozsáhlých MU pravidelně probíhají veřejné sbírky pro podporu zasažených osob, protože velká část lidí se umí vcítit do potřeb ostatních. Jeden z principů zvládnutí MU je koordinace. Na místě se v jeden okamžik setkávají zástupci NNO, státní správy a samosprávy, složek IZS, odborníků i zástupců firem a další, a proto je důležité rozdělení činností a dbát na správnou spolupráci.

6.1 Humanitární pomoc při povodních v roce 2009

HP byla organizována ve spolupráci KÚ, ORP a NNO. Pro snadnější komunikaci s veřejností byly během povodní zřízeny speciální krizové informační telefonní linky. O situaci informovali i sdělovací prostředky, ale tyto informace byly v některých případech zavádějící a ČR byla nabídnuta mezinárodní HP z několika států. Tato pomoc ale nebyla potřebná, a proto byla ve všech případech odmítnuta. [51]

6.1.1 Orgány státní správy

Z všeobecné pokladní správy z rezerv na mimořádné výdaje byla určena částka 30 mil. Kč na podporu jednotek požární ochrany krajů Jihočeského, Moravskoslezského, Zlínského, Olomouckého, pro Záchraný útvar HZS ČR a Základnu logistiky v Olomouci. **Vláda ČR** dále v souvislosti s povodněmi uvolnila dalších přibližně 7,5 mil Kč. [51]

Ze skladů **SSHR** byly pro potřeby řešení následků povodní uvolněny státní hmotné rezervy v celkové hodnotě 36 221 393,- Kč, z toho: [24]

- hmotné rezervy v hodnotě 6,7 mil. Kč a
- pohotovostní zásoby v hodnotě téměř 29,5 mil. Kč.

Ze skladových zásob SSHR bylo příslušníky Armády ČR postaveno v Moravskoslezském kraji 12 mostů a Ústeckém kraji 2 mosty. Z pohotovostních zásob bylo zdarma vypůjčeno 441 vysoušečů v ceně 16,5 mil. Kč a použito 30 kusů protipovodňových vaků. Pro výkon činnosti zasahujících složek IZS bylo ze státních hmotných rezerv bezplatně poskytnuto cca 213 tis. litrů pohonných hmot a 20 tis. kusů masových konzerv ve výši 4,9 mil. Kč. Zásoby pro HP nebyly požadovány. [24, 51]

V obcích zahájily činnost PK, v nejvíce zasažených krajích převzaly koordinaci krizové štáby ORP nebo krizové štáby krajů. Ve čtyřech krajích, kde byla situace nejhorší, postupně přešlo řízení na hejtmana a krizový štáb kraje a po vzniku povodní se **MV-Generální ředitelství HZS ČR** ujalo ústřední koordinace. To na podkladě hlášení krizových štábů krajů zajišťovalo věcné prostředky pro zabezpečení záchranných a likvidačních prací pro kraj Jihočeský, Ústecký, Vysočina, Jihomoravský, Olomoucký, Moravskoslezský a Zlínský v celkové ceně cca 27,5 mil. Kč, z čehož 25,9 mil. Kč stálo pořízení nových vysoušečů pro zapůjčení zasaženému obyvatelstvu. [51, 52]

Při povodních v roce 2009 bylo provedeno celkem 5 391 zásahů s nasazením 8 125 hasičů z 993 jednotek požární ochrany. Do zasažených oblastí se z vlastní iniciativy nebo po dohodě s postiženou obcí sjelo i několik jednotek SDH obcí a společně se s HZS ČR a státními podniky Povodí podíleli na odstraňování překážek ve vodních tocích nebo zpevňování břehů. Zároveň byl postupně do Jihočeského Ústeckého, Olomouckého a Moravskoslezského kraje vyslán Záchranný útvar HZS ČR Hlučín, který se se svými silami a prostředky podílel na poskytování psychologické služby a technické pomoci při likvidačních pracích. Do záchrany osob na divoké řece se zapojila také Vodní záchranná služba ČČK, která působila v oblasti Jeseníku. Postiženým oblastem byla nabídnuta i pomoc prostřednictvím vyslání záchranných odřadů HZS ČR, ale tato pomoc byla odmítnuta. Využity byly naopak hmotné rezervy HZS ČR. [51, 52]

Armáda ČR byla Vládou ČR povolána k likvidačním pracím následků povodní spolu s vyžádáním 2 047 kusů techniky, z toho přes 40 kusů byla těžká technika. Nasazeno bylo 8 020 osob, které odpracovaly 80 200 hodin. Seznam nasazených útvarů a zařízení je v Příloze 3. Jak bylo zmíněno výše, věnovali se stavbě mostů, kterých postavili

14 z celkových 16. Dále se věnovali provizorním opravám, záchraně majetku, rozebírání konstrukcí nebo odstraňování překážek. [51, 61]

Starostové obcí a ORP v několika případech nepostupovali v souladu s předpisy vydanými náčelníkem Generálního štábu Armády ČR k poskytování sil a prostředků Armády ČR, a proto v těchto případech docházelo k prodlevám při nasazení a zdlouhavým reakcím při vyžádání pomoci, za což byla na druhou stranu Armáda ČR často kritizována. Také se ale musel brát v potaz fakt, že požadované síly a prostředky Armády ČR mají až 72 hodinovou dobu aktivace, a tudíž není možné jejich okamžité nasazení. Při dalších povodních byla spolupráce už efektivnější. Samotná Armáda ČR stanovila výdaje spojené s povodněmi ve výši 14,8 mil. Kč. [51, 61]

Mezi další poskytované pomoci od státu a dalších organizací patřilo: [62]

- Ministerstvo pro místní rozvoj ČR:
 - při zničení a demolici domu příspěvek 150 tis. Kč + příspěvek na demolici objektu,
 - příspěvek pro obce zabezpečující náhradní ubytování ve výši 200 tis. Kč,
 - náhrada domácnostem na povodní zničený majetek do výše 30 tis. Kč,
 - dotace na obnovu obecního a krajského majetku v celkové výši 45 mil. Kč.
- Ministerstvo zdravotnictví ČR:
 - uhrazení výdajů souvisejících s rozborem kvality pitné vody ze studní zasažených povodní (celkem cca 850 studní).
- Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR:
 - poskytnutí mimořádné pomoci až do výše 31 260,- Kč.
- Moravskoslezský a Olomoucký kraj:
 - nákup vakcín proti hepatitidě typu A pro děti ze zasažených oblastí ve věku 3–15 let.
- Pardubický kraj:

- Finanční pomoc 10 vybraných obcím z Moravskoslezského a Olomouckého kraje v celkové výši 1 mil. Kč (každá obec dostala dar ve výši 100 tis. Kč).
- Česká rada dětí a mládeže:
 - možnost pro děti ve věku 7–15 let zúčastnit se zdarma dětského tábora včetně zapůjčení potřebného vybavení.
- Národní institut dětí a mládeže:
 - možnost ubytování zasažených rodin za režijní cenu.
- T – mobile:
 - poskytnutí nové SIM karty se stávajícím číslem,
 - sleva 500 Kč na nový telefon,
 - možnost předčasného prodloužení smlouvy a získání telefonu za zvýhodněnou cenu (od 1 Kč),
 - možnost posunu splatnosti posledního vyúčtování.
- A další.

6.1.2 Nestátní neziskové organizace, nadace a další subjekty

ČČK zareagoval bezprostředně po udeření bleskových povodní a do postižených oblastí byla poslána okamžitá pomoc ve výši cca 250 tis. Kč. Do těžce zasaženého území Novojičínska se z Hranicka přesunulo několik desítek týmů ČČK zaměřených na poskytování psychosociální pomoci. Kromě psychosociální pomoci i ošetřovali zranění způsobené při povodních nebo při odstraňování následků. Od psychologů HZS Moravskoslezského kraje poté Ústřední pohotovostní záchranná jednotka ČČK převzala koordinaci krátkodobé psychosociální pomoci v oblasti. Navázána byla i spolupráce se zdravotníky Polského Červeného kříže. Dále byla občanům poskytována materiální pomoc ve formě dezinfekcí, hygienických potřeb a úklidových nástrojů, které byly vybrány v materiální sbírce v zasažených oblastech, ale i mimo ně. V Jihočeském kraji ČČK řídil činnost i ostatních NNO na základě pověření krizového štábu kraje. [34, 63]

Kvůli kontaminaci soukromých studní realizoval ČČK projekt *Financování čištění studní a nutných rozborů vody* v celkové výši 3,7 mil. Kč, kdy každý s kontaminovanou

studní mohl získat příspěvek ve výši 4,5 tis. Kč. Pro pokrytí pomocných aktivit má ČČK zřízen stálý Fond Humanity ČČK, na který mohli lidé přispívat. [34]

Humanitární organizace **ADRA ČR** se zaměřila především na pomoc zasaženým lidem v Moravskoslezském kraji, především na Novojičínsku a Jeseníku, ale z části i na Děčínsku. V těchto místech koordinovala činnost 693 dobrovolníků, kteří se věnovali hlavně manuální práci jako očišťování domů od naplavenin nebo provádění drobné první předlékařské pomoci při ošetřování menších úrazů. Dále zajišťovali materiální pomoc ve formě základních potřeb pro likvidační práce jako elektrocentrály, úklidové prostředky nebo i repelenty. Pro poskytování psychosociální pomoci byl na místě i Komunitní intervenční psychosociální tým. Do oblasti Jižních Čech kvůli malé naléhavosti byli vysláni dva dobrovolníci k pomoci odstraňování následků a ve spolupráci s ČČK byli vysláni dva psychologové ke dvěma případům. Finanční a věcná pomoc byla poskytnuta především z vyhlášených sbírek. Občané se mohli zapojit příspěvkem do finančních sbírek, kde se shromáždilo 17,5 mil. Kč, nebo darováním věcných prostředků. [62, 64]

Vybrané prostředky byly použity na nákup materiálu a na sanační revize studní pro rodiny i jednotlivce. I po několika týdnech až měsících po skončení povodní se pracovníci ADRA spolu s dalšími NNO věnovali pomoci lidem při obnově jejich domácností. I díky pohotovostnímu fondu projektu ADRA ÚL, který rozšiřuje síť menších dárců, se mohla organizace aktivně podílet na zmírňování následků povodní primárně v oblasti individuální podpory potřebných. [64]

Činnost organizace ADRA ČR při povodních v roce 2009 podporovala firemní **Nadace ČEZ**, která spadá pod Skupinu ČEZ. Pro potřebu řízení pomoci organizace ADRA jim bylo zapůjčeno terénní vozidlo Ford Tranzit včetně dvou tankovacích palivových karet CCS. Díky Nadaci ČEZ a jejich projektu *Firemní dobrovolnictví* se do zasaženého Jeseníku sjelo cca 80 zaměstnanců, kteří pomáhali v obcích odstraňovat následky povodní. Finanční pomoc byla zprostředkována prostřednictvím sbírkové zaměstnanecké akce, při které se vybralo přes 233 tis. Kč na pomoc čištění studní s pitnou vodou pro celkem 60 domácností. Jistou formou peněžní pomoci by se dal nazvat krok společnosti ČEZ,

kteřá prokazatelně zaplaveným obyvatelům i drobným podnikatelům na základě potvrzení starosty, odpustila platby za elektřinu po dobu tří měsíců a zajistila bezplatnou kontrolu odběrného místa. Celkem tato pomoc byla poskytnuta 2 233 zákazníkům Skupiny ČEZ. Byla organizována i materiální sbírka zaměřená na sběr oblečení a hygienických potřeb pro zasažené osoby a z testů bílé techniky bylo poskytnuto 12 kombinovaných chladniček. [15]

Nemalou úlohy při HP představovali jednotlivé místní Charity fungující pod záštitou **Charity ČR**. Díky zřícení charitní sbírky bylo vybráno téměř 11,8 mil. Kč, ze které mohla být poskytována následná pomoc v potřebných místech. Pomoc byla pracovníky zprostředkována v první řadě formou materiální pomoci, kdy v zasažených obcích poskytovali prostředky pro úklid, dezinfekci a hygienu, deky aj. nebo zapůjčovali vysoušeče. V postižených územích prováděly charitní týmy podrobné sociální šetření, na podkladě kterého bylo poté možné poskytnout i finanční pomoc rodinám. Z vybrané částky byla financována i stavba dřevěného mostu k domu s dvěma osobami se sníženou pohyblivostí v obci Uhelná. Na místo byly vyslány týmy dobrovolníků, s nimiž se do úklidových prací zapojili i někteří klienti azylového Domu sv. Petra pro muže v Záblatí provozovaného Farní charitou Prachatice. Psychosociální pomoc byla poskytována prostřednictvím zřícení vlastní linky důvěry. Diecézní charita České Budějovice se zase soustředila na pomoc v zasažené oblasti Prachaticka. [65]

Veřejnou sbírku *Povodně 2009* vyhlásila i organizace **Člověk v tísni**, na kterou se z příspěvků i dárcovských DMS shromáždilo téměř 70 mil. Kč. V první fázi byla postiženému území Novojičínska poskytnuta finanční pomoc ve výši 500 tis. Kč a zapůjčeno 200 kusů vysoušečů. Po dalších deštích byla pomoc rozšířena i do oblasti Děčínska a Jesenicka. Pomoc byla rozdělována v rámci čtyř programů: přímá finanční pomoc domácnostem, materiální pomoc, obnova objektů veřejného zájmu a sanace. Přímá finanční pomoc domácnostem směřovala do 62 zasažených obcích pro 1 178 domácností především na opravy omítek a podlah, ale i na pořízení nových elektrospotřebičů. Domácnosti byly vybrány na základě terénního šetření, které provádělo 18 terénních pracovníků a celkový příspěvek byl ve výši cca 41 mil. Kč.

Formou materiální pomoci bylo poskytnuto 2 900 kusů ochranných prostředků, 3 650 kusů nářadí pro odklizení následků povodně, 1 150 balení čistících prostředků, 1 500 l pohonných hmot na provoz naftových topidel nebo i 2 000 balení repelentů a deratizačních prostředků. Obnova objektů veřejného zájmu zahrnovala opravu celkem 31 projektů a to 8 základních a 3 mateřských škol, 6 objektů kulturní hodnoty, 3 zdroje pitné vody, 2 domy s pečovatelskou službou, 3 komunikace a mosty. Dále bylo přispěno na podporu výstavby 49 rodinných domů a obnovu 7 bytových jednotek a vybavení hasičských sborů v celkové výši přes 10 mil. Kč. K sanaci bylo zapůjčeno 156 horkovzdušných topidel a kondenzačních odvlhčovačů a 25 vysokotlakých čističů. V terénu zaměstnanci organizace poskytovali primárně poradenství a informování o dostupnosti státní pomoci i rady při odstraňování následků povodní. [37, 66]

Diakonie ČCE v obcích Hodslavice, Nový Jičín a Javorník zřídila základny pro dobrovolníky, kteří v terénu pracovali v sedmičlenných týmech pod vedením zkušených pracovníků. Jejich pomoc byla především manuální ve formě odstraňování naplavenin, vyklizení zničeného nábytku aj., ale poskytovali i psychosociální pomoc potřebným lidem. Vysoušeče byly zapůjčeny 99 domácnostem, z nichž 35 dostalo i příspěvek na úhradu jejich provozu. Finanční pomoc v celkové výši 210 tis. Kč byla rozdělena mezi sedm rodin z Novojičínska, z církevních sbírek byly hrazeny dary a přímá pomoc v zasažených územích. [67]

Na místě události se zapojila i dobročinná organizace **Samari**, která se zaměřuje na zprostředkovávání pomoci lidem, kteří si nemohou sami pomoci, především v důsledku katastrof. Z této organizace přijelo 17 dobrovolníků pomáhat do obce Jeseník nad Odrou, kde odstraňovali následky povodní, vymalovali dům nebo rozváželi darovaný nábytek. Prostřednictvím materiální sbírky byly lidem darovány pokojové barvy, nářadí, pracovní prostředky, nátěrové prostředky nebo 13 tun brambor. Finanční pomoc byla využita např. na převoz darovaného nábytku a elektrospotřebičů do domácností, na práci odborníka při ošetřování zdiva po povodních nebo na nákup školních potřeb pro děti. [68]

Členové z **Krizového centra Ostrava** a **Armády spásy** se s psycholožkou Moravskoslezského kraje podíleli na zjišťování potřeb zasažených osob a poskytovali jim psychosociální podporu. Krizové centrum Ostrava poté převzalo koordinaci krátkodobé a střednědobé psychosociální pomoci. [63]

6.1.3 Zhodnocení forem a metod humanitární pomoci při povodních v červnu v roce 2009

Ze zjištěných skutečností ohledně poskytované HP při povodních trvacích v období 21. června – 5. července je zřejmé, že získané zkušenosti z předchozích povodní z let 1997, 2002 nebo 2006 pomohli zvednout úroveň a efektivitu poskytování HP zasaženému obyvatelstvu. Činnosti složek IZS na všech místech probíhaly organizovaně, i přes ztížené pracovní podmínky způsobené vytrvalými dešti a silnými povětrnostními podmínkami.

Spolupráce NNO se základními složkami IZS probíhala na dobré úrovni, ale byly rozdílné postupy u jednotlivých NNO, kdy některé pracovali samostatně a pouze konzultovali zjištěné skutečnosti a některé pracovali společně. V některých situacích docházelo ke zdvojené činnosti. [63]

I přes poskytnutí značného množství celého spektra HP, se pomoc k některým lidem ani nedostala nebo jim nebyla poskytnuta. Je nutné vzít v úvahu, že se jednalo celkem o 451 obcí a škody vzniklé povodní dosahovaly výše až 8,42 mld. Kč. Většina poskytnutých prostředků, ať už materiální nebo finanční pomoci, je určena především na odstraňování akutních následků povodní, jako je odklizení naplavenin, dezinfekce, úklid a vysoušení mokrých domácností. V Tabulce 10 jsou shrnuty druhy poskytnuté pomoci od vyjmenovaných státních subjektů i NNO. [51, 62]

Tabulka 10: Shrnutí poskytnuté HP při povodních 2009 [15, 24, 34, 51, 52, 61, 64, 65, 66, 67, 68; vlastní zpracování]

Poskytovatel HP	Materiální pomoc¹⁶	Manuální pomoc	Finanční pomoc	Poradenská pomoc (vč. zdravotní)	Psycho-sociální pomoc
SSHR	36 mil. Kč				
MV-Generální ředitelství HZS ČR (vč. SDH)	27,5 mil. Kč	8 125 osob			ano
Armáda ČR	armádní technika	8 020 osob			
ČČK	ano	ano	3,7 mil. Kč	ano – zdravotní	ano
ADRA ČR	ano	693 osob	6,5 mil. Kč	ano – zdravotní	ano
Nadace ČEZ	ano	80 osob	233 tis. Kč		
Charita ČR	ano	ano	ano		ano
Člověk v tísni	1,6 mil. Kč		41 mil. Kč	ano – poradenská	
Diakonie ČCE	ano	ano	210 tis. Kč		ano
Samari	ano	17 osob		ano – poradenská	

¹⁶ Darovaná (pracovní, úklidové a hygienické prostředky, potraviny atd.) i zapůjčená (vysoušeče, topidla)

Krizové centrum Ostrava					ano
Armáda spásy					ano

6.2 Humanitární pomoc při povodních v květnu v roce 2010

HP byla organizována v součinnosti s KÚ, ORP a NNO. Koordinace NNO byla prováděna z ústřední úrovně a spolupráce byla hodnocena velmi dobře. Informace o aktuálním dění byly předávány přes tiskové mluvčí HZS krajů sdělovacím prostředkům, ale i vydáváním tiskových zpráv, zveřejňováním informací na webových stránkách a zřízením speciálních telefonních linek v krajích. [69]

6.2.1 Orgány státní správy

Na základě usnesení **Vlády ČR** byly poskytnuty hmotné rezervy ze skladů **SSHR** pro potřeby řešení následků povodní uvolněny státní hmotné rezervy v celkové hodnotě 160 140 846,- Kč, z toho: [24]

- hmotné rezervy v hodnotě 2,1 mil. Kč a
- pohotovostní zásoby v hodnotě 158 mil. Kč.

Zapůjčeno bylo téměř 1000 kusů vysoušečů. Zásoby pro HP nebyly požadovány. [24]

Na ústřední úrovni koordinace probíhalo i řízení záchranných a likvidačních prací a prostřednictvím **MV-Generálního ředitelství HZS ČR** byly zabezpečovány požadavky jednotlivých krajů. Pod ústřední úroveň řízení spadalo např. zajištění přesunutí 4 velkoobjemových a 3 speciálních čerpadel na vodu, přes 3 000 vysoušečů a dalšího materiálu ze Základny logistiky a Záchraného útvaru HZS ČR do potřebných oblastí, především 15 000 kusů povodňových pytlů, násypky, elektrocentrály, polní umývárna, lehátka, přikrývky a 60 kusů malých odvodňovacích souprav aj. v hodnotě

přibližně 31,2 mil. Kč. Dále se jednalo o nasazení vrtulníků Policie ČR a Armády ČR, koordinace posttraumatické intervenční péče a NNO a jejich činností a zajištění neustálé funkčnosti tísňových linek. [69]

Celkem bylo nasazeno 6 346 hasičů z více než 500 jednotek z řad HZS ČR i SDH, které se dobrovolně podíleli na poskytování záchranných a likvidačních prací, ale i na poskytování HP. V zasažených oblastech Moravskoslezského kraje zasahovali povodňové odřady z Hl. města Prahy, Jihočeského, Královehradeckého, Ústeckého, Středočeského a Plzeňského kraje. V Olomouckém kraji byl nasazen Záchranný útvar HZS ČR Hlučín, který byl později povolán do Ostravy. Do záchrany osob na divoké řece se zapojila také Vodní záchranná služba ČČK, která zasahovala u Karviné. Pro předcházení následků byl proveden pyrotechnikem HZS ČR odstřel hráze laguny a voda se poté rozlila do okolních lesů a nezasáhla obec Kvasice (Zlínský kraj). Při povodních se osvědčilo zavedení *pomocné stráže policie*, což byly zástupci místních dobrovolných hasičů a pomáhali při plnění úkolů Policie ČR. [69, 70]

Vyčleněné síly a prostředky **Armády ČR** byly využity k pomoci při likvidačních pracích na vodních tocích a celkové odstraňování škod, zajištění stravování zasahujících jednotek a nasazení vrtulníku. Samotná Armáda ČR měla při činnosti problémy s vykazováním nasazených a vyčleněných sil a prostředků, ale tyto skutečnosti neměly negativní vliv na součinnost se složkami IZS. Armáda ČR si vyhodnotila výdaje spojené s květnovými povodněmi ve výši 1,4 mil. Kč, nasazeno bylo 397 zaměstnanců. [69]

Mezi další poskytované pomoci od státu a dalších organizací patřilo: [15, 71, 72]

- Ministerstvo pro místní rozvoj ČR (celkem 300 mil. Kč):
 - při zničení a demolici domu příspěvek 150 tis. Kč + proplacení demolice objektu,
 - příspěvek pro obce zabezpečující náhradní ubytování ve výši 200 tis. Kč,
 - náhrada domácnostem na povodně zničený majetek do výše 30 tis. Kč,
- Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR:

- poskytnutí mimořádné pomoci až do výše 46 890,- Kč.
- Nadace OKD:
 - nákup pohonných hmot, dezinfekčních prostředků, obvazů aj. pro činnost ČČK.
- T – mobile:
 - poskytnutí nové SIM karty se stávajícím číslem na počkání,
 - sleva 500 Kč na nový telefon,
 - možnost předčasného prodloužení smlouvy a získání telefonu za zvýhodněnou cenu (od 1 Kč),
 - možnost posunu splatnosti posledního vyúčtování,
 - několik tisíc dobíjecích Twist kuponů v hodnotě 100 korun distribuované prostřednictvím pracovníků ADRA.
- Telefónica O2:
 - poskytnutí nové SIM karty se stávajícím číslem na počkání,
 - sleva 1 000,- Kč na nákup nového mobilního či fixního telefonu,
 - možnost posunu splatnosti posledního vyúčtování,
 - 100,- Kč kredit navíc na 6 měsíců nebo 50% sleva na volání.
- Nadace Vodafone:
 - vnitrofiremní sbírka, kdy vybranou částku Nadace zdvojnásobila a poté zaslala na konto organizace Člověk v tísni.
- Nadace ČEZ:
 - manuální pomoc v oblasti Bohumína.
- A další.

6.2.2 Nestátní neziskové organizace, nadace a další subjekty

Pracovníci i dobrovolníci ČČK se při povodních v květnu 2010 zapojili hned v několika oblastech. Celkem se organizace, přípravy a předávání HP účastnilo 404 osob, z nichž 107 byli členové humanitárních jednotek spadajících pod 40 oblastních spolků ČČK. V terénu prostřednictvím své Ústřední pohotovostní záchranné jednotky ČČK a humanitárních jednotek ČČK zajišťovali především poskytování psychosociální a zdravotní pomoci zasaženým lidem a ve spolupráci s ostatními NNO prováděli

neustálé monitorování potřeb. Významnou část HP tvořilo poskytování materiální pomoci pro zvládnání následků povodní. 12 oblastních spolků využilo vlastní zásoby a 13 oblastních spolků uspořádalo sbírku materiálních prostředků. Celkem byly poskytnuty prostředky pro úklid a dezinfekci domácností ve výši 1,5 mil. Kč, lehátka, příkrývky, deky, lůžkoviny ve výši 124 tis. Kč, pitná voda a potraviny ve výši 47 tis. Kč, ošacení v hodnotě 22 tis. Kč a další materiální pomoc ve výši 636 tis. Kč. [73]

V první fázi byla HP financována z Fondu solidarity ČČK, poté byly prostředky získávány z veřejné sbírky či dárcovských DMS, které byly v hodnotě téměř 700 tis. Kč. Po skončení povodní ČČK uskutečnil projekt *Čištění studní*, při kterém poskytnul částku 31,5 tis. Kč. Z iniciativy ČČK a magistrátu hl. města Prahy byl v květnu na Václavském náměstí v Praze uspořádán humanitární koncert *Praha je s vámi*. Během akce bylo vybráno přes 50 tis. Kč. [34, 73]

Organizace **ADRA ČR** směřovala svou pomoc do oblasti Bohumína, Troubek a na několik míst ve Zlínském kraji. Zapojeno do poskytování především manuální pomoci bylo cca 400 dobrovolníků, poskytována byla i psychosociální pomoc prostřednictvím Komunitního intervenčního psychosociálního týmu pro zasažené lidi. ADRA organizovala veřejnou sbírku i možnost zasílání dárcovských DMS a celková výše příspěvků byla téměř 6 mil. Kč. Terénní pracovníci se dále podíleli i na distribuci úklidových a dezinfekčních prostředků a několika tisíců dobíjecích 100 korunových Twist karet od společnosti T – mobile. [72, 74]

Do pomoci při povodních v květnu 2010 se zapojilo velké množství místních Charit, které spadají pod **Charitu ČR**, a organizovaly finanční i materiální sbírky. Hlavní úlohu pro organizaci HP jménem Charity ČR měla Diecézní charita ostravsko-opavská, která i uspořádala veřejnou sbírku, na kterou bylo vybráno přes 6 mil. Kč. Pracovníci na místě poskytovali psychosociální pomoc, ale i materiální pomoc prostřednictvím vysoušečů, úklidových prostředků nebo zajišťovali finanční pomoc domácnostem. Pokud se rozhoduje o uznání žádosti na získání příspěvku od Charity, dochází k podrobnému sociálnímu šetření jednotlivých domácností z hlediska míry zasažení, sociálního statusu či jiná možnost získání pomoci. Při nedostatečném objemu prostředků pro všechny

žadatele se upřednostňuje pomoc pro seniory, svobodné matky s dětmi, postižené lidi nebo mnohačetné rodiny. [15, 75]

Zapojení organizace **Člověk v Tísni** opět směřovalo do několika oblastí – materiální pomoc, finanční pomoc domácnostem a finanční podpora oprav objektů veřejného zájmu. Formou materiální pomoci byly do zasažené oblasti zaslány potravinové balíčky, dezinfekční, úklidové a hygienické prostředky, náradí pro úklid, ochranné pomůcky a repelenty proti hmyzu. Z veřejně vyhlášené sbírky, při které bylo vybráno 8,6 mil. Kč, byla část poskytnuta 177 zasaženým domácnostem, kdy se příspěvky pohybovali v rozmezí 10 až 180 tis. Kč, výjimečně částka přesahovala 200 tis. Kč. Předání příspěvku předcházelo dvoukolové šetření terénními pracovníky a poté posouzení sociálních podmínek a finančních možností domácnosti a rozsah poškození majetku. V rámci oprav poškozených objektů veřejného zájmu se jednalo o obnovu místních komunikací a kanalizací, opravu kulturních objektů nebo prostředky na školu v přírodě pro děti z Troubek. [76]

Pomoc v Moravskoslezském kraji jménem **Diakonie ČCE** byla organizována pomocí jejího ostravského střediska. V první fázi pracovníci prováděli monitorování aktuální situace a potřeb v dané oblasti a na základě získaných poznatků zapůjčovali domácnostem v Ostravě, Bohumíně aj. vysoušeče i s příspěvkem na úhradu jejich provozu v celkové výši 58,5 tis. Kč. Do Karviné pro změnu byly vysláni dobrovolníci k pomoci s odstraňováním následků povodní. Činnost byla financována z prostředků vyhlášené veřejné sbírky, na které se vybralo celkem 450 tis. Kč. [77]

Pracovníci a 10 dobrovolníků dobročinné organizace **Samari** svou činností při květnových povodních pomáhali především s vyklížením naplavenin a poškozeného nábytku v obci Troubky. Významnou pomoc také představoval dar ve formě rozvozu 40 kusů darovaných skříní v hodnotě 55 tis. Kč domácnostem v obci Zdounky na Kroměřížsku. Dále byly lidem v zasažené oblasti poskytovány potraviny nebo nové barvy na vymalování povodní zničených místností. [78, 68]

Armáda spásy se zapojila především v obci Troubky, kde po celou dobu organizovala humanitární sklad. Na Ostravsku zase pomáhali při odstraňování následků škod způsobené povodní. [79]

Pracovníci z **Krizového centra Ostrava** v zasažených oblastech prováděli nejprve monitorování nastalé situace a zjišťování eventuálních psychických ohrožení zasažených lidí. Činnost byla primárně soustředěna do oblastí, kde se s povodněmi setkali již v červnu 2009 a kde by mohlo docházet k obnovování traumat z minulého roku. Terénní tým, složený ze sedmi pracovníků, poskytoval v zasažených oblastech psychosociální podporu 70 osobám, ve které u některých pokračoval v období i několika měsíců po povodni. [80]

6.2.3 Zhodnocení forem a metod humanitární pomoci při povodních v květnu v roce 2010

Na základě zjištěných skutečností při poskytování HP při povodních trvácích v období 15. května – 3. června 2010 se projeví získané zkušenosti především z povodní v červnu 2009, které zasáhly stejné místo. Činnosti složek IZS na všech místech probíhaly organizovaně a byla hodnocena kladně. Zvládnutí takových situací má dostatečnou oporu ve vytvořeném systému krizového řízení. Na řešení následků povodní bylo ze strany státu vynaloženo přibližně 3,2 mld. Kč. [55, 81]

I při těchto povodních nejednou nastala situace, že se pomoc nedostala ke každé osobě či domácnosti. Při květnových povodních bylo zasaženo 351 obcí a škody byly vyčísleny na 5,12 mld. Kč. V porovnání s předchozími sledovanými povodněmi jde jednoznačně o povodně menšího rozsahu, tudíž i poskytované prostředky od NNO jsou v menší hodnotě. Ovšem co se týče poskytnutých prostředků SSHR, jedná se o více jak 4x vyšší objem hmotných rezerv než při povodních v roce 2009. Většina poskytované pomoci měla opět sloužit k řešení akutních následků povodní, které souvisí s úklidem a dezinfekcí domácností. V Tabulce 11 jsou shrnuty druhy poskytnuté pomoci od vyjmenovaných státních subjektů i NNO. [55, 24]

Tabulka 11: Shrnutí poskytnuté HP při povodních v květnu 2010 [24, 34, 69, 70, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80; vlastní zpracování]

Poskytovatel HP	Materiální pomoc¹⁷	Manuální pomoc	Finanční pomoc	Poradenská pomoc (vč. zdravotní)	Psycho-sociální pomoc
SSHR	160 mil. Kč				
MV-Generální ředitelství HZS ČR (vč. SDH)	ano	6 346 osob			ano
Armáda ČR	armádní technika	397 osob			
ČČK	2,4 mil. Kč	404 osob	31,5 tis Kč	ano – zdravotní	ano
ADRA ČR	ano	400 osob		ano – zdravotní	ano
Charita ČR	ano	ano	ano		ano
Člověk v tísni	ano		ano		
Diakonie ČCE	ano	ano	ano		
Samari	ano	10 osob			
Armáda spásy		ano			
Krizové centrum Ostrava					ano

¹⁷ Darovaná (pracovní, úklidové a hygienické prostředky, potraviny atd.) i zapůjčená (vysoušeče, topidla)

Zasažené kraje, obce a jimi zřízené organizace si prostřednictvím Ministerstva financí ČR zažádali o poskytnutí finančních prostředků z Fondu solidarity Evropské unie ve výši 400 mil. Kč na odstranění následků po obou povodních v roce 2010. Avšak celý proces od odeslání žádosti, přes posuzování a schvalování Evropské komise až do přijetí prostředků na účty konkrétních subjektů, trval rok a půl. Přitom fond slouží k tomu, aby napomohl k co nejrychlejšímu návratu do normálního fungování obce či kraje. Jen samotný proces posuzování Evropské komise a řízení o uvolnění financí na odstranění škod po povodních v květnu 2010 trval devět a půl měsíce. Aby k takovým prodlevám již nedocházelo, byla v letech 2013 a 2014 na úrovni evropských institucí přijatá opatření např. možnost zažádání o přidělení zálohy maximálně do 10 % z celkové výše požadované pomoci nebo prodloužení lhůty na uplatnění příspěvku z 12 na 18 měsíců. Změny začaly platit až pro žádosti podané po květnu 2014. Finanční prostředky ale byly schváleny v plné výši, tj. 400 mil. Kč na řešení následků obou povodní, a rozděleny na základě oprávněných výdajů. Finance ve většině případů byly vynaloženy na opravu infrastruktury (doprava, telekomunikační či vodohospodářské sítě aj.) [82]

6.3 Humanitární pomoc při povodních v srpnu v roce 2010

HP byla opět organizována v součinnosti s KÚ, ORP a NNO. Krizové informační linky byly zavedeny pro snadnější informování veřejnosti o aktuální situaci a pro snadnější přivolání pomoci. [83]

6.3.1 Orgány státní správy

Vláda ČR z rozpočtové rezervy uvolnila 350 mil. Kč na odstraňování následků povodní. Ty byly rozdělovány podle žádostí jednotlivých resortů, na které se obracejí zasažení občané, ale i obce a kraje. [84]

Ze skladů **SSHR** byly pro potřeby řešení následků povodní uvolněny státní hmotné rezervy v celkové hodnotě 96 366 003,- Kč, z toho: [24]

- hmotné rezervy v hodnotě 10,5 mil. Kč a
- pohotovostní zásoby v hodnotě 85,8 mil. Kč.

Zpočátku nebylo jasné, jaké prostředky a v jakém rozsahu jsou v jednotlivých krajích potřebné, protože se nedařilo zjistit konkrétní informace o právě probíhající situaci. V průběhu řešení následků povodní absentovala i zpětná vazba na poskytnuté pohotovostní zásoby. [85]

Na základě požadavků krajských krizových štábů bylo poskytnuto 733 vysoušečů, 71 kusů kontejnerů na vodu, 49 kusů elektrocentrál nebo pohonné hmoty v hodnotě 10,5 mil. Kč pro zasahující složky IZS a Armádu ČR. Dále bylo cestou HZS ČR zajištěno 30 násypků písku, 2 dekontaminační soupravy pro osoby, vyprošťovací automobil, vysokokapacitní čerpadlo, 58 malých odvodňovacích souprav a další. SSHR také poskytlo celkem 20 nových provizorních mostů, které Armáda ČR prostřednictvím svých ženijních jednotek postavila, přičemž jeden z nich obec odmítla převzít, a proto byl Armádou ČR opět demontován a odevzdán SSHR. Jednalo se o 8 mostů v Libereckém kraji a 11 mostů v Ústeckém kraji. Zásoby pro HP nebyly požadovány. [24, 84, 85]

Od počátku povodní probíhala koordinace záchranných a likvidačních prací z ústřední úrovně prostřednictvím **MV-Generálním ředitelstvím HZS ČR**. Dle požadavků jednotlivých zasažených krajů bylo centrálně zajišťováno dovážení potřebného materiálu, techniky nebo nasazení dalších složek IZS. Dále se jednalo o nasazení vrtulníků Policie ČR a Armády ČR, koordinace posttraumatické intervenční péče a NNO a jejich činností a zajistit neustálou funkčnost tísňových linek. Kvůli rozsahu byla požádána i mezinárodní pomoc od německých kolegů, kteří vyslali 5 člunů a doprovodná vozidla i s 20člennou posádkou. [83, 86]

Pro zvládnutí řešení následků povodní bylo provedeno 6 644 zásahů, které provádělo 2 977 nasazených hasičů z 1 599 různých jednotek požární ochrany. Do zasažených oblastí byly vyslány povodňové odřady z Královehradeckého, Středočeského a Moravskoslezského kraje a z HZS hl. města Prahy. Do záchrany osob na divoké řece se

zapojila také Vodní záchranná služba ČČK, která se účastnila záchrany na Frýdlansku. Do Libereckého kraje se sjeli i některé jednotky SDH, které se ale během pár dní vrátily zpět na své základny. V terénu i ve štábu velitelů sektorů byly nasazeni členové ze Záchranného útvaru HZS ČR Hlučín, kteří v odlehlých oblastech zabezpečovali předlékařskou pomoc a logistiku. Na místě zasaženým i zasahujícím pomáhalo celkem 6 psychologů HZS a 3 členové posttraumatických intervenčních týmů HZS krajů a spolupracovali s 13 psychology Policie ČR. [83, 86]

Vyžádané síly a prostředky **Armády ČR** byly nasazeny především na likvidační práce následků povodní, ale bylo nasazeno i celkem 10 psychologů pro poskytování psychosociální pomoci. V zasažených oblastech bylo nasazeno téměř 1 000 osob a 240 kusů techniky, v hlavní řadě těžká ženíjní technika, nákladní vozidla pro evakuaci a dva vrtulníky. V Libereckém kraji bylo zřízeno úkolové uskupení pro provádění záchranných a likvidačních prací a odřad pro zřizování mostů a využívali při tom dvou vrtulníků a dvou plovoucích transportérů. Na celém zasaženém území bylo zaměřením práce likvidace překážek z koryt vodních toků či odstraňování poškozených nebo zničených mostů, ale i zmíněná stavba mostů. Dále se věnovali i rozvozu HP, dovozu materiálů pro zpevňování hrází či výstavbě dekontaminačních stanovišť k očištění osob v místech s přerušenu dodávkou vody. Stanovené výdaje při poskytování pomoci při srpnových povodní byly ve výši 23,4 mil. Kč. [56, 86]

Mezi další poskytované pomoci od státu a dalších organizací patřilo: [87, 88, 89]

- Ministerstvo pro místní rozvoj ČR:
 - při zničení domu příspěvek 150 tis. Kč + příspěvek 150 tis. Kč na demolici objektu,
 - náhrada domácnostem na povodní zničený majetek do výše 30 tis. Kč.
 - příspěvek pro obce zabezpečující náhradní ubytování ve výši 200 tis. Kč,
 - příspěvek pro obce při zničení či demolici trvale obydleného bytu ve výši 600 tis. Kč, v případě dokončení stavby do 6 měsíců ve výši 1 mil. Kč.

- Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR:
 - poskytnutí mimořádné okamžité pomoci až do výše 46 890,- Kč,
 - poskytnutí mimořádné pomoci ve výjimečných případech až do výše 31 260,- Kč.
- Ministerstvo spravedlnosti ČR:
 - manuální pomoc přibližně 190 vězňů pod dohledem vězeňské služby.
- Telefónica O2:
 - vnitrofiremní sbírka, kdy vybranou částku organizace zdvojnásobila a poté zaslala na podporu zasaženého obyvatelstva,
 - manuální pomoc v místě události.
- Metrostav:
 - finanční i materiální pomoc – zapůjčení různého druhu techniky.
- ČSOB:
 - dobrovolnický den pro zaměstnance, kdy mohli vyjet osobně pomoci do zasažených oblastí.
- Pojišťovna Kooperativa:
 - přednostní vyřizování pojistných událostí ze zaplavených oblastí,
 - finanční dar pro Liberecký kraj,
 - firemní dobrovolnictví, kdy zaměstnanci mohli navštívit zasažené oblasti a osobně pomoci.
- Všeobecná zdravotní pojišťovna:
 - zajištění 14denní pobyt u moře v Chorvatsku pro 80 dětí ze zasažených oblastí.
- Dům dětí a mládeže hl. m. Prahy:
 - osmidenní tábory v Praze pro děti ze zasažených oblastí.
- Nadace Vodafone:
 - Jednorázový příspěvek humanitární organizace Člověk v tísni ve výši 700 tis. Kč.
- A další.

6.3.2 Nestátní neziskové organizace, nadace a další subjekty

Ze strany ČČK byla prostřednictvím humanitárních jednotek ČČK poskytována v terénu především zdravotní a psychosociální pomoc zasaženým lidem. Do postižených oblastí byla okamžitě poslána pomoc v hodnotě 310 tis. Následná materiální pomoc představovala zejména dezinfekční prostředky v hodnotě 100 tis. Kč a igelitové pytle v hodnotě 283 tis. Kč. Zároveň probíhaly sbírky na různých místech republiky. Jednalo se především o úklidové a dezinfekční prostředky, hygienické potřeby i oblečení a obuv. V rámci finanční sbírky bylo vybráno 900 tis. Kč. [73]

Významnou pomocí byla realizace projektu *Obnova obydlí*, pomocí kterého bylo možné sociálně potřebným rodinám finančně přispět v případě ztráty nebo výrazného poškození obydlí vlivem povodní. Celkový rozpočet tohoto projektu byl ve výši 1,6 mil. Kč. [73]

I při druhých povodních roku 2010 uspořádal ČČK charitativní akci, tentokrát v srpnu s názvem *Písnička za vodu*, kdy do Českého rozhlasu Regina mohli zavolat posluchači a objednat si písničku na přání, kterou poté „zaplatili“ vodou. Zároveň mohl kdokoliv na několika místech v Praze virtuálně zakoupit vodu pro zasažené lidi. Z výtěžku akce bylo poté možné nakoupit 10 837 ks balené pitné vody. [73]

Přes organizaci **ADRA ČR** bylo na místech k pomoci dostupných přes 1 600 dobrovolníků, především pro manuální pomoc, ale i pro distribuci materiální pomoci ve formě úklidových, hygienických a dezinfekčních prostředků. Prostřednictvím svého Komunitního intervenčního týmu byla zasaženým lidem poskytována psychosociální i zdravotní péče. Po odeznění akutní fáze byla koordinována psychosociální pomoc koordinátorem ADRY. Pracovníci s několika místními obyvateli spolupracovali i několik měsíců po odeznění povodní, v některých případech až do konce roku. Byla vyhlášena i veřejná sbírka, pomocí které bylo vybráno přes 9 mil. Kč a část financí byla darována zasaženým lidem na obnovu domácnosti. [74]

Hlavní úlohy v koordinaci pomoci **Charity ČR** se ujala Diecézní charita Litoměřice, ale pomoc zahájili i místní Charity v zasažených oblastech formou materiální i finanční sbírky, na které se podařilo celkem získat více než 6,8 mil. Kč. V terénu se pracovníci i dobrovolníci zaměřili na zapůjčování vysoušečů či poskytování prostředků na úklid a hygienické potřeby. Finanční pomoc byla poskytnuta nejvíce postiženým rodinám na obnovu obydlí a proces rozhodování o uznání žádosti na získání příspěvku probíhalo stejným způsobem jako u povodní v května 2010. [75]

Organizace **Člověk v tísni** se do poskytování HP zapojila především darováním finančních příspěvků nejvíce zasaženým domácnostem v rozmezí 5 až 200 tis. Kč. Za tímto účelem terénní pracovníci prováděli dvoukolové šetření zaměřené na zjištění sociálních podmínek a finančních možností domácnosti a rozsah poškození majetku. I po několika měsících se pracovníci vraceli do zasažených domácností, aby provedli kontrolu nakládání s poskytnutými prostředky a v případě potřeby rozhodli o dalším daru. V oblastech se do pomoci zapojilo 170 dobrovolníků Člověka v tísni, kteří kromě manuální pomoci s odklizením naplavenin a vynášením zničeného nábytku z domácností pomáhali šířit aktuální informace v obci Raspenava, protože byl povodní zničen i místní rozhlas. Z darů získaných z veřejné sbírky byly osobám poskytovány dezinfekční, úklidové a hygienické prostředky, náradí pro úklid, ochranné pomůcky a repelenty proti hmyzu. Část získaných prostředků byla opět využita na opravy povodněmi poškozených objektů veřejného zájmu, jednalo se především o obnovu místních komunikací a kanalizací, opravu kulturních objektů, mostů a lávek, čištění řečiště a řešení preventivních opatření proti povodním. [76]

Člověk v tísni se ve spolupráci se Studiem Ypsilon zapojil i uspořádáním charitativního koncertu. V průběhu večera se přes DMS a speciální linku humanitární organizace podařilo vybrat více než 100 tis. Kč. V rámci projektu přispěly i velké organizace a sponzoři, a tak celkový výnos z koncertu byl v hodnotě přes 4 mil. Kč. [90]

Pro lepší koordinaci při organizování potřebné pomoci při srpnových povodních si **Diakonie ČCE** zřídila základny v Liberci a České Lípě, kde našlo útočiště 95 dobrovolníků. Ti se podíleli na odklizení škod v zasažené oblasti v tuzemsku,

ale i v nedaleké polské obci Bogatynija. Do města Česká Lípa bylo na základě akutnosti zapůjčeno 37 vysoušečů. Na podzim poté proběhlo šetření vzniklých škod ve 127 domácnostech, z nichž 97 byla poskytnuta finanční pomoc v celkové hodnotě 2,6 mil. Kč. V rámci veřejné sbírky pořádané Diakonií ČCE byly vybrány prostředky ve výši 3,3 mil. Kč. [77]

Díky projektu *Firemního dobrovolnictví Nadace ČEZ* se 75 zaměstnanců zapojilo v místě MU jednak osobní pomocí, ale podíleli se i na monitorování škod v jednotlivých rodinách. Na základě terénního šetření bylo vybráno 16 sociálně slabých rodin, kterým byl poskytnut materiální dar ve formě nového nábytku v celkové hodnotě 340 tis. Kč. Tak jako při povodních v roce 2009, i nyní byla poskytnuta pomoc ve formě odpuštění platby za odebírání elektřiny po dobu jednoho měsíce, což znamenalo částku 4,5 mil. Kč. Kromě vnitropodnikové zaměstnanecké sbírky pro zasažené oblasti se konala i sbírka, jejíž výtěžek putoval na pomoc kolegům a zaměstnancům Skupiny ČEZ. [15]

Pracovníci a asi 5 dobrovolníků dobročinné organizace **Samari** svou činností pomáhali s odstraňováním následků povodně obyvatelům na Liberecku, kde i pěti domácnostem pomohli vymalovat jejich obydlí. Jedné rodině, též na Liberecku, byla věnována kompletní kuchyňská linka včetně veškerých spotřebičů. Dále byly lidem v zasažené oblasti poskytovány potraviny nebo nové barvy. [68, 78]

Samari ve spolupráci s humanitární organizací **Pomoc bez hranic** a hudební skupinou Gibon uspořádala v srpnu benefiční koncert ve Zlíně, kde lidé mohli přispět buď finančně nebo materiálně formou čistících nebo dezinfekčních prostředků či balenou vodou. Výtěžek z celé akce čítal finanční příspěvky ve výši téměř 13 tis. Kč a materiální pomoc přesahující 20 tis. Kč. Zároveň probíhala i veřejná sbírka na „Povodňový“ účet Samari. Samotná organizace Pomoc bez hranic uskutečnila i vlastní finanční a materiální sbírku a do postiženého místa dopravila balené vody, potraviny, oblečení, dezinfekční a úklidové prostředky, repelenty i živočišné uhlí a vysílala i dobrovolníky na pomoc s odstraňováním následků povodně. [68, 91]

Humanitární organizace **Hand for Help**, sídlící v Liberci, využila své blízké lokace a plně se zapojila do poskytování HP v zasažených oblastech. Každý den se do postižených obcí sjížděli desítky dobrovolníků a sebou přiváželi dezinfekční a úklidové prostředky, hygienické potřeby i repelenty. [92]

Od roku 2009 je součástí IZS jako ostatní složka i organizace **Elva Help**, sídlící též v Liberci, a její zaměření je především na poskytování psychosociální pomoci a krizové intervence lidem. V terénu se zaměřili na monitorování potřeb zasažených osob a poskytování zmíněné psychosociální podpory. Značnou část náplni práce bylo navštěvování mateřských a základních škol, kde se sdružovali děti postižené povodní, i domova seniorů a poskytování canisterapie („terapie pomocí psí lásky“). Dále se věnovali zajišťování dobrovolníků a získávání materiální pomoci pro zasažené osoby. V závislosti na srpnové povodně vznikl k 30. srpnu 2010 Komunitní intervenční psychosociální tým Libereckého kraje. [93]

Lidem se zdravotním postižením zasaženými povodněmi, pomohl projekt *Konto bariéry*, který organizuje **Nadace Charty 77**. Pro tyto účely byl zřízen fond na pomoc handicapovaným i organizacím, které jim pomáhají. Vyčleněná pomoc měla hodnotu 1 mil. Kč a poskytována byla na odstraňování škod vzniklých povodní. [94]

6.3.3 Zhodnocení forem a metod humanitární pomoci při povodních v srpnu v roce 2010

I když druhé povodně roku 2010, trvající v období 7. – 16. srpna, zasáhly v porovnání s květnovými povodněmi na Moravě a ve Slezsku značně menší území a menší počet lidí, následné škody byly téměř dvojnásobné (10,14 mld. Kč.). O to více bylo potřebné zajistit co největší objem celého spektra HP do Libereckého a Ústeckého kraje, což se z počátku nedařilo splnit. Příčinou mohly být předešlé povodně a neochota nezasažených obyvatel opět přispívat na činnost a odstraňování následků dalších povodní. [56]

Zvláště velkou psychickou zátěž pro zasažené obyvatele musela vyvolat druhá povodňová vlna, která přišla do oblasti po týdnu od odeznění první vlny. Vše, o co se

během uplynulého týdne stačili jednotlivci, dobrovolníci i zasahující složky postarat, bylo druhou vlnou zničeno a museli začít s odstraňováním následků od začátku.

Vzhledem ke skutečnosti, že se jednalo již o druhé povodně v krátkém časovém horizontu 4 měsíců a první povodně roku 2010 přišly stát na 3,2 mld. Kč, přišla vláda s návrhem zřízení zvláštní položky ve státním rozpočtu určené přímo na povodně. Finance se získávali od zaměstnanců ze slevy na daň z příjmu ve výši 100,- Kč měsíčně a celkem se tímto způsobem za jeden rok vybral obnos 4 mld. Kč. „Povodňová daň“ byla zavedena pouze na přechodné období po dobu jednoho roku. Takto získané prostředky bylo možné použít pouze na preventivní opatření před povodněmi nebo na odstraňování následků vzniklých povodněmi. Proti zmíněnému návrhu se však zvedla velká vlna nevole ze strany občanů státu, ale i politiků. [81]

Tabulka 12: Shrnutí poskytnuté HP při povodních v srpnu 2010 [15, 24, 56, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 83, 86, 91, 92, 93, vlastní zpracování]

Poskytovatel HP	Materiální pomoc¹⁸	Manuální pomoc	Finanční pomoc	Poradenská pomoc (vč. zdravotní)	Psycho-sociální pomoc
SSHR	96,4 mil. Kč				
MV-Generální ředitelství HZS ČR (vč. SDH)	ano	2 977 osob			ano
Armáda ČR	armádní technika	1 000 osob			ano
ČČK	ano	ano	1,9 mil. Kč	ano – zdravotní	ano

¹⁸ Darovaná (pracovní, úklidové a hygienické prostředky, potraviny atd.) i zapůjčená (vysoušeče, topidla)

ADRA ČR	ano	1 600 osob	ano	ano – zdravotní	ano
Charita ČR	ano	ano	ano		ano
Člověk v tísni	ano	170 osob	ano	ano – poradenská	
Diakonie ČCE	ano	95 osob	2,6 mil. Kč		
Nadace ČEZ	340 tis. Kč	75 osob	ano		
Samari	ano	5 osob			
Pomoc bez hranic	ano	ano			
Hand for Help	ano	ano			
Elva Help	ano	ano			ano

Jak již bylo uvedeno v Kap. 6.2.3, kraje, obce a jimi zřízené organizace získali finanční prostředky z Fondu solidarity Evropské unie až po roce a půl od odeslání žádosti Ministerstvem financí ČR, i když fond má sloužit pro účely rychlého návratu do normálního fungování po povodni. V případě těchto povodní trvalo posuzování Evropské komise celých deset měsíců. [82]

Občané obce si mohli zažádat o příspěvky od Ministerstva pro místní rozvoj ČR, ale termín pro odeslání žádostí byl stanoven na 31.8.2010. Vzhledem ke skutečnosti, že povodně ustali až 16. srpna a ani poté lidé měli spousty práce, byla lhůta na podání žádostí poměrně krátká. Příjem žádostí od obcí a krajů na dotace na obnovu majetku byl poté prodloužen do 31.5.2011.

6.4 Humanitární pomoc při povodních v červnu 2013

HP byla jako při předešlých povodních organizována v součinnosti s KÚ, ORP a NNO. Pro snadnější komunikaci s veřejností byly zřízeny speciální telefonní krizové linky v krajích. [58]

Novinku z roku 2012 představovalo zpracování dokumentu *Typová činnost složek IZS při poskytování psychosociální pomoci*, který se zabývá poskytováním krátkodobé psychosociální péče osobám zasaženým MU přímo v postižené oblasti. Podle zmíněného dokumentu je potřebné při MU brát ohledy na psychosociální dopady jak zasažených lidí, tak i zasahujících složek. Při poskytování psychosociální pomoci je zde počítáno se spoluprací NNO, především z hlediska střednědobé a dlouhodobé pomoci. Členové NNO jsou povoláváni prostřednictvím Operačního a informačního střediska IZS na základě podmínek, které jsou uvedeny ve *Smlouvě o plánované pomoci na vyžádání*. V oblasti řízení této pomoci má hlavní roli Koordinátor psychosociální pomoci IZS, který během MU velkého rozsahu organizuje setkání všech poskytovatelů psychosociální pomoci a společně se určuje řízení pomoci, rozdělení činností a místa působnosti, způsob komunikace a spolupráce mezi sebou i s krizovým štábem a způsobu vyhodnocování vykonávané činnosti. [17]

6.4.1 Orgány státní správy

Na pomoc krajům a hl. městu Praze s financováním prvotních nákladů vzniklých povodní **Vláda ČR** vyčlenila celkem 850 mil. Kč ze státního rozpočtu. Pro potřeby MV a Armády ČR bylo vyčleněno 100 mil. Kč a pro SSHR prostředky ve výši téměř 40 mil. Kč. Pro další činnosti byly poskytnuty 4 mld. Kč z vládní rozpočtové rezervy, 1,3 mld. Kč ze Státního fondu dopravní infrastruktury a 2 mld. Kč z kapitoly státní dluh. [58, 95]

Ze skladů **SSHR** byly pro potřeby řešení následků povodní uvolněny státní hmotné rezervy v celkové hodnotě 198 400 000,- Kč, z toho: [24]

- hmotné rezervy v hodnotě 33, 8 mil. Kč a

- pohotovostní zásoby v hodnotě 164,6 mil. Kč.

Vzhledem k velmi rozsáhlým škodám na velké části území státu bylo pro potřeby zasahujících složek poskytnuto celkem 1 mil. litrů pohonných hmot a pro provádění likvidačních prací 8 kusů velkoobjemových čerpacích souprav, 6 kusů protipovodňových souprav, 6 kusů zařízení pro dekontaminaci osob, 3 kusy elektrocentrál, 23 kusů malých odvodňovacích čerpadel, 1 156 kusů vysoušečů, 6 mostů, 21 kusů kontejnerů na pitnou vodu a další těžká technika. Kompletní výčet se nachází v Příloze 4. Zásoby pro HP nebyly požadovány. [24]

Po vyhlášení krizového stavu Vládou ČR začaly zasedat jednotlivé krizové štáby krajů a 2. června vyhlásilo **MV-Generální ředitelství HZS ČR** ústřední koordinaci záchranných a likvidačních prací a začalo řídit přesun potřebné techniky do zasažených oblastí. Aktivován byl i Ústřední krizový štáb. Z ústřední úrovně docházelo k plnění požadavků jednotlivých krajů týkajících se poskytnutí prostředků z centrálních materiálových zásob HZS ČR či hmotných rezerv ze skladů SSHR, vrtulníků a nasazení sil a prostředků Armády ČR. Celkem bylo od HZS Ústeckého, Jihočeského, Královehradeckého, Středočeského, Plzeňského a Karlovarského kraje a Hl. města Prahy vydáno 2 600 vysoušečů, 1 300 lehátek, 90 čerpadel a velké množství úklidových a dezinfekčních prostředků o hodnotě 52 mil. Kč. Pro potřeby likvidačních prací byly dále zajištěny prostředky ve výši 11 mil. Kč. Další činností bylo řízení činnosti posttraumatické intervenční péče a NNO a další. Celkové výdaje spojené s povodněmi byly stanoveny ve výši 70,6 mil. Kč. [58, 96]

Operační a informační středisko MV-Generální ředitelství HZS ČR zaznamenávalo i nabídky mezinárodní pomoci ze strany Německa, Lucemburska, Rakouska, Polska, Maďarska a Ruska, kterých bylo využito. Přijata byla i nabídka Evropské komise, která nabídka satelitní snímkování nad zasaženými oblastmi zdarma. [58]

Celkem se na řešení následků povodní podílelo 19 435 hasičů z 2 073 jednotek, kteří provedli více než 22 tis. zásahů. Do postižených oblastí byly nasazeny povodňové odřady HZS ČR z nezasažených částí státu i střelmistři HZS ČR. S celkem 80 kusy techniky

a 129 členy zasahoval v různých oblastech i Záchraný útvar HZS ČR, který provedl celkem 32 zásahů. Ve Středočeském a Jihočeském kraji byl nasazen i nový speciální odřad WASAR HZS ČR, který se specializuje na záchranu osob z vodní hladiny. [58]

Z řad **Armády ČR** bylo vyčleněno téměř 2 000 vojáků a těžká ženijní technika s vrtulníky k provádění záchranných a likvidačních prací a k plnění úkolů Policie ČR. věnovali se především vybudování humanitární základny pro nouzové přežití evakuovaných osob i zasahujících složek, výstavbě a poté i demontáži protipovodňových zábran, přepravě HP či drobné likvidační práce při odstraňování následků povodní. Jako u každých povodní byly i tentokrát Armádou ČR postaveny mosty a jednalo se dohromady o 4 mosty ve Středočeském kraji. Celkové náklady Armády ČR spojené s povodněmi v roce 2013 byly stanoveny v hodnotě 50,7 mil. Kč. [58]

Mezi další poskytované pomoci od státu a dalších organizací patřilo: [M, CT]

- Ministerstvo financí ČR:
 - prominutí daně z příjmu až do výše škod vzniklých následkem povodní pro podnikatele a právnické osoby.
- Ministerstvo pro místní rozvoj ČR:
 - při zničení domu příspěvek 150 tis. Kč + uhrazení nákladů v souvislosti s demolicí objektu,
 - náhrada domácnostem na povodní zničený majetek do výše 30 tis. Kč.
 - příspěvek pro obce, které byly postiženy MU nebo zabezpečují náhradní ubytování
- Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR:
 - poskytnutí mimořádné okamžité pomoci až do výše 51 150,- Kč,
 - poskytnutí mimořádné pomoci ve výjimečných případech až do výše 34 100,- Kč,
 - finanční prostředky ve výši až 100 mil. Kč na podporu práce nezaměstnaných při odstraňování následků povodně.
- Ministerstvo zdravotnictví ČR:

- zabezpečení dovozu cca 900 kg larvicidního přípravku proti možnému přemnožení komárů.
- Ministerstvo životního prostředí ČR:
 - dotace 30 mil. Kč zasaženým obcím na pořízení vysoušečů a čistících strojů.
- Ministerstvo obchodu a průmyslu ČR:
 - dotační program Obnova 2013 – příspěvky v hodnotě 20–300 tis. Kč. na obnovu majetku.
- Jihomoravský kraj:
 - poskytnutí 250 kg larvicidního přípravku proti možnému přemnožení komárů.
- A další.

6.4.2 Nestátní neziskové organizace, nadace a další subjekty

Rozsáhlé povodně opět prověřily připravenost členů ČČK, především Ústředního krizového týmu ČČK a humanitárních jednotek ČČK, v jejichž řadách bylo nasazeno 560 členů a přibližně 1 300 dobrovolníků. Svou činnost vykonávali v hl. městě Praze a v Jihočeském, Středočeském, Ústeckém, Libereckém a Královehradeckém kraji. Do pomoci se zapojilo celkem 39 oblastních spolků ČČK z různých míst v ČR především organizováním materiálních sbírek. V terénu členové ČČK poskytovali zdravotní či psychosociální pomoc, při manuální pomoci zabezpečovali rozdělování HP, stavbu protipovodňových bariér nebo zajištění evakuačních center. Celkem bylo v zasažených oblastech rozděleno 515 tun HP, zejména úklidové a čistící prostředky, nářadí, oděvy a potraviny. Činnost organizace byla prvotně zajišťována z Fondu humanity ČČK, na následnou pomoc byly prostředky získávány z příspěvků z veřejné sbírky. Pro 3 400 lidí se realizoval projekt na obnovu zaplavených studní, na který připadly finanční prostředky ve výši 3,5 mil. Kč. [97]

Aktivována byla i **Vodní záchranná služba ČČK** sídlící v Kladně, která provádí záchranu osob z vodní hladiny. Připraveny byly dva pětičlenné týmy a spolupracovali s HZS Středočeského kraje, konkrétně z Mělníka, Berouna a Jílové. [98]

Organizací **ADRA ČR** bylo do zasažených oblastí v hl. městě Praze a v Jihočeském, Středočeském, Ústeckém a Královehradeckém kraji vysláno přibližně 250 dobrovolníků, ale zájem o pomoc zasaženým lidem byl tak velký, že některé museli i odmítat. Ti, kteří byli vysláni, pomáhali s odstraňováním následků povodní, poskytovali potřebným lidem psychosociální pomoc nebo radili v nezbytných postupech při provádění sanace. V prvotní fázi organizace uvolnila finanční prostředky ve výši 250 tis. Kč ze svého pohotovostního fondu, za které se zajistili materiální prostředky pro zasažené osoby. Další prostředky pro materiální pomoc byly poskytovány z obnosu vybraného ve veřejné sbírce, na které se shromáždilo téměř 18 mil. Kč. Celkový objem materiální pomoci byl v hodnotě 2,5 mil. Kč a směřoval na pomoc do 40 obcí. Z financí získaných veřejnou sbírkou bylo dále obdarováno přibližně 400 domácností, kterým byl poskytnut příspěvek na čištění studní a obnovu obydlí. [99]

ADRA se setkala i s velkým zájmem firem, které se chtěli podílet na pomoci lidem zasažených povodní prostřednictvím organizace. Jednalo se o finanční dary v různé hodnotě až do výše 500 tis. Kč, materiální dary od potravin, úklidových, hygienických a dezinfekčních prostředků, přes varné konvice nebo čerpadla až po notebooky a mobilní telefony pro efektivnější činnost pracovníků ADRY. Nabízena byla i osobní pomoc, kdy se jednalo o zapojení dobrovolníků v rámci firemního dobrovolnictví nebo zajištění rozvozu HP distribuční společností do potřebných oblastí. [100]

V prvotní fázi povodně pracovníci organizace **Člověk v tísni** uvolnili ze svého konta 500 tis. Kč a obstarali především úklidové a dezinfekční prostředky, které dopravili do 118 zasažených obcí, kde i poskytovali rady ohledně možností získání státní pomoci. Po získání příspěvků z veřejné sbírky, na které se shromáždily dary ve výši 74,6 mil. Kč, byly i v pozdějších dnech nakupovány další prostředky materiální pomoci a dováženy do potřebných obcí. V terénu po měsíci až dvou od povodní pracovalo 21 zaměstnanců organizace, kteří navštěvovali povodní zasažené domácnosti a prováděli šetření žádostí na získání finanční pomoci na konkrétní plán obnovy. Na tuto pomoc bylo vyčleněno přibližně 53 mil. Kč, která byla postupně rozdělena na základě míry poškození majetku a sociální situace rodiny mezi více jak 1 300 domácností. Vyplácení těchto příspěvků

trvalo i v průběhu roku 2014. Jako tomu bylo u předchozích povodní, i tentokrát organizace Člověk v tísni přispěla i na obnovu veřejně prospěšných budov. Finančně podporovány byly především opravy mateřských a základních škol a infrastruktura. [101, 102]

Humanitární organizace Člověk v tísni se také setkala s velkým zájmem pomoci od firem a jejich zaměstnanců. Mnoho firem zřídilo v rámci organizace vnitrofiremní sbírky a výtěžek poté poskytli organizaci Člověk v tísni. Kromě finanční pomoci byla nabízena i materiální pomoc či zapůjčení vozidel pro řízení práce v terénu. [102]

Hl. město Praha ve spolupráci s organizací Člověk v tísni uspořádalo charitativní výstavu na Kampě s vystihujícím názvem *Povodně 2013*. Na několika velkoformátových fotografiích byla zachycena místa na území Prahy, která byla povodní zasažena nejvíce. Návštěvníci výstavy mohli přispět na pomoc zasaženým lidem zasláním dárcovské DMS. [103]

Téměř 600 pracovníků a přes 200 dobrovolníků místních Charit spadající pod **Charitu ČR** se podílelo na poskytování HP. V zasažených oblastech rozdávali úklidové či dezinfekční prostředky, potraviny, pracovní oděvy a pomůcky, repelenty nebo hračky a zapůjčovány byly i vysoušeče. 14 dodávek s materiální pomocí bylo poskytnuto z Charit z nezasažených oblastí. V terénu se dále věnovali monitorování potřeb lidí a v případě potřeby poskytování první psychologické pomoci. Litoměřická diecéze zřídila pro potřeby zasažených osob linku duchovní pomoci, na kterou se mohli obrátit lidé jakékoliv víry i nevěřící. V severních Čechách bylo Charitou zřízeno dočasné přístřeší, které využilo téměř 200 lidí. [104]

Pracovníci Charity nezapomněli ani na zasažené oblasti na Moravě a zejména na Uherskohradištsku se věnovali poskytování pomoci lidem zasažených povodní. Dále Diecézní charita Hradec Králové ve spolupráci s Filharmonií Hradec Králové zorganizovala *Benefiční koncert – Povodně 2013* na podporu oblastem postiženými povodní. Výtěžek z akce byl téměř 26 tis. Kč. [105]

Činnost **Diakonie ČCE** se soustředila do Jihočeského, Středočeského, Ústeckého a Královéhradeckého kraje, kde přibližně 250 dobrovolníků spolu s pracovníky organizace provádělo monitorování potřeb obyvatel, distribuci materiální pomoci či případně poskytovalo psychosociální podporu. Po měsíci od povodní začalo být pracovníky realizováno terénní šetření jako podklad pro poskytnutí finanční pomoci na opravy obydlí. Příspěvky byly darovány z výnosu veřejné sbírky, na kterém se shromáždilo více než 5 mil. Kč. [106]

Sbírka Diakonie ČCE byla podporována i řadou dalších organizací. Např. během pražské akce *Koncert za zdravý rozum* byla uspořádána veřejná sbírka, hudební festival *Prague Proms* věnoval část výtěžku z prodeje CD a sbírky se pořádali i v rámci firem, které pak prostředky poskytli Diakonii ČCE. [106]

Při povodních se **Nadace ČEZ** zapojila opět v několika oblastech. V rámci firemního dobrovolnictví se 82 zaměstnanců Skupiny ČEZ zapojilo do šesti skupinových a dvou individuálních akcí převážně v Ústeckém kraji, kde pomáhali se zakládáním humanitární základny, odstraňovali následky MU nebo monitorovali oblast. Zároveň probíhala vnitrofiremní finanční sbírka, při které se podařilo vybrat téměř 1,4 mil. Kč, kdy organizace výtěžek sbírky zdvojnásobila a věnovala na pomoc lidem zasažených povodní. Mezi další finanční pomoc patřil např. dar v hodnotě 350 tis. Kč organizaci *Člověk v tísni*, granty pro 11 zasažených obcí ve výši 50 tis. Kč, ale také měsíční či tři měsíční odpuštění platby za energie nebo plyn. [15]

Armáda spásy soustředila svou činnost do Ústeckého kraje do oblasti Terezína, kde členové organizace strávili přibližně měsíc. Na pomoc zasaženým lidem zřídila finanční i materiální sbírku úklidových a dezinfekčních prostředků. V terénu se věnovali odstraňování následků povodní, ale i psychosociální a duchovní pomoci. [107, 108]

Projekt *Konto bariéry* organizovaný **Nadací Charty 77** poskytl zasaženým lidem se zdravotním postižením prostředky na nutné zdravotní pomůcky, o které vlivem povodní přišli. Příspěvek se vztahoval i na náklady spojené s dočasným ubytováním mimo domov. Pro tuto situaci byla organizována i veřejná sbírka. Pro stejný způsob pomoci se

rozhodla i **Národní rada osob se zdravotním postižením**, která rovněž uspořádala sbírku pro nákup nových zdravotních pomůcek. [108]

6.4.3 Zhodnocení forem a metod humanitární pomoci při povodních v červnu v roce 2013

Rozsáhlé povodně, při kterých bylo nutné vyhlášení nouzového stavu pro 7 krajů, udeřily na území ČR v období 29. května až 26. června. I když rozsah následků byl vyčíslen na 15,4 mld. Kč, dokonalá připravenost orgánů krizového řízení dokázala předejít mnohonásobně větším škodám.

V kontextu nově zpracovaného dokumentu *Typové činnosti složek IZS při poskytování psychosociální pomoci* je v následující Tabulce 13 vidět vzestup poskytování psychosociální pomoci od různých NNO.

Tabulka 13: Shrnutí poskytnuté HP při povodních v červnu 2013 [15, 24, 58, 96, 97, 99, 101, 104, 106, 107, vlastní zpracování]

Poskytovatel HP	Materiální pomoc ¹⁹	Manuální pomoc	Finanční pomoc	Poradenská pomoc (vč. zdravotní)	Psycho-sociální pomoc
MV-Generální ředitelství HZS ČR (vč. SDH)	63 mil. Kč	19 435 osob			ano
SSHR	198 mil. Kč				
Armáda ČR	armádní technika	2 000 osob			
ČČK	ano	1 860 osob	3,5 mil. Kč	ano – zdravotní	ano

¹⁹ Darovaná (pracovní, úklidové a hygienické prostředky, potraviny atd.) i zapůjčená (vysoušeče, topidla)

ADRA ČR	2,5 mil. Kč	250 osob	ano	ano – obojí	ano
Člověk v tísní	ano		53 mil. Kč		ano
Charita ČR	ano	800 osob	ano		ano
Diakonie ČCE	ano	250 osob	ano		ano
Nadace ČEZ	ano	82 osob	ano		
Armáda spásy	ano	ano			ano

Jako tomu bylo u povodní v letech 2010, tak i tentokrát kraje a obce žádali prostřednictvím Ministerstva financí ČR o dotace na obnovu území z Fondu solidarity Evropské unie. Dotace byla schválena v plné výši, tj. 411,8 mil. Kč a byla využita na nutné opravy k obnově základních funkcí poškozených objektů v Jihočeském, Ústeckém, Plzeňském, Libereckém, Královohradeckém a Středočeském kraji a hl. městě Praze. Tentokrát se neopakovala nepřiměřeně dlouhá prodleva jako u dotací na povodně roku 2010 a finanční prostředky byly poskytnuty již v polovině března 2014, což je 7 měsíců od srpnové odeslání žádosti ministerstvem. [109]

7 ANALÝZA RIZIK POSKYTOVÁNÍ HUMANITÁRNÍ POMOCI

Analýza rizik bude provedena pomocí dvou analytických metod:

- univerzální analytickou technikou SWOT analýzy a
- Jednoduchou bodovou polo-kvantitativní metodou „PNH“.

7.1 Analýza rizik pomocí SWOT analýzy

Provádění SWOT analýzy má jednoduché a jasné postupy. Prvním krokem je rozdělit si oblast zkoumání na: [49]

- Silné stránky (Strengths) – vnitřní klady
- Slabé stránky (Weakness) – vnitřní zápory
- Příležitosti (Opportunity) – vnější možnosti na zlepšení
- Hrozby (Threat) – vnější možnosti ohrožení

Druhým krokem je nalezení všech důležitých bodů a správné rozdělení do jednotlivých kvadrantů. Třetí krok představuje nalezení optimálního řešení eliminace nebo alespoň zmenšení dopadu slabých stránek.

Na závěr jsou jednotlivé zjištěné elementy ve všech skupinách ohodnoceny na škále 1 – 5 bodů, kdy čím více bodů, tím větší důležitost daného elementu. Následuje výpočet, kdy je od součtu bodů silných stránek odečten součet bodů slabých stránek a stejným způsobem je od součtu příležitostí odečten součet bodů hrozeb. Získané hodnoty po převedení do grafového znázornění vyhodnotí doporučení:

- Strategie SO – využití silných stránek pro realizování příležitostí.
- Strategie ST – využití silných stránek proti hrozbám.
- Strategie WO – překonání slabých stránek využitím příležitostí.
- Strategie WT – minimalizace negativních efektů a čelení hrozeb.

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • funkčnost systému poskytování HP • zakotvení v právních předpisech • jasně stanovené postupy a pokyny k poskytnutí HP • pohotové zapojení státních subjektů • pohotové zapojení nestátních subjektů • solidarita nepostiženého obyvatelstva • připravené hmotné rezervy SSHR • nabrané zkušenosti z minulých let • široké spektrum poskytované HP • dobré jméno NNO • pobočky NNO na celém státě 	<ul style="list-style-type: none"> • špatné postupy starostů obcí a starostů ORP k vyžádání pomoci od Armády ČR • HP se nedostala ke všem zasaženým osobám • krátká doba pro zažádání o pomoc • dlouhá prodleva pro získání finanční pomoci
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> • navyšování počtu zainteresovaných NNO • poskytnout vzdělávání starostům obcí a starostům ORP k využívaným opatřením pro řešení MU • poskytnout vzdělávání obyvatel v prevenci před MU • vzdělávání pracovníků humanitárních organizací • získávání dotací • navyšování zásob HP • podpora rozvoje firemního dobrovolnictví 	<ul style="list-style-type: none"> • nedostatek sil pro zvládnutí následků MU • nedostatek prostředků pro zvládnutí následků MU • ohrožení zdraví pro zasahující složky a dobrovolníky • nedostatek financí • pozdní poskytnutí pomoci • zneužití získané pomoci • korupce • nekoordinovanost HP

Obrázek 11: SWOT analýza poskytování HP při povodních [vlastní zpracování]

Při provedení SWOT analýzy a zjištění silných a slabých stránek poskytování HP při povodních se dá zjistit, že při organizaci HP převládají klady. Systém je připraven na zvládnutí následků rozsáhlých MU, ale stále se vyskytují i slabé stránky, jak je tomu vidět na Obrázku 11. Jako slabé stránky byly zjištěny:

1. Špatné postupy starostů obcí a starostů ORP, kteří si chtěli zažádat o poskytnutí pomoci Armády ČR. Tím docházelo k prodlevám při nasazování sil a prostředků Armády ČR při povodních v roce 2009. Nedostatky se podařilo odstranit a při dalších povodních už součinnost probíhala prostřednictvím zástupců krajských vojenských velitelství.

Aby se obdobným situacím zabránilo, mělo by být pro starosty prováděno pravidelné školení, na kterém by se připravovali v oblasti vyžadování HP nejen od Armády ČR, ale celé řady možných zdrojů. Pokyny k těmto úkonům by měli přístupné v tištěné i elektronické podobě na obecním úřadě dané obce nebo ORP, ale měly by jim být poskytovány i přímo při MU od určeného pracovníka nebo terénního týmu, protože se může stát, že dokumenty i technika obecního úřadu budou vlivem povodní zničeny.

2. Nastala také situace, že HP se nedostala ke všem zasaženým osobám. K tomu mohlo dojít z několik důvodů, např.:

- nedostatek sil a prostředků HP v dané oblasti,
- osoby nebyly určeny jako osoby, které potřebují HP nebo
- absence vlastní iniciativy pro získání HP aj.

Při takhle rozsáhlých MU je vždy nutné počítat s jistou mírou nepředvídatelnosti potřeb lidí, kdy se nemusí jednat pouze o materiální či finanční pomoc, ale třeba i psychosociální z důvodu malého počtu odborně připravených pracovníků v postižené oblasti. I když požadavky zasažených osob byly monitorovány prostřednictvím terénních pracovníků jednotlivých NNO, může nastat situace, že prostředky zkrátka nebudou k dispozici a tím se projeví hrozba *s nedostatečnými silami a prostředky pro zvládnutí následků MU*. V takových chvílích, kdy je akutní nedostatek konkrétních prostředků, je nutné dodržovat pořadí pro poskytování HP jednotlivým osobám, které jsou předem dle naléhavosti vytipovány terénními pracovníky. Starosta zasažené obce má povinnost dbát na správné přiřazování HP konkrétním osobám. Zde by se mohla projevit hrozba *korupce* např. podplacení přidělovací osoby za přednostní vyřízení žádosti či poskytnutí prostředků nebo *zneužití poskytnuté pomoci* formou přeprdeje za několika násobně vyšší cenu lidem, kteří pomoc skutečně potřebují.

3. Pokud zasažené osoby chtěly zažádat o poskytnutí pomoci dlouhodobějšího charakteru, měly v některých případech málo času na vyřízení takových žádostí. Na druhou stranu proces vyplácení příspěvků mnohdy trval v řádu několika měsíců od konce povodní. Situace by se mohla do jisté míry zlepšit ve směru přiblížení potřebám zasaženého obyvatelstva, ale je nutné si uvědomit, že se jedná o velký objem zpracovávaných dat a žádostí a takový proces není možné realizovat v rámci pár týdnů.

7.1.1 Zhodnocení SWOT analýzy

Pro celkové zhodnocení SWOT analýzy je každý zjištěný prvek ohodnocen na stupnici 1 – 5 bodů, kdy 1 představuje nejmenší důležitost a 5 největší důležitost pro efektivní fungování systému.

Silné stránky	Hodnota	Slabé stránky	Hodnota
Funkčnost systému poskytování HP	5	Špatné postupy starostů obcí a starostů ORP k vyžádání pomoci od Armády ČR	3
Zakotvení v právních předpisech	4	HP se nedostala ke všem zasaženým osobám	5
Jasně stanovené postupy a pokyny k poskytnutí HP	5	Krátká doba pro zažádání o pomoc	4
Pohotové zapojení státních a nestátních subjektů	5	Dlouhá prodleva pro získání finanční pomoci	5
Solidarita nepostiženého obyvatelstva	4		
Připravené hmotné rezervy SSHR	3		
Nasbírané zkušenosti z minulých let	4		
Široké spektrum poskytované HP	3		
Pobočky NNO po celém státě	3		
Dobré jméno NNO	2		
Celkem za kvadrant	38	Celkem za kvadrant	17

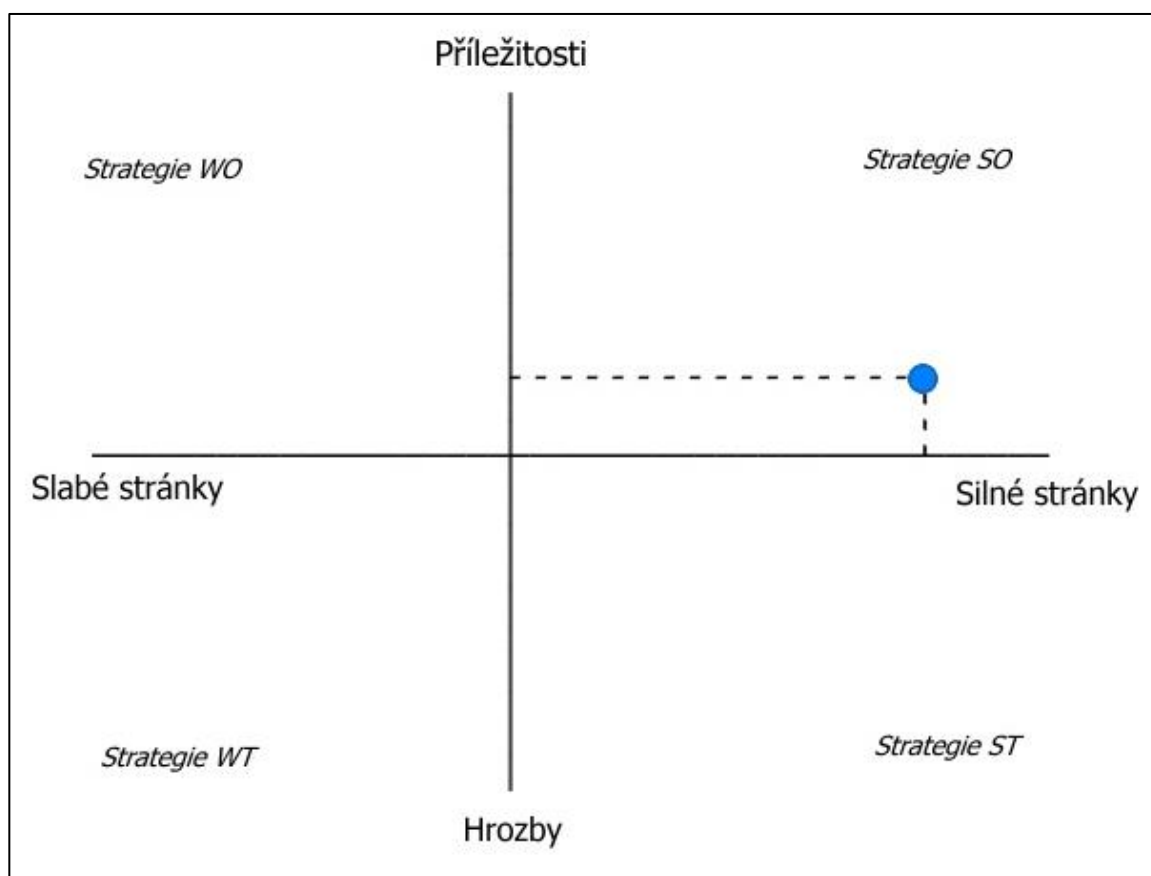
Příležitosti	Hodnota	Hrozby	Hodnota
Navyšování počtu zainteresovaných NNO	5	Nedostatek sil pro zvládnání následků MU	3
Poskytnutí vzdělávání starostům obcí a starostům ORP k využívaným opatřením pro řešení MU	4	Nedostatek prostředků pro zvládnání následků MU	5
Poskytnutí vzdělávání obyvatel v prevenci před MU	3	Ohrožení zdraví pro zasahující složky a dobrovolníky	4
Vzdělávání pracovníků humanitárních organizací	4	Nedostatek financí	5
Získávání dotací	5	Pozdní poskytnutí pomoci	3
Navyšování zásob HP	5	Zneužití získané pomoci	2
Podpora rozvoje firemního dobrovolnictví	5	Korupce	2
Celkem za kvadrant	31	Nekoordinovanost HP	4
		Celkem za kvadrant	28

Obrázek 12: Zhodnocení SWOT analýzy [vlastní zpracování]

Výpočet získaných hodnot ze zhodnocení:

$$S - W \Rightarrow 38 - 17 = 21$$

$$O - T \Rightarrow 31 - 28 = 3$$

Obrázek 13: Grafické vyhodnocení SWOT analýzy [vlastní zpracování]

Z výsledku SWOT analýzy vyplynulo, že systém poskytování HP by se měl řídit strategií SO. Ta navrhuje postup využití silných stránek, aby v co největší míře mohly být realizovány příležitosti.

7.2 Jednoduchá bodová polo-kvantitativní metoda „PNH“

Metoda je používána v případech, kdy není nutné použití složitějších metod, nebo také z důvodu finanční nebo časové tísně. Při práci se bodují jednotlivé kroky metody v rozmezí 1 – 5 bodů, kdy 1 představuje nejmenší důležitost a 5 největší důležitost. Hodnocení příslušného rizika se provádí z pohledu: [50]

- Pravděpodobnosti vzniku (**P**) – S jakou pravděpodobností může dojít ke vzniku ohrožení?
- Pravděpodobnosti možných následků (**N**) – Jak závažné by byly následky?

- **Názor hodnotitele (H)** – Jak závažný vliv by situace měla na zájmová aktiva?

Tabulka 14: Rozdělení hodnot pro pravděpodobnost vzniku, možné následky a názor hodnotitele [50, vlastní zpracování]

Hodnota	Pravděpodobnost (P)	Následky (N)	Názor hodnotitele (H)
1	Nahodilá	Absence újmy na zdraví nebo na materiálu, žádné narušení koordinace	Zanedbatelný vliv
2	Nepravděpodobná	Absence újmy na zdraví, ohrožení materiálu, narušení koordinace	Malý vliv
3	Pravděpodobná	Malé ohrožení zdraví, škoda na materiále, narušení koordinace	Větší vliv
4	Velmi pravděpodobná	Vysoké ohrožení zdraví a životů, škoda na materiále, poškození techniky, ohrožení průběhu celé koordinace	Významný vliv
5	Trvalá	Velmi vysoké ohrožení zdraví s následným úmrtím, zničení techniky, nedokončení úkolu	Věští počet nepříznivých a významných vlivů

7.2.1 Vyhodnocení míry rizika

Pro vyhodnocení míry rizika jsou zjištěna ohrožení, se kterými by bylo možné se při poskytování HP setkat. Pro posouzení a následné vyhodnocení těchto ohrožení, se kterými se pracuje v metodě, je vytvořena Tabulka 15, kde budou zapisovány číselné hodnoty na stupnici 1 – 5 podle závažnosti do jednotlivých sloupců P, N nebo H. [50]

Po určení hodnot se tyto číselné hodnoty mezi sebou vynásobí a tím se získá ukazatel míry rizika R. Tabulka 16 znázorňuje Rizikový stupeň v závislosti na bodovém rozpětí R, které se získá výpočtem: [50]

$$R = P \times N \times H$$

Tabulka 15: Vyhodnocení míry rizika pro druhy ohrožení [vlastní zpracování]

Druh ohrožení	P	N	H	Součin	Rizikový stupeň	Míra rizika
Ohrožení zdraví pro zasahující složky a dobrovolníky	3	3	3	27	III.	Mírné
Pozdní poskytnutí pomoci	2	5	3	30	III.	Mírné
Nedostatek sil pro zvládnutí MU	2	4	4	32	III.	Mírné
Nedostatek prostředků pro zvládnutí MU	3	4	4	48	III.	Mírné
Nedostatek financí	3	3	4	36	III.	Mírné
Nekoordinovanost HP	1	5	4	20	III.	Mírné
Zneužití získané pomoci	2	3	3	18	III.	Mírné
Korupce	2	3	4	24	III.	Mírné

Tabulka 16: Rozpětí hodnot při výpočtu míry rizika metodou „PNH“ [50, vlastní zpracování]

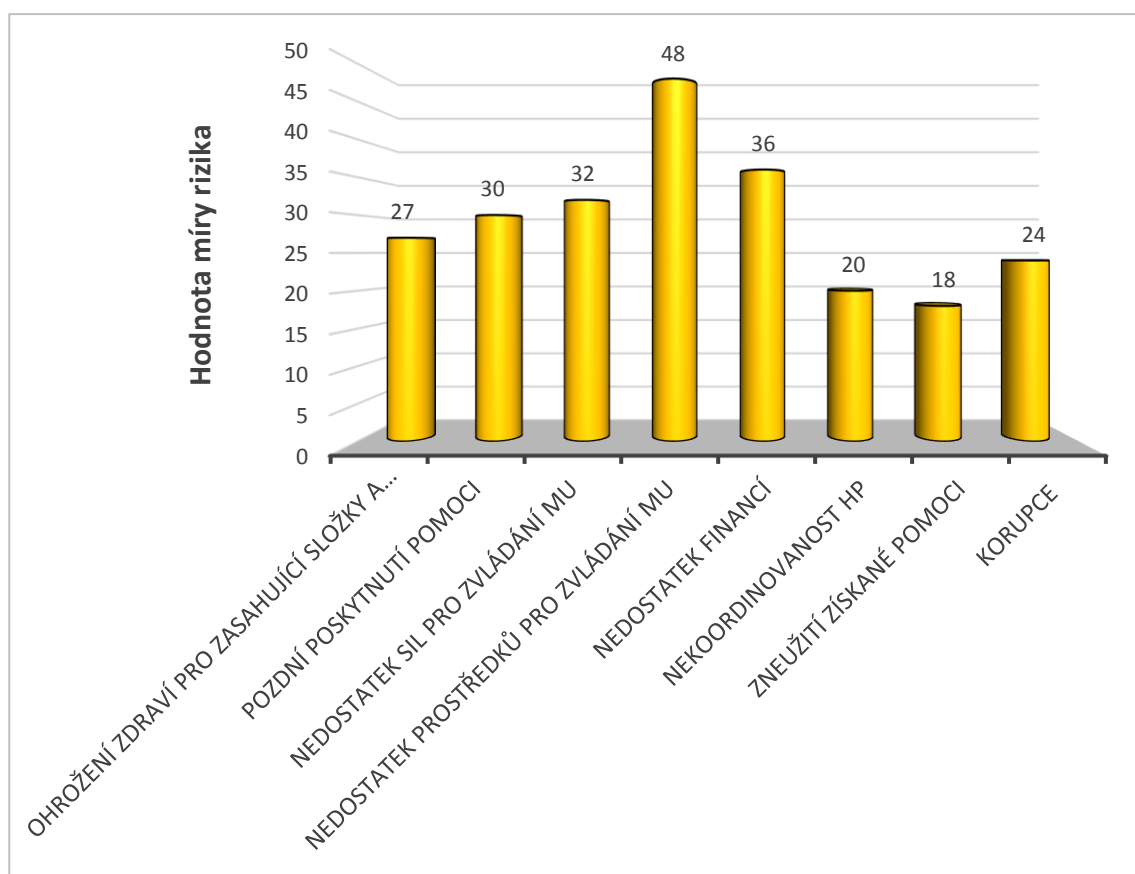
Rizikový stupeň	R	Míra rizika
I.	> 100	Nepřijatelné
II.	51 – 100	Nežádoucí
III.	11 – 50	Mírné
IV.	3 – 10	Akceptovatelné
V.	< 3	Bezvýznamné

Na základě určení míry rizika u jednotlivých druhů ohrožení v Tabulce 15 se budou provádět další kroky k jejich zmírnění na přijatelnou úroveň nebo k jejich odstranění. Záleží na úsudku hodnotitele nebo na posouzení kompetentní osobou či osobami, aby se určilo, jaká míra rizika je pro konkrétní ohrožení přijatelná a jaká už přijatelná není.

Při vyhodnocení Míry rizika a Rizikového stupně byla vypočtena různá hodnota pro jednotlivé druhy ohrožení, avšak všechny byly vyhodnoceny jako rizikový stupeň III. – mírná míra rizika. Nejvyšší hodnotu mělo ohrožení: nedostatek prostředků pro zvládnutí MU. Dalšími v pořadí byly nedostatek financí, nedostatek sil pro zvládnutí MU,

pozdní poskytnutí pomoci, ohrožení zdraví pro zasahující složky a dobrovolníky, korupce, nekoordinovanost HP a poslední zneužití získané pomoci.

Podle dostupných informací zjištěných při analýze poskytování HP při povodních se výpočty ztotožňují s údaji o organizování HP. Největší poptávka byla po materiální pomoci nutné pro prvotní období po odeznění povodně a s tím souvisí i nedostatek financí, bez nichž by se tyto prostředky nedali zajistit nebo poskytnout finanční pomoc zasaženým lidem. Na základě srovnání výsledných hodnot na Obrázku 14 je zřejmé, že na pomyslné 3. příčce byl vyhodnocen nedostatek sil pro zvládnutí MU. I když se pomalu zvyšuje zájem občanů o dobrovolnictví a při rozsáhlých povodních museli nějaké dobrovolníky i odmítat, nejde s tímto pravidlem napevno počítat a musí se brát v potaz možnost, že dobrovolníků bude nedostatek.

Obrázek 14: Grafické zobrazení míry rizika metodou „PNH“ [vlastní zpracování]

8 DISKUZE

Poskytování humanitární pomoci má v ČR dlouholetou tradici. Ze strany státu jde o projev zájmu pomáhat svým občanům, z pohledu nestátních neziskových organizací či občanů poukazuje na solidaritu a schopnost vcítit se do neštěstí druhých. Humanitární pomoc má mnoho podob, poskytována je především prostřednictvím materiální, manuální a finanční pomoci. Důležité jsou ale i další formy jako zdravotní, psychosociální, duchovní, poradenská a záchranářská.

Při zpracování diplomové práce byly porovnávány počty dobrovolníků u jednotlivých nestátních neziskových organizací v rámci pomoci při povodních. Na základě tohoto zkoumání bylo mimo jiné zjištěno, že zájem lidí o nezištné pomáhání druhým stále stoupá. Jedná se nejen o zvyšující se počty lidí, kteří chtějí osobně pomáhat v místech neštěstí, ale je i větší zájem ze strany lidí, kteří přispívají na zvládnání následků povodní. S tímto názorem se shodují i Jakub Dostál a Lucie Balarinová ve svém příspěvku *Nestátní neziskové organizace a jejich role při řešení následků povodní v kontextu České republiky* v publikaci *Dobrovolnictví a nestátní neziskové organizace při řešení následků povodní v ČR*. Mezi významné přispěvatele patří především velké firmy, které i když nejsou zrovna v dobré ekonomické situaci, neváhají přispět na pomoc potřebným nebo se věnují projektu firemního dobrovolnictví.

Analyzováním a komparací povodní z období let 2009 – 2013 bylo zjištěno, že systém koordinace všech činností funguje správně. Nejvíce se na tomto podílely povodně v roce 1997, kdy se vyskytly mimořádné ničivé povodně a na základě potřeby stanovení právního rámce vstoupily v platnost v roce 2000 „krizové zákony“ a s nimi i zavedení nových pravidel pro koordinaci pomoci při záchranných a likvidačních pracích. Další povodně se na území ČR vyskytly v roce 2002 a 2006 a postupně se ze získaných zkušeností zvyšuje úroveň a efektivita poskytování humanitární pomoci zasaženému obyvatelstvu.

Z analyzování a porovnání činností nestátních neziskových organizací při rozsáhlých povodních je zřejmé, že nejvíce aktivní při zapojování do poskytování humanitární pomoci byly organizace Český červený kříž a ADRA ČR. Tyto organizace se zapojují v oblastech poskytování materiální i finanční pomoci, zajišťují a koordinují práci dobrovolníků v potřebných oblastech a prostřednictvím odborně proškolených osob poskytují zdravotní a psychosociální pomoc pro zasažené obyvatelstvo.

V rámci analyzování systému poskytování humanitární pomoci v ČR pomocí SWOT analýzy bylo zjištěno několik možných příležitostí, které by po zrealizování mohly posunou celou oblast a něco výš. Šlo o možné zlepšení v bodech navyšování počtu zainteresovaných nestátních neziskových organizací, poskytnutí vzdělávání starostům obcí a starostům ORP k využívaným opatřením pro řešení mimořádných událostí, poskytnutí vzdělávání obyvatel v prevenci před mimořádnými událostmi, vzdělávání pracovníků humanitárních organizací, získávání dotací, navyšování zásob humanitární pomoci nebo podpora rozvoje firemního dobrovolnictví.

Budoucnost rozvoje humanitární pomoci vidím v příležitosti rozšiřování povědomí o firemním dobrovolnictví mezi menšími až středně velkými firmami. Velké firmy totiž už z větší části tento projekt podporují a aktivně se zapojují. Pokud se firma věnuje této oblasti, většinou to pozitivně ovlivní smýšlení spotřebitelů o dané společnosti a toho chtějí firmy dosáhnout. Dalším výrazný klad pro firmu může představovat spokojenost ze strany zaměstnanců, kterým je dobrovolnictví umožněno a kteří poté mohou být více motivováni k lepším pracovním výsledkům. Stále však existují organizace, pro které tato oblast představuje zbytečné náklady, a proto není ze strany vedení podporována. Ovšem dle mého názoru může firemní dobrovolnictví přinést do firmy nové příležitosti, poznatky a upevnění vztahů na pracovišti, s čímž se ztotožňuje i Iva Spěšná ve své diplomové práci z roku 2009 zaměřené na *Firemní dobrovolnictví*. Ovšem od doby zpracování této práce uběhlo již 8 let a smýšlení o podpoře firemního dobrovolnictví už nepředstavuje pro tak velkou část organizací problém, jako v roce 2009, a se zájmem se mu věnují.

Do firemního dobrovolnictví se zapojují zaměstnanci z vlastní vůle a výhodou, že mohou pomáhat přes svoji firmu, a ne přes nestátní neziskovou organizaci, je jisté ve finanční i materiální podpoře firmy. Pokud se totiž dobrovolníci z firmy zapojí do poskytování humanitární pomoci v oblastech zasažených např. povodní, firma jim pro svou činnost zajistí pracovní prostředky, pojištění, občerstvení či po domluvě i proplacení nepřítomnosti v práci.

Pro zefektivnění firemního dobrovolnictví by firmy měly spolupracovat s jednou vybranou nestátní neziskovou organizací jakožto odborníkem v oboru poskytování humanitární pomoci. Pracovníci by ve firmě prováděli přednášky nebo školení v rámci kterých by se zaměstnanci seznámili s prací dobrovolníka, jeho povinnostmi a zásadami a na základě získaných informací se mohli sami rozhodnout, jestli mají zájem se stát dobrovolníkem. Pro humanitární organizaci by tato spolupráce měla také jisté výhody. Měla by jistotu, že pokud by zaměstnanci chtěli jít pomoci v případě vzniklé mimořádné události, už by měli teoretický základ a věděli by, co se od nich bude očekávat a jaké budou jejich povinnosti. Tento systém vzdělávání firemních dobrovolníků je již v některých firmách zaveden, ale stále jsou firmy, které se přípravě zaměstnanců moc nevěnují anebo si organizují vlastní systém přípravy.

V rámci zjišťování slabých stránek při SWOT analýze bylo zjištěno, že při povodních v roce 2009 starostové obcí a starostové obcí s rozšířenou působností při vyžadování sil a prostředků od Armády ČR nepostupovali v souladu s platnými pokyny a tím docházelo k prodlevám při nasazování sil a prostředků Armády ČR. Tento problém byl ale následně vyřešen a při dalších povodních už součinnost probíhala prostřednictvím zástupců krajských vojenských velitelství. Aby se však podobným situacím zabránilo, mělo by probíhat školení pro starosty obcí a starosty obcí s rozšířenou působností v problematice orientování se v možnostech využívání pomoci v případě mimořádných událostí.

Nastaly i situace, že se humanitární pomoc nedostala ke všem potřebným osobám. K tomuto problému mohlo dojít z několika důvodů např. z důvodu nedostatku sil a prostředků humanitární pomoci v dané oblasti, zasažené osoby nebyly určeny jako

osoby potřebující humanitární pomoc nebo se sami nezajímali o možnosti získání pomoci, a tudíž se k nim nedostala. Je nutné brát v potaz, že i když na podporu lidem zasažených povodní putovalo značné množství jak materiální, tak i finanční pomoci, celkové škody převyšovali možné dostupné prostředky.

Při žádostech o poskytnutí finanční pomoci byla v některých případech jen krátká doba na zažádání o pomoc. Tento problém se následně také vyřešil prodloužením lhůt pro podávání žádostí. V několika případech ale docházelo k dlouhým prodlevám při vyplácení finanční pomoci. Jednalo se tak z důvodu dlouhého sociálního šetření ze strany humanitárních organizací, které pečlivě vybírali domácnosti, kterým by poskytli finanční dar. Druhá situace byla v případě vyplácení dotací na květnové a srpnové povodně z roku 2010 z Fondu solidarity Evropské unie, kdy se potřebné prostředky na obnovu území dostali k finálním příjemcům až po roce a půl. Při žádosti dotací z Fondu solidarity Evropské unie na odstraňování následků povodně v roce 2013 již k takové prodlevě nedošlo a finance byly dostupné už za 7 měsíců od podání žádosti ministerstvem financí.

Jako možné největší hrozby, které by mohli ohrozit systém poskytování humanitární pomoci byl určen nedostatek prostředků pro zvládnutí mimořádné události a nedostatek financí. Jako další možné hrozby bylo zjištěno ohrožení zdraví pro zasahující složky a dobrovolníky, nedostatek sil pro zvládnutí následků mimořádné události, pozdní poskytnutí pomoci, zneužití získané pomoci, korupce a nekoordinovanost humanitární pomoci.

Provedením jednoduché bodové polo-kvantitativní metody „PNH“ se zjistilo, že všechna určená ohrožení představují jen mírnou míru rizika, i když ve vyhodnocení dosahovaly různých počtů bodů. Největších hodnot dosáhl nedostatek prostředků pro zvládnutí mimořádné události a nedostatek financí. Potvrzují se tak zprávy z průběhu poskytování humanitární pomoci při povodních, že největší zájem ze strany zasažených lidí byl o materiální pomoc pro odstraňování následků mimořádné události a potřeba finanční pomoci na obnovu obydlí či zdrojů pitné vody.

Třetí nejvyšší hodnotu pro stanovení míry rizika měl bod nedostatek sil pro zvládnutí mimořádné události, i když fyzická pomoc je při odstraňování následků povodní nenahraditelná. Může za to i fakt, jak již bylo zmíněno, že pomalu narůstá počet dobrovolníků, kteří jsou ochotni nezištně pomáhat druhým. Stalo se tak např. při povodních v červnu 2013, kdy byl zájem ze strany dobrovolníků větší než možnosti jejich uplatnění. Mírné riziko ale představuje z důvodu, že není možné vždy počítat s tak velkým zájmem občanů, a proto je důležité brát v potaz možný nedostatek dobrovolníků. Mírnou míru rizika dále představovalo ohrožení zdraví pro zasahující složky a dobrovolníky, pozdní poskytnutí pomoci, nekoordinovanost humanitární pomoci, zneužití získané pomoci a korupce.

Jednoduchá bodová polo-quantitativní metoda „PNH“ neurčuje hodnotiteli, co má dělat. Jen mu na základě zjištěných ohrožení předkládá vyhodnocení míry rizika pro každý bod a dále už záleží na hodnotiteli, jestli míra rizika je pro daný bod žádoucí nebo nežádoucí. Podle určení se pak rozhoduje o naléhavosti provedení opatření nebo nikoliv.

ZÁVĚR

V diplomové práci je možné vidět důležitost nestátních neziskových organizací při poskytování humanitární pomoci v oblastech postižených povodní. V případě vzniku mimořádných událostí velkého rozsahu mohou rychle zabezpečit potřebné materiální prostředky pro odstraňování následků povodní, mohou přivést velké množství dobrovolníků na pomoc a také finančně pomohou zasaženým domácnostem na obnovu jejich povodní poničeného obydlí.

Při analyzování poskytování humanitární pomoci SWOT analýzou bylo zjištěno mnoho silných stránek, u kterých by bylo dobré jim nadále věnovat pozornost, protože na nich stojí celý systém správného fungování humanitární pomoci. Zjištěno bylo ale i pár slabých stránek. Po eliminování těchto slabých stránek by celý systém mohl fungovat ještě efektivněji a zasaženým lidem, obcím i krajům by se dařilo lépe se vyrovnat se ztrátami a rychleji se vrátit do normálního fungování. Objeveny byly i hrozby, které by mohli využít slabých stránek a nepříznivě se projevit při humanitární pomoci. Těmto hrozbám je nutné předcházet a brát je vždy v potaz. Nalezeno dále bylo velké množství příležitostí, které by bylo možné dále realizovat a rozvíjet. Těto činnosti nasvědčuje i fakt, že při grafovém zpracování SWOT analýzy vyšlo jako nejlepší zavedení Strategie SO, která doporučuje využívat svých silných stránek, aby se mohli realizovat příležitosti.

Provedením jednoduché bodové polo-quantitativní metody „PNH“ byly vyhodnoceny různé míry rizika pro konkrétní druhy ohrožení. Jako „nežádoucí“ byl vyhodnocen nedostatek prostředků pro zvládnutí mimořádné události a nedostatek financí. Mírnou míru rizika představuje ohrožení zdraví pro zasahující složky a dobrovolníky, pozdní poskytnutí pomoci, nedostatek sil pro zvládnutí mimořádné události, nekoordinovanost humanitární pomoci, zneužití získané pomoci nebo korupce.

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

č.	číslo
ČCE	Českobratrská církev evangelická
ČČK	Český červený kříž
ČHMÚ	Český hydrometeorologický ústav
ČR	Česká republika
hl.	hlavní
HP	Humanitární pomoc
HZS ČR	Hasičský záchranný sbor České republiky
IZS	Integrovaný záchranný systém
KČ	Korun českých
KÚ	Krajský úřad
MU	Mimořádná událost
MV	Ministerstvo vnitra ČR
NNO	Nestátní neziskové organizace
ORP	Obec s rozšířenou působností
PK	Povodňová komise
SDH	Sbor dobrovolných hasičů
SSHR	Správa státních hmotných rezerv

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

[1] *Humanitární pomoc*. Ministerstvo vnitra České republiky [online]. [cit. 2017-04-17]. Dostupné z: <<http://www.mvcr.cz/clanek/humanitarni-pomoc.aspx>>

[2] SMETANA, Marek, *Humanitární pomoc při zvládnání rozsáhlých mimořádných událostí*. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství. 2013. SPBI Spektrum. Červená řada. ISBN 978-80-7385-138-5.

[3] *Principles and Good Practice of Humanitarian Donorship*. World Humanitarian Summit. [online]. 2014 [cit. 2017-04-16]. Dostupné z: <<http://www.worldhumanitariansummit.org/node/434472>>.

[4] KORECKI, Zbyšek, Monika CABICAROVÁ, Petr ROŽŇÁK a Samuel Antwi DARKWAH. *Distribuce humanitární pomoci a udržitelnost subjektů v humanitární operaci*. 1. vydání. Ostrava: Key Publishing s.r.o., 2015. ISBN 978-80-7418-244-0.

[5] ČESKO. Zákon č. 151 ze dne 21. dubna 2010 *o zahraniční rozvojové spolupráci a humanitární pomoci poskytované do zahraničí a o změně souvisejících zákonů*. In: Sbíрка zákonů České republiky. 2010, částka 53. ISSN 1211-1244. Dostupné z: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2010-151>>

[6] ČESKO. Zákon č. 239 ze dne 28. června 2000 *o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů*. In: Sbíрка zákonů České republiky. 2000, částka 73. Dostupné z: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-239>>

[7] ČESKO. Zákon č. 111 ze dne 14. března 2006 *o pomoci v hmotné nouzi*. In: Sbíрка zákonů České republiky. 2006, částka 37. Dostupné z: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-111>>

[8] ČESKO. Zákon č. 198 ze dne 24. dubna 2002 *o dobrovolnické službě a o změně některých zákonů*. In: Sbírka zákonů České republiky. 2002, částka 82. Dostupné z: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-198>>

[9] ČESKO. Usnesení vlády České republiky ze dne 9. července 2003 č. 684. Dostupné z: <https://kormoran.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/0/8A1A288B9120FA54C12571B60070919A>

[10] ČESKO. Nařízení vlády ze dne 27. listopadu 2000 č. 463 *o stanovení pravidel zapojování do mezinárodních záchranných operací, poskytování a přijímání humanitární pomoci a náhrad výdajů vynakládaných právníky osobami a podnikajícími fyzickými osobami na ochranu obyvatelstva*. 2000, částka 132. Dostupné z: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-463>>

[11] ČESKO. Vyhláška Ministerstva vnitra č. 380 ze dne 9. srpna 2002 *k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva*. In: Sbírka zákonů České republiky. 2002, částka 133. Dostupné z: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-380>>

[12] ČESKO. Vyhláška Ministerstva vnitra č. 328 ze dne 5. září 2001 *o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému*. In: Sbírka zákonů České republiky. 2001, částka 127. Dostupné z: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-328>>

[13] *Základní přehled humanitární pomoci*. Ministerstvo zahraničních věcí České republiky. [online]. 2010 [cit. 2017-04-17]. Dostupné z: <http://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/rozvojova_spoluprace/humanitarni_pomoc/prirucka_WFP_pro_nevladni_organizace/zakladni_prehled_humanitarni_pomoci.html>.

[14] *Humanitární pomoc, to není jen pomoc materiální nebo finanční*. Hasičský záchranný sbor České republiky. [online]. 2012 [cit. 2017-04-17]. Dostupné z:

<<http://www.hzscr.cz/clanek/humanitarni-pomoc-to-neni-jen-pomoc-materialni-nebofinancni.aspx>>.

[15] *Dobrovolnictví a nestátní neziskové organizace při řešení následků povodní v ČR: sborník z workshopu a semináře Protipovodňového vzdělávacího a výzkumného centra.* Editor Jakub DOSTÁL, editor Jana SOUKOPOVÁ. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2014. ISBN 978-80-210-6713-4.

[16] *Plán psychosociální krizové pomoci lidem zasaženým mimořádnou událostí.* Hasičský záchranný sbor Středočeského kraje. [cit. 2017-04-17] Dostupný z: <<http://www.hzscr.cz/clanek/psychosocialni-podpora-lidem-zasazenym-mimoradnou-udalosti.aspx>>

[17] *Katalogový soubor – typová činnost složek IZS při společném zásahu: Typová činnost složek IZS při poskytování psychosociální pomoci STČ 12/IZS.* Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky. Praha, 2012.

[18] VYKOPALOVÁ, Hana. *Základy psychosociální přípravy Humanitárních jednotek ČČK.* Praha: Úřad Českého červeného kříže, 2003.

[19] *Duchovní péče při mimořádných událostech: sborník z workshopu.* Diecézní charita Plzeň. [online]. 2005 [cit. 2017-04-17]. Dostupný z: <http://pitcr.cz/files/resourcesmodule/@random4847a14173ee9/1220644440_DUCHOVN__P__E_P_I_MIMO__DN_CH_UD_LOSTECH.pdf>

[20] PROCHÁZKA, Zdeněk. *Humanitární pomoc v České republice.* 3. aktualizované vydání. Praha. 2006. ISBN 80-86640-53-1.

[21] *Opatření pro nouzové přežití.* Hasičský záchranný sbor České republiky [online]. 2014-08-13 [cit. 2017-04-18]. Dostupné z: <<http://www.hzscr.cz/clanek/opatreni-pro-nouzovepreziti-558778.aspx>>.

[22] ČESKO. Zákon č. 241 ze dne 29. června 2000 o *hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů*. In: Sbírka zákonů České republiky. 2000, částka 73. Dostupné z: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-241>>

[23] KAHL, Jiří. *Hospodářská opatření pro krizové stavy: modul H*. 1. vydání. Praha: MV – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2008. ISBN 978-80-86640-90-7.

[24] *Systém hospodářských opatření pro krizové stavy v působnosti obcí s rozšířenou působností*. Správa státních hmotných rezerv České republiky, odbor strategie a koordinace [online]. 2015. [cit. 2017-05-03]. Dostupné z: <<http://www.hzscr.cz/soubor/system-hopks-pdf.aspx>>

[25] ČESKO. Zákon č. 97 ze dne 25. února 1993 o *působnosti Správy státních hmotných rezerv*. In: Sbírka zákonů České republiky. 1993, částka 27. Dostupné z: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-97>>

[26] ČESKO. Zákon č. 320 ze dne 11. listopadu 2015 o *Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů*. In: Sbírka zákonů České republiky. 2015, částka 135. Dostupné z: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2015-320/>>

[27] ČESKO. Zákon č. 219 ze dne 14. září 1999 o *ozbrojených silách České republiky*. In: Sbírka zákonů České republiky. 1999, částka 76. Dostupné z: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-219>>

[28] *Zásady koordinace humanitární pomoci v Jihomoravském kraji*. Hasičský záchranný sbor Jihomoravského kraje [online]. 2017-01-23 [cit. 2017-04-30]. Dostupné z: <<http://krizport.firebrno.cz/file/2584/>>

[29] KAVAN, Š., DOSTÁL, J. a kol. *Dobrovolnictví a nestátní neziskové organizace při mimořádných událostech v podmínkách Jihočeského kraje*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2012. 69 s. ISBN 978-80-87472-41-5.

[30] *Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030*. 1. vydání. Praha: MV – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2014. ISBN 978-80-86466-50-7.

[31] SALAMON, L. M., ANHEIER, H. K. *Definding of the Nonprofit Sector*. a Gross National Analysis. Manchester University Press, 1997 podle: Škarabelová, S. a kol. *Když se řekne nezisková organizace: příručka pro zastupitele krajů, měst a obcí*. 1. vydání. Brno: Masarykova universita v Brně, 2002.

[32] *Pravidla dobrovolnické pomoci při mimořádných událostech*. Ministerstvo vnitra České republiky, Pracovní skupina Dobrovolníci při mimořádných událostech a krizových stavech [online]. 2013 [cit. 2017-05-08]. Dostupné z: <<http://www.mvcr.cz/soubor/pravidla-2013-web-pdf.aspx>>

[33] ŠTOREK, Josef a Roland ALBERT. *Humanitární jednotky Českého červeného kříže*. Praha: Úřad Českého červeného kříže, 2003.

[34] *Český červený kříž*. Český červený kříž [online]. [cit. 2017-04-06]. Dostupné z: <http://www.cervenkykruz.eu/cz/cz_root.aspx>

[35] *Our Impact*. ADRA: The Adventist Development and Relief Agency [online]. [cit. 2017-04-14]. Dostupné z: <<https://adra.org/>>

[36] *Jsme tu s Vámi pro druhé*. ADRA Česká republika. ADRA [online]. [cit. 2016-04-14]. Dostupné z: <<http://www.adra.cz/>>

[37] *Člověk v tísní*. Člověk v tísní [online]. [cit. 2017-04-14]. Dostupné z: <<https://www.clovekvtisni.cz/cs>>

[38] *O Diakonii*. Diakonie Českobratrské církve evangelické [online]. [cit 2017-04-15]. Dostupné z: <<https://www.diakonie.cz/o-diakonii/>>

[39] *Mission, goals and networks*. Eurodiaconia [online]. [cit. 2017-04-15]. Dostupné z: <<https://www.eurodiaconia.org/cs/who-we-are/mission-goals-and-networks/>>

[40] *O Charitě*. Charita Česká republika [online]. [cit. 2017-04-15]. Dostupné z: <<http://www.charita.cz/o-charite/>>

[41] *Rozvoj dobrovolnictví*. Ministerstvo vnitra České republiky [online]. 2017-03-22 [cit. 2017-05-02]. Dostupné z: <<http://www.mvcr.cz/clanek/rozvoj-dobrovolnictvi.aspx>>

[42] KOVÁŘ, Milan. *Ochrana před povodněmi: řešení přirozených a zvláštních povodní*. 1. vydání. V Praze: Triton, 2004. ISBN 80-7254-499-3.

[43] SENE, Kevin, *Flood warning, forecasting and emergency response*. Berlin : Springer. c2008, ISBN 978-3-540-77852-3.

[44] KOVÁŘ, Milan. *Ochrana před přirozenými a zvláštními povodněmi: příručka pro orgány státní správy, územní samosprávy, právnické osoby a podnikající fyzické osoby*. 1. vydání. Praha: Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2003. ISBN 80-86640-17-5.

[45] ŘÍHA, Milan. *Živelní pohromy*. 1. vydání. Praha: Armex, 2006, 107 s. ISBN 80-86795-32-2.

[46] *Ochrana před přirozenými a zvláštními povodněmi v ČR*. Hasičský záchranný sbor České republiky. [online]. [cit. 2017-02-26]. Dostupné z: <<http://www.hzscr.cz/soubor/povodne-pdf.aspx>>

[47] ČESKO. Zákon č. 254 ze dne 28. června 2001 o vodách a o změně některých zákonů. In: Sběrka zákonů České republiky. 2001, částka 98. Dostupné z: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-254>>

[48] KRATOCHVÍLOVÁ, Danuše, *Ochrana obyvatelstva*. 1. vydání. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2005, ISBN 80-86634-70-1.

[49] *SWOT analýza*. Management mania [online]. 2017-01-22 [cit. 2017-05-01]. Dostupné z: <<https://managementmania.com/cs/swot-analyza>>

[50] ŠEFČÍK, Vladimír. *Analýza rizik*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2009. ISBN 978-80-7318-696-8.

[51] *Vyhodnocení povodní v červnu a červenci 2009 na území České republiky*. [Souhrnná zpráva projektu „Vyhodnocení povodní v červnu a červenci 2009 na území České republiky“.] Praha: ČHMÚ, 2009. Dostupné z: <<http://voda.chmi.cz/pov09/doc/01.pdf>>

[52] *Činnosti povodňové služby a složek IZS: Vyhodnocení povodní v červnu a červenci 2009 na území České republiky*. [Dílčí zpráva projektu „Vyhodnocení povodní v červnu a červenci 2009 na území České republiky“.] Praha: ČHMÚ, 2009. Dostupné z: <<http://voda.chmi.cz/pov09/doc/06.pdf>>

[53] *Přívalové povodně na území České republiky v červnu a červenci 2009*. Editor Jan DAŇHELKA, editor Jan KUBÁT. 1. vydání. Praha: Český hydrometeorologický ústav, 2009. ISBN 978-80-86690-75-9.

[54] *Povodně v České republice v roce 2010*. Editor Jan DAŇHELKA, editor Jan KUBÁT, editor Petr ŠERCL. 1. vydání. Praha: Český hydrometeorologický ústav, 2012. ISBN 978-80-87577-04-2.

[55] *Vyhodnocení povodní v květnu a červnu 2010*. [Souhrnná zpráva projektu „Vyhodnocení povodní v květnu a červnu 2010“.] Praha: ČHMÚ, 2010. Dostupné z: <http://voda.chmi.cz/pov10/pdf/vuv_szpr.pdf>

[56] *Vyhodnocení povodní v srpnu 2010*. [Souhrnná zpráva projektu „Vyhodnocení povodní v srpnu 2010“.] Praha: ČHMÚ, 2010. Dostupné z: <<http://voda.chmi.cz/pov10s/pdf/zprava.pdf>>

[57] *Povodně v České republice v červnu 2013*. Editor Jan DAŇHELKA. 1. vydání. Praha: Český hydrometeorologický ústav, 2014. ISBN 978-80-87577-41-7.

[58] *Vyhodnocení povodní v červnu 2013*. [Závěrečná souhrnná zpráva projektu „Vyhodnocení povodní v červnu 2013“.] Praha: ČHMÚ, 2010. Dostupné z: <<http://voda.chmi.cz/pov13/SouhrnnaZprava.pdf>>

[59] *Povodeň v Ústeckém kraji 2013*. 1. vydání. Ústí nad Labem: Foto studio H, c2013. ISBN 978-80-905379-3-4.

[60] *Meteorologické aplikace a terminologické problémy, povodně 2013: sborník abstraktů ze semináře České meteorologické společnosti: [Svratka, 23.-25.9.2013]*. 1. vydání. Praha: Česká meteorologická společnost v nakl. Český hydrometeorologický ústav, 2013. ISBN 978-80-87577-23-3.

[61] *Povodně 2009*. Ministerstvo obrany České republiky, Armáda České republiky [online]. 2009-07-29 [cit. 2017-05-03]. Dostupné z: <<http://www.acr.army.cz/vycvik-a-nasazeni/povodne-2009-14443/>>

[62] *Povodně 2009*. Rescueinfo Pardubice [online]. 2009 [cit. 2017-05-04]. Dostupné z: <<http://www.povodne2009.estranky.cz>>

[63] KRTIČKOVÁ, Michaela. *Psychosociální aspekty povodní v ČR v roce 2009: Analýza dostupných informací*. Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor personální, oddělení psychologie. 2009 [cit. 2017-05-08]. Dostupné z: <<https://www.coe.int/t/dg4/majorhazards/ressources/virtuallibrary/materials/czech%20republic/CZ%20analyse%20-%20flash%20floods%20cz%202009.pdf>>

[64] *Výroční zpráva ADRA 2009*. Občanské sdružení ADRA [online]. 2010 [cit 2017-05-03]. Dostupné z: <<https://www.adra.cz/file/54>>

[65] *2009 – Místní povodně*. Charita Česká republiky [online]. 2009 [cit 2017-05-04]. Dostupné z: <<http://povodne.charita.cz/2009/>>

[66] URBAN, Tomáš. *Výroční zpráva 2009*. Člověk v tísni, o.p.s. [online]. 2010 [cit. 2017-05-04]. Dostupné z: <<https://www.clovekvtsni.cz/uploads/file/1372238074-V%C3%BDro%C4%8Dn%C3%AD%20zpr%C3%A1va%202009.pdf>>

[67] *Zpráva o činnosti Diakonie Českobratrské církve evangelické v roce 2009*. Diakonie Českobratrské církve evangelické. Praha: H.R.G. spol. s r. o, 2010. ISBN: 978-80-904711-0-8.

[68] *Výroční zpráva Samari, o.s. za rok 2009*. Samari, o.s. [online]. 2010 [cit. 2017-05-04]. Dostupné z: <<http://www.samari.cz/samari/data/vzsamari2009.pdf>>

[69] *Činnost povodňových orgánů, ostatních účastníků ochrany před povodněmi a složek IZS – komunikační a informační podpora: Vyhodnocení povodní v květnu a červnu 2010*. [Dílčí zpráva projektu „Vyhodnocení povodní v květnu a červnu 2010“]. Praha: ČHMÚ, 2010. Dostupné z: <http://www.vuv.cz/files/pdf/problematika_povodni/povoden-2010-vi_cinnost_pov_organu.pdf>

[70] *Aktuálně o povodních ráno 20. 5. 2010*. Hasičský záchranný sbor České republiky [online]. 2010-05-20 [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <<http://www.hzscr.cz/clanek/aktualne-o-povodnich-rano-20-5-2010.aspx>>

[71] KRATOCHVÍL, Luboš. *Stát nabídl vyplaveným 30 až 150 tisíc na rychlou obnovu domácnosti*. iDNES.cz/Zprávy [online]. 2010-05-20 [cit. 2017-05-06]. Dostupné z: <http://zpravy.idnes.cz/stat-nabidl-vyplavenym-30-az-150-tisic-na-rychlou-obnovu-domacnosti-ph7-/domaci.aspx?c=A100520_133213_domaci_klu>

[72] HRON, Michal. *Operátoři rozjeli povodňovou pomoc. Postiženým nabízejí peníze a řadu úlev.* mobil.iDNES.cz [online]. 2010-05-19 [cit. 2017-05-06]. Dostupné z: <http://mobil.idnes.cz/operatori-rozjeli-povodnovou-pomoc-postizenym-nabizeji-penize-a-radu-ulev-1bs-/mobilni-operatori.aspx?c=A100519_161358_mob_operatori_hro>

[73] *ČČK a povodně ČR 2010.* Český červený kříž [online]. [cit. 2017-05-06]. Dostupné z: <<http://www.cervenyriz.eu/cz/dompomoci/povodne-2010.pdf>>

[74] *Výroční zpráva ADRA 2010.* Občanské sdružení ADRA [online]. 2011 [cit 2017-05-03]. Dostupné z: <<https://www.adra.cz/file/522>>

[75] *2010 - Jarní a letní povodně.* Charita Česká republiky [online]. 2010 [cit 2017-05-06]. Dostupné z: <<http://povodne.charita.cz/2010/>>

[76] URBAN, Tomáš a Silvie DUMALASOVÁ. *Výroční zpráva 2010.* Člověk v tísni, o.p.s. [online]. 2011 [cit. 2017-05-04]. Dostupné z: <<https://www.clovekv tisni.cz/uploads/file/1372237877-V%C3%BDro%C4%8Dn%C3%AD%20zpr%C3%A1va%202010.pdf>>

[77] *Zpráva o činnosti Diakonie Českobratrské církve evangelické za rok 2010.* Diakonie Českobratrské církve evangelické. Praha: Visit, 2011. ISBN 978-80-904711-1-5.

[78] *Zpráva o činnosti Samari, o.s. v roce 2010.* Samari, o.s. [online]. 2011 [cit. 2017-05-04]. Dostupné z: <<http://www.samari.cz/samari/data/zprava-o-cinnosti-samari-v-roce-2010.pdf>>

[79] *Humanitární pomoc při katastrofách.* Armáda spásy [online]. 2015 [cit. 2017-05-06]. Dostupné z: <<http://armadaspasy.cz/pomahame-vam/humanitarni-pomoc-pri-katastrofach/>>

[80] *Zpráva o činnosti krizového centra Ostrava při povodních 2010*. Krizové centrum Ostrava, z. s. [online]. 2010-07-14 [cit. 2017-05-06]. Dostupné z: <<http://www.kriceos.cz/index.php?mact=News,cntnt01,detail,0&cntnt01articleid=14&cntnt01returnid=64>>

[81] KABÁTOVÁ, Michaela. *Vláda posílá na povodně urgentně 40 milionů. A tisíc vojáků*. LIDOVKY.cz [online]. 2010-08-09 [cit. 2017-05-07]. Dostupné z: <http://www.lidovky.cz/vlada-posila-na-povodne-urgentne-40-milionu-a-tisic-vojaku-pzd-/zpravy-domov.aspx?c=A100809_114648_ln_domov_mk>

[82] *Informace z kontrolní akce NKÚ č. 14/27 Peněžní prostředky Fondu solidarity Evropské unie poskytnuté ČR v souvislosti s katastrofálními povodněmi*. Nejvyšší kontrolní úřad, Odbor komunikace [online]. 2015-05-18 [cit. 2017-05-06]. Dostupné z: <<https://www.nku.cz/assets/media/informace-14-27.pdf>>

[83] *Zhodnocení povodňové služby a složek IZS*. [Dílčí zpráva projektu „Vyhodnocení povodní v srpnu 2010“]. Praha: ČHMÚ, 2010. Dostupné z: <<http://voda.chmi.cz/pov10s/pdf/povsl.pdf>>

[84] *Záplavy mají pátou obět'. Vláda pošle na sever Čech 350 milionů*. LIDOVKY.cz [online]. 2010-08-11 [cit. 2017-05-07]. Dostupné z: <http://www.lidovky.cz/zaplavy-maji-patou-obet-vlada-posle-na-sever-cech-350-milionu-pom-/zpravy-domov.aspx?c=A100811_140515_ln_domov_ter>

[85] *Použití státních hmotných rezerv na likvidaci následků bleskových povodní v srpnu a září 2010 v rámci pomoci Libereckému a Ústeckému kraji*. Správa státních hmotných rezerv [online]. 2010 [cit. 2017-05-07]. Dostupné z: <[http://www.sshr.cz/pro-verejnou-spravu/system-hospodarskych-opatreni-pro-krizove-stavy\(HOPKS\)/statni-hmotne-rezervy/Documents/Prezentace_%20Povodne_2010.ppsx](http://www.sshr.cz/pro-verejnou-spravu/system-hospodarskych-opatreni-pro-krizove-stavy(HOPKS)/statni-hmotne-rezervy/Documents/Prezentace_%20Povodne_2010.ppsx)>

[86] PRUDIL, Luděk. *Srpnové povodně v číslech*. Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR [online]. 2010 [cit. 2017-05-07]. Dostupné z: <<http://www.hzscr.cz/clanek/srpnove-povodne-v-cislech-149723.aspx>>

[87] *Dotace pro občany a domácnosti postižené povodní - srpen 2010*. Hrádek nad Nisou [online]. 2010-08-17 [cit. 2017-05-07]. Dostupné z: <<http://www.hradek.eu/page.aspx?zaz=440-6531>>

[88] *Byznys a povodně: Jak pomáhaly české firmy?* Aktuálně.cz [online]. 2010-10-11 [cit. 2017-05-07]. Dostupné z: <<https://zpravy.aktualne.cz/ekonomika/byznys-a-povodne-jak-pomahaly-ceske-firmy/r~i:article:679677/>>

[89] *Do sbírky SOS Povodně 2013 se zapojují zaměstnanci velkých firem*. Člověk v tísni [online]. 2013-06-05 [cit. 2017-05-07]. Dostupné z: <<https://www.clovekvtsni.cz/cs/clanky/do-sbirky-sos-povodne-2013-se-zapojuji-zamestnanci-velkych-firem>>

[90] ZÁHORKOVÁ, Jana. „Povodňový“ koncert divadelní Ypsilonky překonal milionové hranice. iDNES.cz [online]. 2010-09-01 [cit. 2017-05-07]. Dostupné z: <http://kultura.zpravy.idnes.cz/povodnovy-koncert-divadelni-ypsilonky-prekonal-milionove-hranice-1fq-/divadlo.aspx?c=A100901_135941_divadlo_jaz>

[91] *Pomoc se odvezla na Liberecko*. Pomoc bez hranic [online]. 2010-08-23 [cit. 2017-05-08]. Dostupné z: <<http://www.pomocbezhranic.cz/news/pomoc-se-odvezla-na-liberecko/>>

[92] ŠKRABALOVÁ, Iveta. *Možná nemají sílu svět změnit, ale mají sílu ho milovat*. Generace20 [online]. 2010-08-17 [cit. 2017-05-07]. Dostupné z: <<https://www.generace20.cz/kultura/mozna-nemaji-silu-svet-zmenit-ale-maji-silu-ho-milovat>>

[93] *Aktuálně. Canisterapie – krizová intervence* [online]. 2010 [cit. 2017-05-08]. Dostupné z: <<http://www.aacr.estranky.cz/clanky/aktualne.html>>

[94] *Milion handicapovaným zasaženým povodní. Konto bariéry* [online]. 2010-08-09 [cit. 2017-05-10]. Dostupné z: <<http://www.kontobariery.cz/Tiskove-centrum/Archiv/2010/Milion-handicapovanym-zasazenym-povodni.aspx>>

[95] *Informace o konkrétní pomoci vlády postiženým povodněmi. Úřad Vlády České republiky* [online]. 2013-06-12 [cit. 2017-05-09]. Dostupné z: <<https://www.vlada.cz/cz/media-centrum/tema/informace-o-konkretni-pomoci-vlady-postizenym-povodnemi-107850/>>

[96] HLAVÁČKOVÁ, Kateřina. *Zpráva o činnosti Hasičského záchranného sboru ČR za rok 2013. Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR* [online]. 2014-07-10 [cit. 2017-05-08]. Dostupné z: <<http://www.hzscr.cz/soubor/zprava-o-cinnosti-komplet-v-pdf.aspx>>

[97] JIRŮTKOVÁ, Miroslava. *Výroční zpráva Českého červeného kříže 2013. Český červený kříž. Praha, 2014. ISBN: 978-80-87729-07-6*

[98] ŘEČÍNSKÁ, Daniela. *Kladenští vodní záchranáři pomáhali v ohrožených místech. Deník.cz* [online]. 2013-06-09 [cit. 2017-05-09]. Dostupné z: <<http://www.denik.cz/stredocesky-kraj/kladensti-vodni-zachranari-pomahali-v-ohrozenych-mistech-20130609.html>>

[99] *Výroční zpráva ADRA 2013. Občanské sdružení ADRA* [online]. 2014 [cit 2017-05-03]. Dostupné z: <<https://www.adra.cz/file/1557>>

[100] *Zaplaveným lidem společně s organizací ADRA pomáhají firmy i jejich zaměstnanci. ADRA* [online]. 2013-06-20 [cit. 2017-05-09]. Dostupné z: <<https://www.adra.cz/novinky/id/zaplavenym-lidem-spolecne-s-organizaci-adra-pomahaji-firmy-i-jejich-zamestnanci>>

[101] ŠTEFAN, Petr, Martin KOVALČÍK, Adéla POSPÍCHALOVÁ, Tomáš URBAN a další. *Výroční zpráva 2013. Člověk v tísni*, o.p.s. [online]. 2014 [cit. 2017-05-04]. Dostupné z: <https://www.clovekvtsni.cz/uploads/file/1412241371-CVT_2013_VZ_book.pdf>

[102] *Do sbírky SOS Povodně 2013 se zapojují zaměstnanci velkých firem. Člověk v tísni* [online]. 2013-06-15 [cit. 2017-05-09]. Dostupné z: <<https://www.clovekvtsni.cz/cs/clanky/do-sbirky-sos-povodne-2013-se-zapouji-zamestnanci-velkych-firem>>

[103] *Červnové povodně připomíná charitativní výstava na Kampě. Pražský Patriot* [online]. 2013-08-01 [cit. 2017-05-09]. Dostupné z: <<http://www.prazskypatriot.cz/cervnove-povodne-pripomina-charitativni-vystava-na-kampe/>>

[104] *Povodně 2013 - Pomoc Charity ČR v číslech. Charita České republiky* [online]. 2014 [cit. 2017-05-09]. Dostupné z: <<http://povodne.charita.cz/2013/pomoc-charity-v-cislech/>>

[105] *Benefice na povodně v hradecké Filharmonii vynesla bezmála 26 tisíc korun. Charita Česká republika: Oblastní Charita Trutnov* [online]. 2013-07-08 [cit. 2017-05-09]. Dostupné z: <<http://hk.caritas.cz/aktualne/z-regionu/benefice-na-povodne-v-hradecke-filharmonii-vynesla-bezmala-26-tisic-korun/>>

[106] *Tisková zpráva z 1.8.2013. Diakonie Českobratrské církve evangelické* [online]. 2013-08-01 [cit. 2017-05-04]. Dostupné z: <<http://povodne.diakonie.cz/promedia/pomoc-po-zaplavach-kam-putuje-verejna-sbirka-diakonie/?action=fd&fid=14>>

[107] *Povodně 2013: Pomoc z Ostravy. Armáda spásy Ostrava* [online]. 2013-06-27 [cit. 2017-05-09]. Dostupné z: <<http://www.armadaspasyostrava.cz/aktuality/povodne-2013-pomoc-z-ostravy>>

[108] *Jak pomoci lidem postiženým povodněmi?* Pardubice [online]. 2013 [cit. 2017-05-10]. Dostupné z: <<http://www.pardubice.eu/urad/mestske-obvody/mestsky-obvod-pardubice-iii-dubina-drazka/informace-obcanum/aktualni-zpravy/jak-pomoci-lidem-postizenym-povodnemi/>>

[109] ZEMAN, Marek. *Více než 400 mil. Kč na povodňové škody*. Ministerstvo financí České republiky [online]. 2014-03-13 [cit. 2017-05-09]. Dostupné z: <<http://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2014/vice-nez-400-mil-kc-na-povodnove-skody-17303>>

SEZNAM POUŽITÝCH OBRÁZKŮ

Obrázek 1: znak červeného kříže (vlevo) a loga [34]	25
Obrázek 2: Logo ADRA [36]	27
Obrázek 3: Loga označení Člověk v tísni (české, anglické, anglicko-ruské) [37]	28
Obrázek 4: Logo Diakonie Českobratrské církve evangelické [38]	29
Obrázek 5: Logo Charita ČR [40]	30
Obrázek 6: Výčet povodňových opatření v různých fázích povodně. [45, 46, 47, vlastní zpracování]	34
Obrázek 7: 2009: Obce postižené povodněmi a vyčíslení škody na jejich území [51]	40
Obrázek 8: Květen – červen 2010: Obce postižené povodněmi a vyčíslení škody na jejich území [55]	43
Obrázek 9: Srpen 2010: Obce postižené povodněmi a vyčíslení škody na jejich území [56]	45
Obrázek 10: Květen – červen 2013: Obce postižené povodněmi a vyčíslení škody na jejich území [58]	47
Obrázek 11: SWOT analýza poskytování HP při povodních [vlastní zpracování]	87
Obrázek 12: Zhodnocení SWOT analýzy [vlastní zpracování]	90
Obrázek 13: Grafické vyhodnocení SWOT analýzy [vlastní zpracování]	91
Obrázek 14: Grafické zobrazení míry rizika metodou „PNH“ [vlastní zpracování] ..	94

SEZNAM POUŽITÝCH TABULEK

Tabulka 1: Rozdělení HP z časového hlediska [13, vlastní zpracování].....	14
Tabulka 2: Druhy poskytované pomoci při MU [17, vlastní zpracování]	31
Tabulka 3: Srovnání počtu zaměstnanců a dobrovolníků jednotlivých NNO [34, 36, 37, 38, 40, vlastní zpracování]	32
Tabulka 4: Rozdělení povodňových orgánů [44, 47, vlastní zpracování]	35
Tabulka 5: 2009: Souhrn následků [53, vlastní zpracování]	41
Tabulka 6: Květen – červen 2010: Souhrn následků [54, vlastní zpracování].....	43
Tabulka 7: Srpen 2010: Souhrn následků [54, vlastní zpracování]	45
Tabulka 8: Květen – červen 2013: Souhrn následků [59, vlastní zpracování].....	48
Tabulka 9: Porovnání rozsahu a následků povodní z let 2009–2013 [51, 55, 56, 58, vlastní zpracování].....	49
Tabulka 10: Shrnutí poskytnuté HP při povodních 2009 [15, 24, 34, 51, 52, 61, 64, 65, 66, 67, 68; vlastní zpracování].....	59
Tabulka 11:Shrnutí poskytnuté HP při povodních v květnu 2010 [24, 34, 69, 70, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80; vlastní zpracování]	66
Tabulka 12: Shrnutí poskytnuté HP při povodních v srpnu 2010 [15, 24, 56, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 83, 86, 91, 92, 93, vlastní zpracování].....	75
Tabulka 13: Shrnutí poskytnuté HP při povodních v červnu 2013 [15, 24, 58, 96, 97, 99, 101, 104, 106, 107, vlastní zpracování].....	84
Tabulka 14: Rozdělení hodnot pro pravděpodobnost vzniku, možné následky a názor hodnotitele [50, vlastní zpracování].....	92
Tabulka 15: Vyhodnocení míry rizika pro druhy ohrožení [vlastní zpracování]	93
Tabulka 16: Rozpětí hodnot při výpočtu míry rizika metodou „PNH“ [50, vlastní zpracování]	93

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1: STČ – 12/IZS Plán poskytování psychosociální pomoci (List NNO).....	120
Příloha 2: NNO působící při MU.....	121
Příloha 3: Nasazené útvary a zařízení Armády ČR při povodních v roce 2009	123
Příloha 4: Výčet prostředků poskytnutých SSHR při povodích v roce 2013.....	124

Příloha 1: STČ – 12/IZS Plán poskytování psychosociální pomoci (List NNO)

	Katalogový soubor typové činnosti STČ – 12/IZS	List Nestátních neziskových organizací
Ministerstvo vnitra GR HZS ČR Číslo jednací: MV- 604/PO-IZS-2011	Typová činnost složek IZS při poskytování psychosociální pomoci	Gestor typové činnosti: MV – generální ředitelství HZS ČR

1. Úkoly a činnost Nestátních neziskových organizací

(Člověk v tísni, ADRA, Diakonie ČCE, Charita, Český červený kříž a další NNO)

Psychosociální a humanitární pomoc NNO je organizována a prováděna s ohledem na potřeby, projevy a hodnoty zasažených osob. Vztah pracovníků NNO k zasaženým je založen na úctě, respektu, partnerství a spolupráci.

Neexistuje pevně daný rámec typů poskytované činnosti všech organizací. Jednotlivé NNO se vyznačují specifickým přístupem k řešení MU, což je dáno zaměřením jejich dlouhodobé činnosti, jejich vnitřní strukturou, materiálními a personálními možnostmi. V případě existence lokální pobočky mohou NNO toto zázemí během MU využít, a to bez ohledu na rozsah události. NNO jsou ochotny při událostech malého i většího rozsahu **společně koordinovat** svoji činnost a jednotně vystupovat vůči místní samosprávě a IZS při poskytování pomoci. NNO pracují na vytvoření jednotné komunikační platformy sloužící ke koordinaci a výměně informací.

2. Základní nabídka činností NNO při mimořádné události

Činnosti uvedené v tabulce jsou NNO schopny nabídnout i při MU malého rozsahu, s výjimkou *Finanční pomoci* (činnost č. 8), která je závislá na získání finančních zdrojů, např. z vyhlášení veřejné sbírky (zpravidla při MU velkého rozsahu).

ORGANIZACE	ADRA	Člověk v tísni	Diakonie ČCE	ČČK*	Charita
DRUH ČINNOSTI					
1) Monitoring rozsahu škod a sociálních potřeb	x	x	x	x	x
2) Materiální pomoc	x	x	x	x	x
3) Zapůjčení techniky (vysoušečů a drobné techniky)	x	x	x		x
4) Poskytnutí první pomoci				x	
5) Dobrovolnická pomoc (při odstraňování následků MÚ)	x	x	x	x	x
6) Psychosociální pomoc (krátkodobá i dlouhodobá intervence ve spolupráci s psychology HZS, zástupci ostatních NNO a s duchovními)	x		x	x	x
7) Evakuační centra - zřízení, zajištění provozu ve spolupráci s místní samosprávou a IZS				x	x
8) Finanční pomoc (v případě získání finančních zdrojů nebo vyhlášení veřejné sbírky a na základě terénního šetření)	x	x	x	x	x

* s případnou spoluprací kolektivních členů ČČK

Schvaluji: plk. Ing. Drahoslav RYBA generální ředitel HZS ČR	podpis dne:
---	--

Příloha 2: NNO působící při MU

Armáda spásy

Centrum krizové intervence Spirála, o.s.

Dobrovolnické centrum Ústí nad Labem

Elva Help, o.s.

Help in danger o.s.

Horská služba ČR

Junák – svaz skautů a skautek v ČR

Konto BARIÉRY – Nadace Charty 77

Kynologická záchranná jednotka České republiky

Lékaři bez hranic

Maltéžská pomoc

Nadace Agrofert

Nadace České spořitelny

Nadace Dagmar a Václava Havlových VIZE 97

Nadace Divoké husy

Nadace Dobré dílo sester sv. Karla Boromejského

Nadace Euronisa

Nadace KB Jistota

Nadace LANDEK Ostrava

Nadace na ochranu zvířat

Nadace OKD

Nadace O2

Nadace policistů a hasičů – vzájemná pomoc v tísni

Nadace Preciosa

Nadace Racek

Nadace Syner

Nadace Vodafone

Naděje o.p.s.

Nadační fond J&T

Nadační fond Krmte hladové

Nadační fond Ledňáček

Nadační fond Nehemia

Nadační fond Porozumění

Nadační fond pomoci

Nadační fond Veolia

Pomoc bez hranic

Speleologická záchranná služba České speleologické společnosti

The Kellner Family Foundation

Vodní záchranná služba ČČK

Vodní záchranná služba Karlovy Vary o.s.

Výcvikové canisterapeutické sdružení Hafík, o.s.

Záchranáři Žatec o.s.

Příloha 3: Nasazené útvary a zařízení Armády ČR při povodních v roce 2009

Velitelství 7. mechanizované brigády Hranice

Spojovací rota 7. mechanizované brigády Hranice

71. mechanizovaný prapor Přáslavice

72. mechanizovaný prapor Hranice

73. tankový prapor Přáslavice

74. lehký motorizovaný prapor Bučovice

Velitelství 15. ženijní brigády Bechyně

151. ženijní prapor Bechyně

152. ženijní prapor Rakovník

153. ženijní prapor Olomouc

101. spojovací prapor Lipník nad Bečvou

102. průzkumný prapor Prostějov

Samostatná záchranná rota Olomouc

Samostatná záchranná rota Rakovník

23. základna vrtulníkového letectva Přerov

Středisko obsluhy výcvikových zařízení Libavá

Správa letiště Pardubice

Vojenské zařízení Štěpánov

6. polní nemocnice Olomouc

141. zásobovací prapor Pardubice

Katedra ženijních technologií Univerzity obrany Brno

Vojenský hydrometeorologický a kartografický ústav Dobruška

Příloha 4: Výčet prostředků poskytnutých SSHR při povodích v roce 2013

Benzín automobilový	479 072 l
Nafta motorová	494 244 l
Letecký petrolej	25 109 l
Mobilní čerpací souprava 1 500 l/s	3 ks
Čerpadlo ost. upravené 666 l/s	5 ks
Kontejner pro dálkovou přepravu vody	4 ks
Automobil vyprošťovací Mercedes 30 t	2 ks
Kontejner vyprošťovací	1 ks
Kontejner hadicový speciál	3 ks
Nosič kontejnerů CTS	2 ks
Protipovodňová stěna typ WW B5	1 ks
Protipovodňová stěna typ WW-C 120/4	5 ks
Nosič kontejnerů AVIA	1 ks
Kontejner cisterna na pitnou vodu:	21 ks
z toho 2 m ³	18 ks
z toho 3 m ³	3 ks
Autocisterna na pitnou vodu LIAZ 8 m ³	1 ks
Zařízení pro dekontaminaci osob (4 ks + kontejner 2 ks)	6 ks
Elektrocentrály	3 ks
Čerpadlo odvodňovací 10 l/s	23 ks
Vysoušeče vzduchu – různé typy	1 156 ks
Vysokotlaký čistič WAP	10 ks
Mostní provizoria – mosty (celkem 111bm)	6 ks